
KAAVASELOSTUS

20601316

KAUHAVAN KAUPUNKI

KAUHAVAN KESKUSTAN OSAYLEISKAAVA 2032

20.11.2019, [TÄYDENNETTY 19.2.2020](#)

KAUHAVAN KAUPUNKI

SWECO YMPÄRISTÖ OY, OULU

Käsittelyvaiheet

Kaavatyön käynnistäminen, kunnanhallitus	x.5.2017 § 113
Vireilletulosta ilmoitettu kaavoituskatsauksella	2017
OAS nähtävillä ja nettikysely osallisille	1.8. - 31.8.2017
1. Viranomaisneuvottelu	20.9.2017
Valmisteluvaiheen kuuleminen, luonnos nähtävillä	3.6.-5.7.2019
Ehdotus nähtävillä	11.12.2019-24.1.2020
Hyväksytty kunnanvaltuustossa	15.6.2020 § 39

Liitteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	21.6.2017
Luontoselvitys, Aija Degerman	10.11.2017
Maisemaselvitys, Veera Sanaksenaho	30.8.2017
Liikenneselvitys, Anna Jokiranta, Eino Lahtinen, Oona-Lina Alila	04.7.2017...18.11.2019
Kaupan selvitys, Nina Aarras	27.10.2017, täydennetty 8.10.2019
Arkeologinen selvitys, Keski-Pohjanmaan arkeologiapalvelu	27.5.2018
Kulttuuriympäristöselvitys 1-2, R Yrjänheikki ja K Mäkinen	20.03. ja 2.5.2018
Taajamakuvaselvitys, Kaisa Mäkinen	23.4.2018
Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys, Pesimälinnustaselvitys, Lepakkoselvitys, Pinja Mäkinen, Aija Degerman	28.9.2018
Meluselvitys, Pekka Lähde, Mika Manninen	30.9.2019, täydennetty 18.11.2019
Tärinä ja runkomeluselvitys, Mika Manninen, Jouni Marjaniemi	30.9.2019
Sulfaattimaan huomiointi kaava-alueella, Jouni Marjaniemi, Mika Manninen	30.9.2019

Teemakartat:

Liikenne ja tekninen verkosto
 Elinkeinot ja palvelut
 Virkistys ja erityisominaisuudet, ympäristöarvot
 Asuminen

Kaavakartta

Kaavaluonnos 1:10 000 ja merkintöjen selitykset	15.05.2019
---	------------

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
1.1	Suunnittelualue	2
2	LÄHTÖKOHDAT	3
2.1	Yleistä kaavahankkeen lähtökohdista	3
2.2	Suunnittelutilanne	3
2.2.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	3
2.2.2	Maakuntakaavat	4
2.2.3	Yleiskaavat	11
2.2.4	Asemakaavat, ranta-asemakaava	15
3	VIREILLÄ OLEVAT MUUT SUUNNITELMAT JA HANKKEET	15
3.1	Kaavat	15
3.2	Muut hankkeet	15
3.2.1	Rakennusjärjestys	16
3.2.2	Pohjakartta	16
4	PERUSSELVITYKSET	16
4.1	Luonnonympäristö	16
4.1.1	Luontoselvitys	16
4.1.2	Linnustoselvitykset: metsäkanalintujen soidinpaikat, pesimälinnusto ja lepakkoselvitys	18
4.1.3	Kallioperä ja maaperä	19
4.1.4	Happamat sulfaattimaat	22
4.1.5	Maa-ainesten ottoalueet	24
4.1.6	Vesistöt ja pohjavedet	24
4.1.7	Tulva-alueet	25
4.2	Maisema	27
4.2.1	Maiseman yleiskuvaus	27
4.2.2	Maiseman huomioiminen maankäytön suunnittelussa	29
4.3	Taajamakuva	30

4.4	Rakennettu kulttuuriympäristö	33
4.4.1	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)	33
4.4.2	Maakunnallisesti arvokkaat alueet ja kohteet	34
4.4.3	Paikallisesti arvokkaat alueet ja kohteet	35
4.4.4	Muinaisjäännökset	37
4.5	Liikenneselvitys.....	40
4.6	Meluselvitykset.....	42
4.7	Lentoliikenne	46
4.8	Yhdyskuntatekniikka	47
4.9	Maanomistus.....	51
4.10	Väestö ja elinkeinot, rakentamispaine	52
4.11	Palvelut	53
4.12	Virkistys.....	55
4.13	Ympäristön häiriötekijät.....	55
5	TAVOITTEET	56
5.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	56
5.2	Maakuntasuunnitelman kehittämistavoitteet	56
5.3	Kauhavan kaupungin strateginen alueidenkäyttösuunnitelma 2014.	56
5.4	Kauhavan kehittämissuunnitelma 2016, tavoitteet	57
5.5	Mitoitustavoitteet.....	58
5.6	Osallistaminen	58
6	MAANKÄYTTÖVAIHTOEHDOT	59
6.1	Workshop-tilaisuus	59
6.2	Laatimisvaiheen kuuleminen	61
7	YLEISKAAVA.....	63
7.1	Kaava-alueen rajausta	63
7.2	Rantavyöhykkeen rajausta ja tulkinta	63
7.3	Yleiskaavan kuvaus	63
7.3.1	Kokonaisrakenne ja -mitoituseriaatteen	63

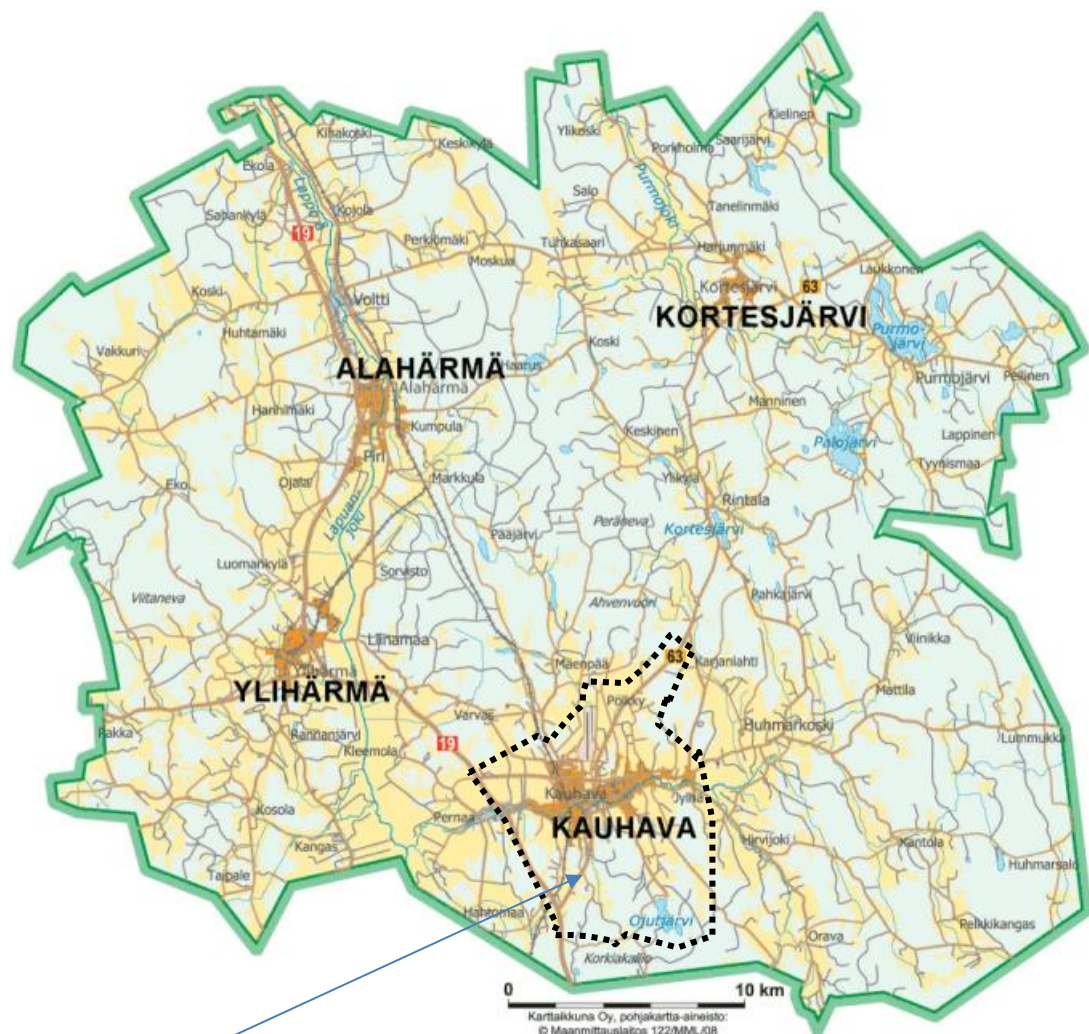
7.3.2	Liikenneverkko ja yhdyskuntatekniikka.....	64
7.3.3	Ympäristöhäiriöt.....	67
7.3.4	Elinkeinot	68
7.3.5	Palvelut.....	73
7.3.6	Asutus.....	73
7.3.7	Virkistyspalvelujen kehittäminen	76
7.3.8	Erityisominaisuudet ja ympäristönsuojelu	78
7.3.9	Kaavamääräykset	80
7.4	Vertailevat tarkastelut	80
7.4.1	Muutos nykytilanteeseen.....	80
7.4.2	Valtakunnalliset ja seudulliset intressit.....	81
7.4.3	Tavoitteet	82
7.5	Virallinen nähtävillepano, lausunnot ja muistutukset.....	82
8	YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET.....	83
8.1	VAIKUTUSALUE	83
8.2	Ympäristövaikutukset	83
8.2.1	Vaikutukset kylä- ja taajamakuvaan, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön	83
8.2.2	Vaikutukset luontoon, maa- ja kallioperään, veteen ja ilmastoon.....	84
8.2.3	Vaikutukset liikenteeseen	84
8.3	Taloudelliset vaikutukset.....	85
8.4	Sosiaaliset vaikutukset	85
8.4.1	Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	85
8.4.2	Vaikutukset maa- ja metsätalouteen, yritystoimintaan ja palveluihin.....	85
9	YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN	86
9.1	Detaljikaavoitus, muu suunnittelu ja toteuttamistoimenpiteet.....	86
10	SUUNNITTELUN VAIHEET	86
11	LÄHTEET	87

1 JOHDANTO

Nykyinen Kauhavan kaupunki perustettiin 1.1.2009. Kuntaliitoksessa yhdistyivät entiset Alahärmän, Ylihärmän ja Korttesjärven kunnat sekä Kauhavan kaupunki. Kauhavan kaupunki kuuluu Etelä-Pohjanmaan maakuntaan.

Nykyinen yleiskaava on vahvistettu lokakuussa 2000. Tilalle laaditaan uusi oikeusvaikutteinen yleiskaava, johon sisältyvät nykyiset yleiskaavat. Osayleiskaavatyössä huomioidaan myös asemakaavotuksen tarpeet.

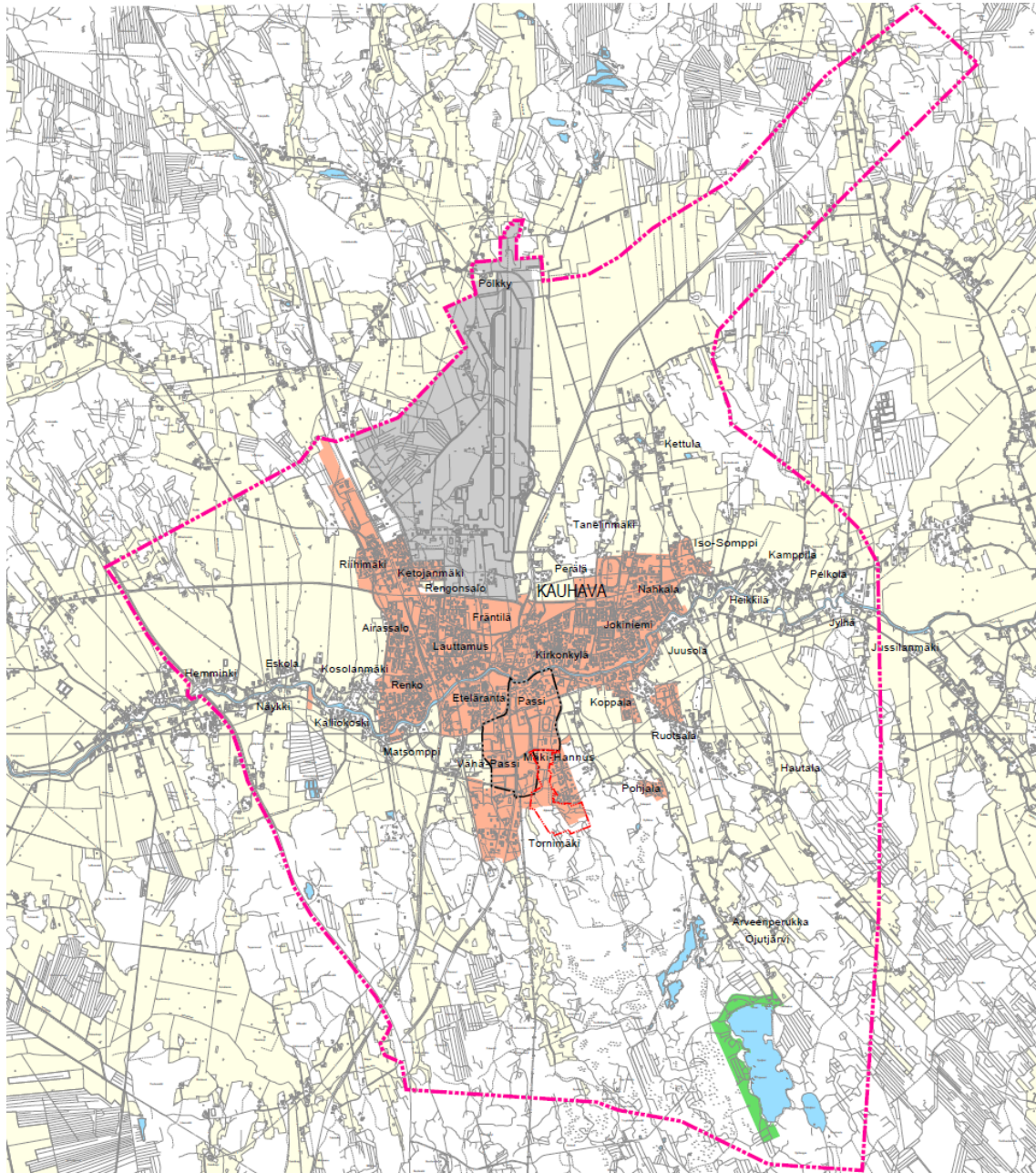
Kaavan laatii Sweco Ympäristö Oy:n Oulun toimisto ja kaavan laatijana ovat arkkitehti Riitta Yrjänheikki, arkkitehti Iikka Ranta, FM Johanna Lehto ja piirtäjä Tuija Junntila. Kauhavan kaupungissa kaavatyötä on ohjannut alussa Jari Leivo ja myöhemmin Anna-Liisa Huhtala ja Päivi Rask sekä päättäjistä ja virkamiehistä koostuva kaavatyöryhmä. Keskeiset tahot päätöksenteossa ovat Kauhavan kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto.

Suunnittelualue

1.1 Suunnittelualue

Suunnittelualue sijaitsee Kauhavan kaupungissa ja sisältää Kauhavan keskustaajaman. Suunnittelualue sijoittuu Kauhavanjoen varteen sen molemmiin puolin rajautuen lännessä valtatiehen 19, etelässä Ojutjärven eteläpuolelle, idässä Ojutjärveltä Jussilanmäelle ja siitä Korttesjärventien varteen sekä pohjoisessa lentokentän pohjoispuolitse Syrjänmäelle vt-19 varteen. Suunnittelualue on kooltaan 7 548 ha. Alueen rajausta voi tarkentua prosessin aikana.

Suunnittelualueen rajausta sekä nykyiset ja vireillä olevat kaava-alueet.

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Yleistä kaavahankkeen lähtökohdista

Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Kaavan tavoitevuosi on 2032. Nykyinen yleiskaava on vahvistettu lokakuussa 2000. Olevat yleiskaavat sisällytetään sellaisenaan nyt laadittavaan kaavaan. Lisäksi alueella on *asemakaavoitettua aluetta noin 818 ha*.

Suunnittelun pohjana on *Strateginen alueidenkäyttösuunnitelma*, missä on määritetty mm. asumisen, virkistys- ja työpaikkojen painopistealueita sekä kaupan ja hallinnon toimintoja. *Maapoliittinen ohjelma* on hyväksytty syyskuussa 2014. Lisäksi suunnittelua ohjaa vuonna 2016 valmistunut *Kauhavan keskustaajaman kehittämissuunnitelma*, jossa on linjattu keskustan kehityssuuntia taajamatoimintojen, rakennetun ympäristön erilaisten teemojen sekä palveluiden ja elinkeinoelämän sijoittumisen osalta.

Kaavatyön tavoitteena on parantaa alueen vetovoimaisuutta sovittamalla yhteen eri maankäyttötarpeita sekä luomalla kestävä kehityksen ja kaavojen sisältövaatimusten mukaisia asuin-, yritys- ja virkistyskäyttöön osoitettuja ympäristöjä sekä etsiä ratkaisuja, joiden avulla luodaan toimivaa yhdyskuntarakennetta ja liikenneverkostoa. Keskeisiä kysymyksiä kaavatyössä on erityisesti Keskustan kehittämissuunnitelman esittämien visioiden yhteensovittaminen yleiskaavoituksessa, joissa teemoina on mm. kerrostalorakentaminen ja erityisesti kaupan- sekä yrityselämän toimintamahdollisuuksien parantaminen.

2.2 Suunnittelutilanne

2.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet eli VAT:t ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtion ja kuntien viranomaisten on otettava tavoitteet huomioon toiminnassaan ja edistettävä niiden toteuttamista. Viranomaisten tulee myös arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden suhteen.

Valtioneuvosto on tehnyt päätöksen uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätös korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen. Valtioneuvoston päätös on tullut voimaan 1.4.2018.

Keskeiset teemat uusissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ovat toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen, tehokas liikennejärjestelmä, terveellinen ja turvallinen elinympäristö, elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja uusiutumiskykyinen energiahuolto.

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Luodaan edellytykset alueiden ja yhdyskuntien kehittymiselle elinvoimaisina, vahvuuksia ja voimavaroja tehokkaasti ja kestävästi hyödyntäen
- Edistetään monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta
- Vastataan väestö- ja työpaikkakehityksen edellyttämiin tarpeisiin, luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi ja mahdollistetaan eri väestöryhmien tarpeita vastaava asuntotarjonta
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen
- Edistetään saavutettavuutta, kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen sekä viestintään ja liikkumiseen liittyvien palveluiden kehittämistä

2. Tehokas liikennejärjestelmä

- Edistetään liikennejärjestelmän toimivuutta, toimintavarmuutta ja turvallisuutta
- Edistetään vähähiilisyttä

3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja, jätetään riittävät suojaetäisyydet, tai riskit hallitaan muulla tavoin
- Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, alueet tai toiminnot sijoitetaan riittävän etäälle häiriintyvistä kohteista
- Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet

4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

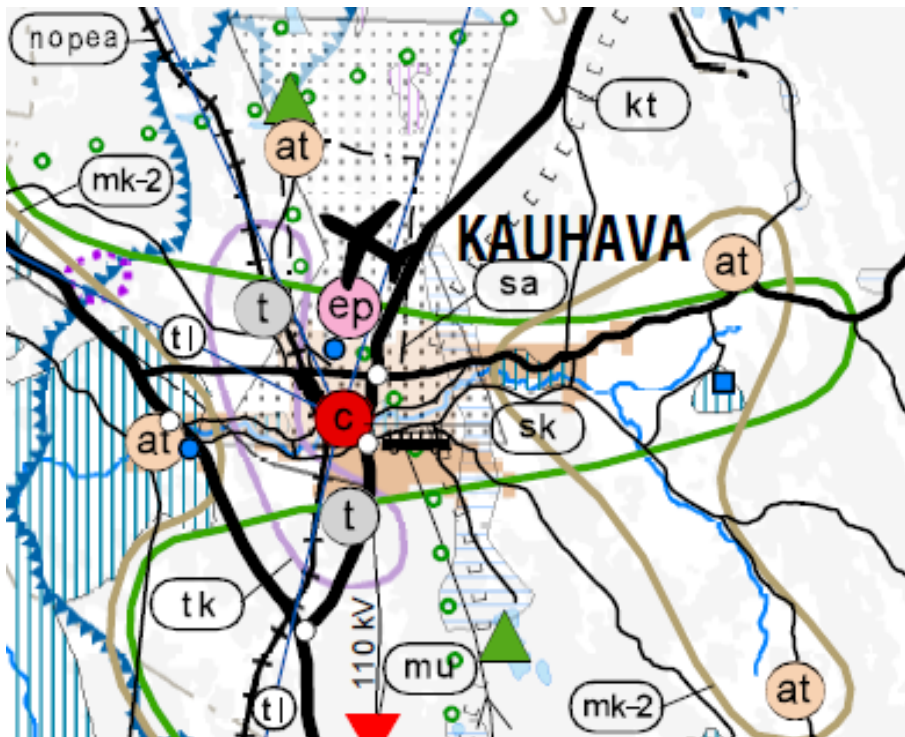
- Huolehditaan luonnon- ja kulttuuriympäristöistä kestävällä tavalla, mikä on elinkeinojen, väestön hyvinvoinnin ja alueiden identiteetin kannalta tärkeää
- Otetaan huomioon valtakunnalliset inventoinnit
- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä
- Huolehditaan virkistysalueiden riittävydestä ja viheralueverkoston jatkuvuudesta
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle ja edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä
- Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten pelto- ja metsäalueiden säilymisestä
- Huolehditaan saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kehittämisedellytysten ja niille tärkeiden alueiden säilymisestä (ei koske tätä aluetta)

5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon tarpeisiin, huolehditaan kuljetusten ja varastoinnin toimivuudesta
- Sovitetaan tuulivoimarakentaminen ympäröivään maankäyttöön, minimoidaan tuulivoimaloista aiheutuvia haitallisia vaikutuksia sijoittamalla voimalat suuriin yksiköihin
- Turvataan merkittävien voimajohtojen ja kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet, voimajohtojen linjauksissa hyödynnetään olemassa olevia johtokäytäviä

2.2.2 Maakuntakaavat

Alueella on voimassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava, jonka Ympäristöministeriö on vahvistanut 23.5.2005.

Ote Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavasta.

Maakuntakaavassa 2005 esitetyt merkinnät kaava-alueella:

Koko maakuntaa koskeva yleinen suunnittelumääräys

Yksityiskohtaisemmassa alueidenkäytön suunnittelussa ja maankäytön aluevarauksia tehtäessä on varauduttava selvittämään kehittämismahdollisuudet koskien korkeatasoisia valtakunnallisia liikenneyhteyksiä, joissa erityisesti pääteiden liikenteen sujuvuus ja liikenneturvallisuuden parantaminen sekä raideliikenteen kehittäminen on otettava huomioon.

Kuntakeskuksen keskustatoimintojen alue (uusi korvaava merkintä jäljempänä)

Suunnittelumääräys: Kuntakeskuksen keskustatoimintojen aluetta kehitetään taajamakuvallisesti eheyttämällä kunnan keskuksena. Vähittäiskaupan suuryksiköiden mitoitus ja sijainti määritellään kunnan kaavoituksessa.

Kylä

Suunnittelumääräys: Kylien suunnittelun tulee tukea kyläkuvan eheyttämistä.

Pohjavesialue

Suunnittelumääräys: Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava niin, että pohjaveden laatu ei huononnu eikä alueen antoisuus pienene.

Taajamatoimintojen alue

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa tulee edistää yhdyskuntarakenteen tiivistämistä, täydennysrakentamista ja taajamakuvan eheyttämistä.

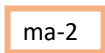
Teollisuus- ja varastoalue

Puolustusvoimien alue

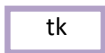
Matkailun vetovoima-alue

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa tuetaan kuntien, seutukuntien ja yli-maakunnallisten virkistysalueiden ja matkailualueiden muodostamia verkostoja ja niiden kehittämistä kokonaisuuksina. Kehittämistoimien tulee liittyä maakunnan matkailuelinkeinojen maankäytöllisten edellytysten tukemiseen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyyden turvaamiseen. Kyrönjokilaakson ja Lapuanjokilaakson matkailun vetovoima-alueilla alueen runkoreittien suunnittelussa tulee hyödyntää jokilaaksoissa tai niiden läheisyydessä sijaitsevat virkistysalueet ja -kohteet, kulttuurimaisemat ja rakennettu kulttuuriympäristö.

Maaseudun kehittämisen kohdealue

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa tuetaan hyvien peltoaukeiden säilyttämistä viljelykäytössä ja kulttuurimaiseman kehittämisedellytyksiä sekä maatilataloutta ja sen liitännäiselikeinoja. Alueilla tulee kiinnittää erityistä huomiota laajenevan asutuksen ja tilaa vaativien elinkeinojen kuten teollisuuden ja suurimuotoisen eläintuotannon välisten maankäyttötarpeiden yhteensovittamiseen. Asutuksen sijoittumista tulee ohjata olemassa olevia kyliä ja taajamia tukevaksi. Uudet tielinjaukset on sovitettava alueen kulttuuriympäristön ja maiseman erityispiirteisiin.

Teollisuuden kehittämisen kohdealue

Suunnittelumääräys: Aluevarauksia tehtäessä ja asema- ja yleiskaavoja laadittaessa toimitaan kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti olemassa olevia alueita laajentaen. Toimintojen sijoittelu on tehtävä siten, että alue- ja yhdyskuntarakenteen kannalta tärkeiden pääteiden liikenneturvallisuus ja toiminnalliset vaatimukset turvataan.

Valtakunnallisesti merkittävä, kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde.

Suunnittelumääräys: Rakennetut kulttuuriympäristöt on otettava huomioon siten, että varmistetaan näihin liittyvien arvojen säilyminen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin vaikuttavista hakkeista on pyydetty museoviranomaiselta ja ympäristökeskukselta lausunto.

Lentoasema / lentokenttä

Suunnittelumääräys: ... Kauhavan lentokentän osalta tulee varautua EU:n yhteisen harjoituskentän tuloon. Alueella on voimassa MRL 33§:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

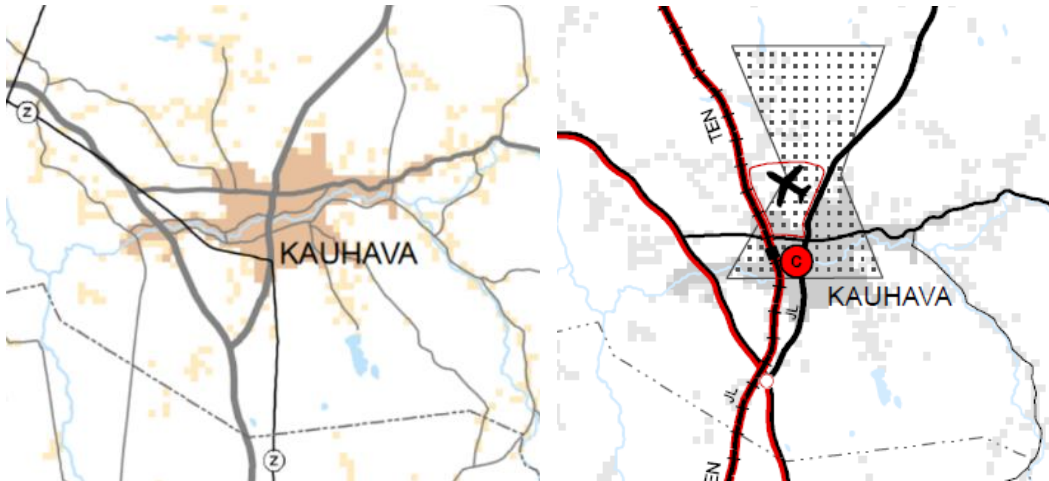

Matkakeskus / julkisen liikenteen vaihtopaikka

Suunnittelumääräys: ... julkisen liikenteen vaihtopaikkojen aluevarauksissa sekä liikennejärjestelmäsuunnittelussa on otettava huomioon niiden laajeneminen valtakunnalliseksi ja maakunnalliseksi verkostoksi.

Suunnittelualueelle on osoitettu myös **rautatie, valtatie, kantatie, seututie, lentokenttä, ohjeellinen ulkoilureitti ja ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitti sekä 110 kV voimalinja.**

Lisäksi alueella on voimassa I ja II maakuntakaava. **I vaihemaakuntakaava**, joka käsittelee tuulivoimaa, on vahvistettu Ympäristöministeriössä 31.10.2016 ja tullut voimaan kuulutuksella 22.11.2016. **II vaihemaakuntakaava** on hyväksytty maakuntavaltuustossa ja tullut voimaan 11.8.2016. Sen teemoja on kaupan logistisesti edullinen sijoittuminen ja liikennelähtökäiset sekä keskusta-alueet. Vaihemaakava II:n muutos liittyy kaupan mitoitus koskevaan uuteen lainsäädäntöön. Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuusto hyväksyi vaihemaakava II:n muutoksen 2.12.2019.

Ote I vaihemaakuntakaavasta vasemmalla ja II vaihemaakuntakaavasta oikealla.

I ja II vaihemaakuntakaavan merkinnät:

Voimajohto (z)

Merkinnällä osoitetaan Etelä-Pohjanmaan voimassa olevan maakuntakaavan osoittamat voimajohdot ja voimajohtojen uusilla johtovarauksilla osoitetut, sittemmin toteutuneet voimalinjat. Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.

Maakuntavaltuuston 2.12.2019 hyväksymän vaihekaava II:n maakuntakaavamääräys:

C

Keskustatoimintojen alue, (C)

Merkinnän tarkempi kuvaus ja suunnitteluperiaate: Merkinnällä osoitetaan Seinäjoen keskustatoimintojen alue, johon sijoittuu keskustahakuisia hallinto-, kauppa-, hyvinvointi- ja vapaa-ajan palveluja sekä asumista. Alueelle sijoittuu eri liikennemuotoja yhdistelevä matkakeskus.

Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee luoda edellytyksiä vetovoimaisen ja viihtyisän kaupunkikeskuksen kehittymiselle varaamalla alueita tiivistä kaupunkirakentamista ja monipuolisia palveluja varten sekä määrittelemällä korkeatasoisen kaupunkikuvan kehittämisen periaatteet.

Keskusta-alueen kehittämisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota ydinkeskustan ja muun taajaman selkeään rajaukseen, keskusta-alueen viihtyisyyteen ja esteettömyyteen sekä alueen liittymiseen muuhun kaupunkirakenteeseen. Alueen kehittämistä tulee tukea täydentämällä olevaa kaupunkirakennetta.

Alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava joukkoliikenteen toimintaedellytyksistä, eri liikennemuotoja yhdistelevistä matkaketjuista, turvallisista ja kattavista kevyen liikenteen yhteyksistä sekä turvattava valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt.

Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä. ~~Alueelle ei osoiteta enimmäiskerrosalaa.~~

C

Keskustatoimintojen alue, kohdemerkintä (c)

Merkinnän tarkempi kuvaus ja suunnitteluperiaate: Merkinnällä osoitetaan seudullista merkitystä omaavan kuntakeskuksen ydinalue. Keskustatoimintojen alueella on asutuksen lisäksi hallintoon, palveluihin ja kauppaan liittyviä toimintoja. Lapualla, Kauhavalla ja Ähtärissä keskustatoimintojen alueelle sijoittuu eri liikennemuotoja yhdistelevä matkakeskus.

Suunnittelumääräys: Keskustojen kehittämisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota ydinkeskustan ja muun taajaman selkeään rajaukseen, keskusta-alueen viihtyisyyteen ja esteettömyyteen. Alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava joukkoliikenteen toimintaedellytyksistä ja turvallisista kevyen liikenteen yhteyksistä sekä turvattava valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt.

Keskustatoimintojen alueiden kehittämisessä on kiinnitettävä huomiota alueen kaupallisen palvelutarjonnan vahvistamiseen, palveluiden saavutettavuuteen ja keskustatoimintojen alueen täydentämiseen. Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Vähittäiskaupan suuryksiköiden yhteenlasketut enimmäiskerrosalat:

• Alajärvi 25 000 k.m ²	• Kauhava 30 000 k.m ²	• Ilmajoki 25 000 k.m ²
• Alavus 20 000 k.m ²	• Kurikka 20 000 k.m ²	• Jalasjärvi 15 000 k.m ²
• Kauhajoki 35 000 k.m ²	• Lapua 30 000 k.m ²	• Ähtäri 15 000 k.m ²

Muille keskustatoimintojen alueille ei saa sijoittaa tässä maakuntakaavassa kuntakohtaisesti määriteltyjä, seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön keon alarajan ylittäviä yksiköitä.

Kohdemerkinnällä osoitetun keskustatoimintojen alueen sijainti ja laajuus on määriteltävä yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa siten, että alueesta muodostuu toiminnallisesti eheä keskustahakuisiin toimintoihin painottuva kokonaisuus.

Lentoasema ja lentopaikka

Merkinnän tarkempi kuvaus ja suunnitteluperiaate: Merkinnöillä osoitetaan lentoliikenteen siviili-ilmailua, sotilaslentotoimintaa tai harrastustoimintaa palvelevia alueita.

- Lentoasema: Seinäjoki, Kauhava
- Lentopaikka: Alajärvi, Alavus ja Kauhajoki sekä Jalasjärven ja Ähtäriin kevytlentopaikat

Suunnittelumääräys: Lentomelualueet rakentamismääräysineen ja ääneneneristysarvoineen sekä lentoesteiden korkeusrajoitukset tulee huomioida yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Valtakunnallisesti merkittävä päärata, merkittävä parantaminen

Merkinnän tarkempi kuvaus ja suunnitteluperiaate: Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävään runkoverkkoon kuuluva, nopeaa henkilöliikennettä ja raskasta tavaraliikennettä palveleva sähköistetty päärata, joka on osa TEN-T-rataa Helsingistä Ouluun (Tornio) sekä Bothnian käytävää. Merkinnällä osoitetaan puuttuvat kaksoisraideosuudet ja/tai kohtaamispaikkaosuudet tai muut parantamistoimenpiteet, yhteysvälit Pohjois-Louko-Jalasjärvi (eteläinen maakunnan raja) ja Ruha-Kauhava (pohjoinen maakunnan raja).

Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varauduttava tavara- ja joukkoliikenteen välityskyvyn parantamiseen kaksoisraideosuuksien tai muihin parantamistoimenpiteisiin väleillä Pohjois-Louko-Jalasjärvi (eteläinen maakunnan raja) sekä Ruha-Lapua-Kauhava (pohjoinen maakunnan raja). Rataa tulee kehittää TEN-T-tasoisena eurooppalaisena ja kansainvälisenä ratayhteytenä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon liikenteen sujuvuus, asemien kehittäminen, liityntäpysäköinti ja joukkoliikenne.

Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Melualue

Merkinnän tarkempi kuvaus ja suunnitteluperiaate: Merkinnällä osoitetaan alueet, joilla lentoliikenne saattaa aiheuttaa meluvaikutuksia.

Melualueeksi on merkitty Seinäjoen ja Kauhavan lentoasemien ympäristö. Kauhavan lentoaseman melualue perustuu aikaisemman sotilaslentotoiminnan aiheuttamaan meluarvioon. Seinäjoen lentoaseman melualue on määritetty Lden 55 dB 21.3.2012 tilanteen mukaisesti.

Suunnittelumääräys: Melualueen tarkempi rajausta tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa määrittellä lentoasemien tulevan käytön mukaisesti. Alueelle ei tule suunnitella sijoitettavaksi uusia toimintoja, jotka ovat herkkiä meluhaitoille. Yleis- ja asemakaavoituksessa ja rakennussuunnittelussa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston antamien melutason ohjeiden vaatimukset.

vt / kt

Valta- tai kantatie, TEN-T-tie/vt 3

Merkinnän tarkempi kuvaus ja suunnitteluperiaate: Merkinnällä osoitetaan kattavan verkon TEN-T-tie (vt 3) ja valta- ja kantatiet. Valtatiet palvelevat valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkämatkaista liikennettä ja kantatiet täydentävät valtatieverkkoa ja palvelevat maakunnan sisäistä verkkoa. Suunnittelussa ja rakentamisessa valta- ja kantateille on asetettu korkeammat laatu- ja palvelutasotavoitteet.

Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon päätieverkon liikennemäärät, liikenteen sujuvuus ja kasvu sekä liikenneturvallisuus. Merkittävästi parannettavia risteysjärjestelyjä ja muita parannustoimenpiteitä on mahdollista toteuttaa edellä mainittujen näkökohtien perusteella. Suunnittelussa on huomioitava arvokkaat maisema-alueet, ympäristö ja melunsuojaukset.

Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Seututie

Merkinnän tarkempi kuvaus ja suunnitteluperiaate: Merkinnällä osoitetaan seututiet. Seututiet yhdistävät kuntakeskukset tärkeimpiin liikennetarvesuuntiinsa ja kytkevät merkittävimmät muut liikennettä synnyttävät kohteet ylempiluokkaiseen verkkoon.

Suunnittelumääräys: Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

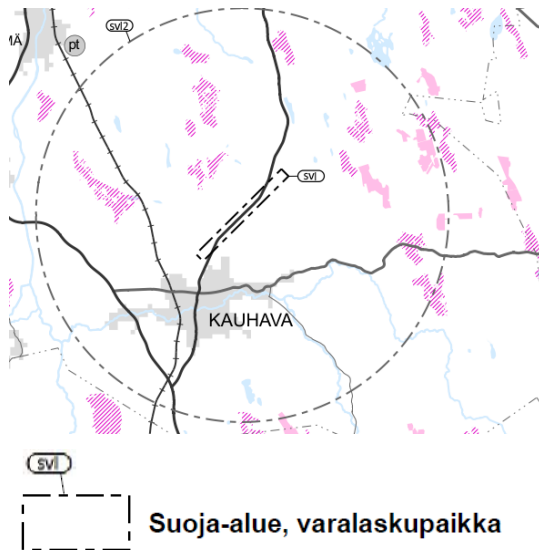
Tärkeä yhdystie

Merkinnän tarkempi kuvaus ja suunnitteluperiaate: Merkinnällä osoitetaan yhdystiet, jotka yhdistävät kyläkeskuksia kuntakeskuksiin tai jotka toimivat verkollisesti vielä laajajalajisemmin.

Suunnittelumääräys: Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Vaihemaakuntakaava III:n teemoja ovat turvetuotanto, suoluonnon suojelu, bioenergiailaitokset, energiapuun terminaalit, kulttuurimaisemat ja puolustusvoimien alueet. Vaihekaava III on hyväksytty maakuntavaltuustossa joulukuussa 2018.

Ote III vaihemaakuntakaavasta.

Suunnittelumääräys:

Lentoliikennettä palvelevien varalaskupaikkojen suoja-alueille ei tule osoittaa melulle herkkiä toimintoja tai esterajoituksia aiheuttavia korkeita rakennelmia. Rakennushankkeista tulee pyytää puolustusvoimien lausunto.

MAAKUNTAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

Vaihemaakuntakaavasta II (30.5.2016) kumottavat määräykset on esitetty punaisella fontilla.

Vaihemaakuntakaavasta II (30.5.2016) muutettavat määräykset on esitetty sinisellä fontilla.

Vähittäiskaupan suuryksiköt on sijoitettava tukemaan yhdyskuntarakennetta. Suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon tasapainoisen palveluverkon kehittäminen, olemassa olevien keskustatoimintojen alueiden kaupalliset palvelut ja niiden toiminta- ja kehitysedellytykset, yhdyskuntarakenteen muu kehitys sekä palveluiden hyvä saavutettavuus.

Alueiden yleis- ja asemakaavoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota asuin- ja työpaikka-alueiden jalankulku- ja pyöräily- sekä joukkoliikenteen mahdollisimman suoriin ja hyviin yhteyksiin kaupan ja muiden palvelujen kesken.

Alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien pohjavesien laatu ei huononnu tai antoisuus pienene, ja että kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintö-arvot säilyvät.

Koko maakuntaa koskeva suunnittelumääräys:

Seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön koon alarajaksi määritellään, ellei selvitysten perusteella taajamakohtaisesti muuta osoiteta:

- päivittäistavarakaupan vähittäistavarakaupan seudullisesti merkittävän suuryksikön koon alaraja on 2000 k-m² 4000 k-m²
- ▲ päivittäistavarakaupan seudullisesti merkittävän suuryksikön koon alaraja on 3000 k-m² Alajärven, Alavuden, Kauhajoen, Kauhavan, Kurikan, Lapuan, Ilmajoen, Jalasjärven, Seinäjoen, Teuvan sekä Ähtärin kunnassa
- päivittäistavarakaupan seudullisesti merkittävän suuryksikön koon alaraja on Seinäjoella 5 000 k-m² kaavakartalla osoitetulla kaupallisella vyöhykkeellä (km²)
- ▲ erikoistavarakaupan seudullisesti merkittävän suuryksikön koon alaraja on 3000 k-m²
- erikoistavarakaupan seudullisesti merkittävän suuryksikön koon alaraja on 5000 k-m² Alajärven, Alavuden, Kauhajoen, Kauhavan, Kurikan, Lapuan, Ilmajoen, Jalasjärven, Seinäjoen, Teuvan sekä Ähtärin kunnassa
- erikoistavarakaupan seudullisesti merkittävän suuryksikön koon alaraja on Seinäjoella 10 000 k-m² kaavakartalla osoitetulla kaupallisella vyöhykkeellä (km²)

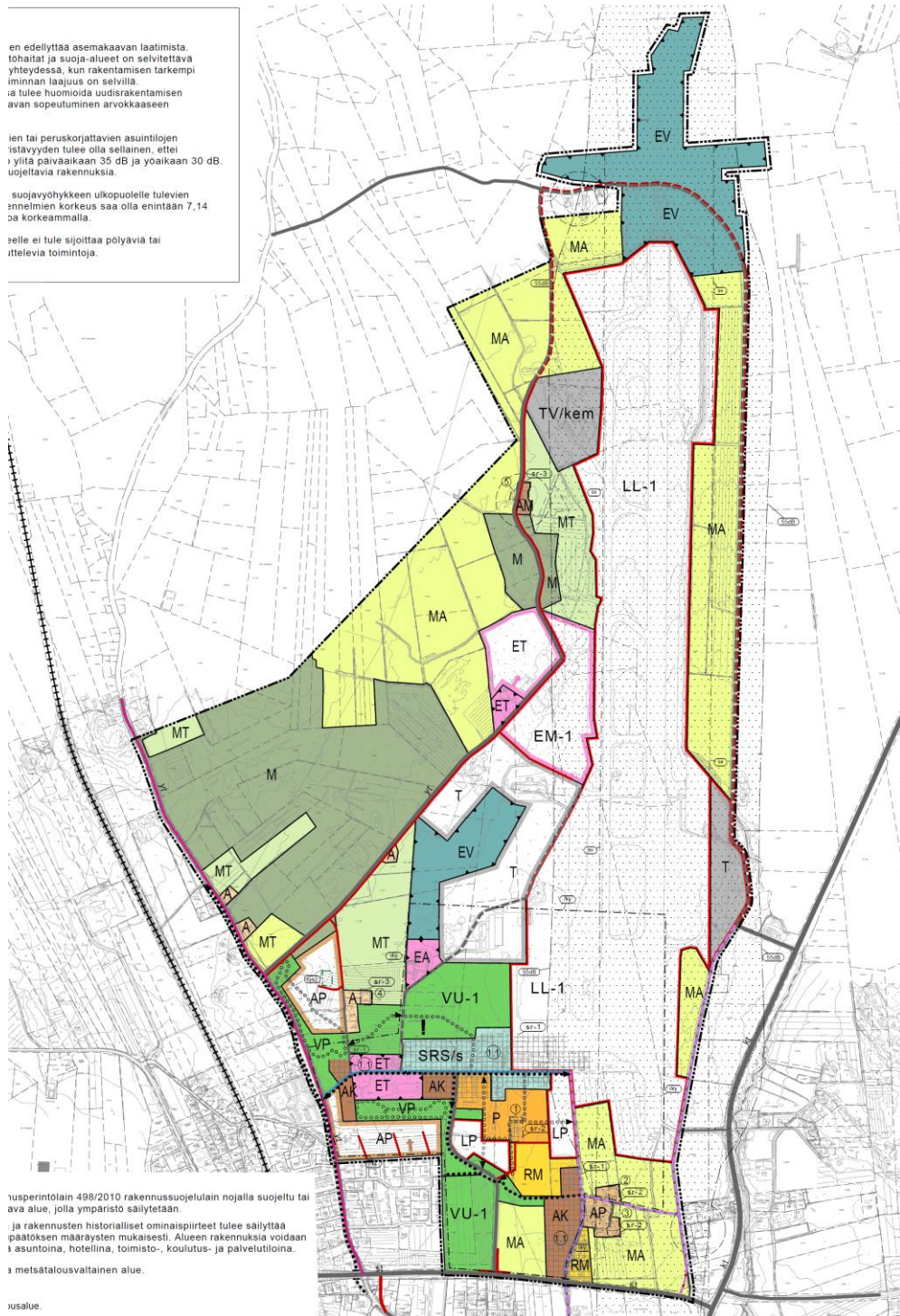
Edellä mainitut rajat ylittävät kaupan suuryksiköt osoitetaan maakuntakaavassa erikseen kerrosalamitoituksineen. Edellä mainittuja pienempiä, paikallisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä on mahdollista toteuttaa kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen.

2.2.3 Yleiskaavat

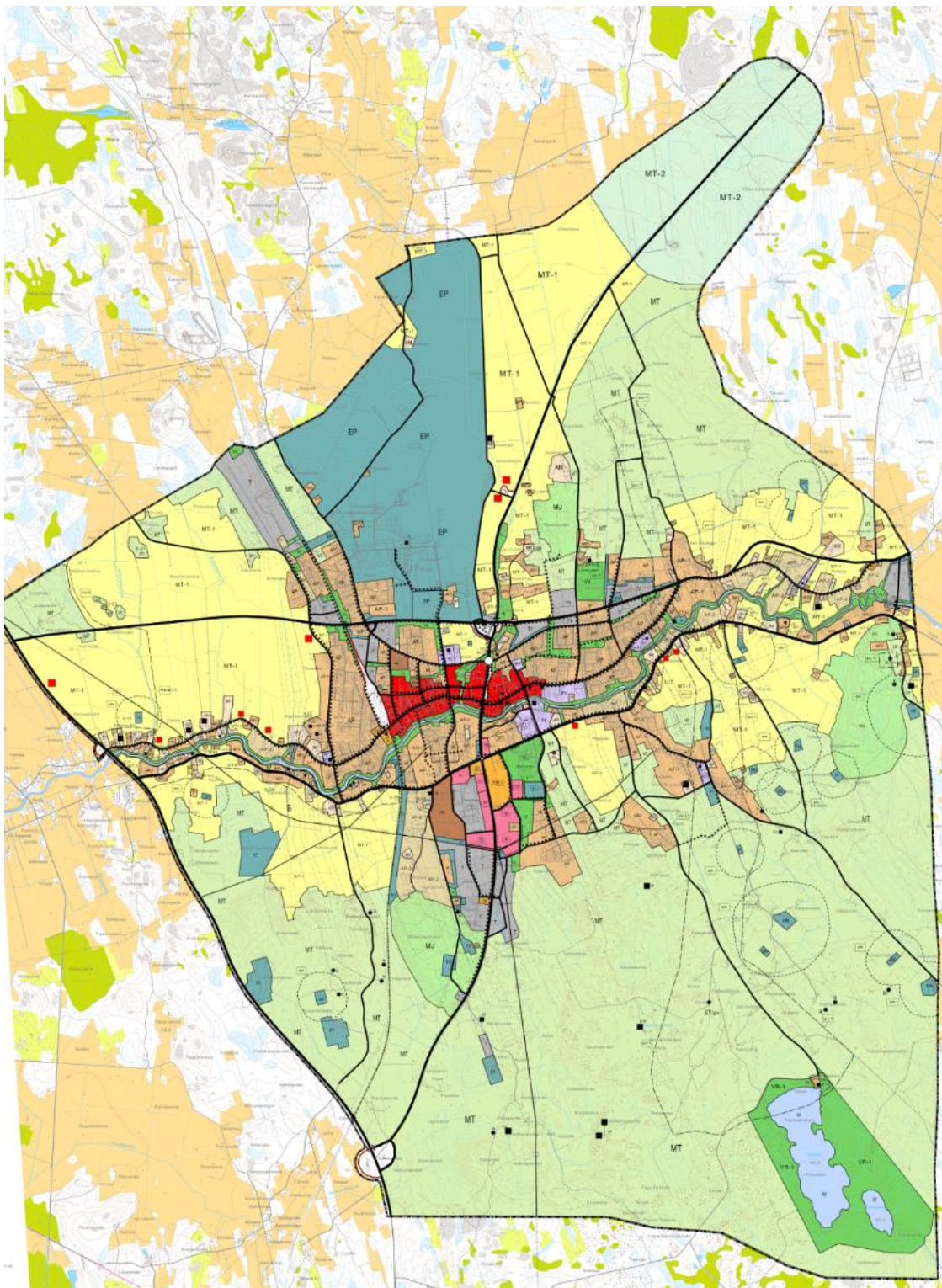
Suunnittelualueella on vuonna 1999 laadittu oikeusvaikutteinen Kauhavan keskustan osayleiskaava 2020, joka on vahvistunut 16.10.2000. Tekeillä olevan Lentokentän alueen osayleiskaavan arvioidaan valmistuvan ennen tätä yleiskaavaa kesällä 2019.

Alueen varuskuntakäyttö on loppunut muutama vuosi sitten ja alueen on ostanut yrittäjäryhmä, joka haluaa käyttää aluetta osin teollisuusalueena sekä matkailu- ja virkistystoimintaan hyödyntäen lentokenttää.

Kasarmialueen rakennusryhmä on valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä. Pohjoisosan yksityisten maille toivotaan asuinrakentamista. Aluetta ympäröi laajat viljelysaukeat.

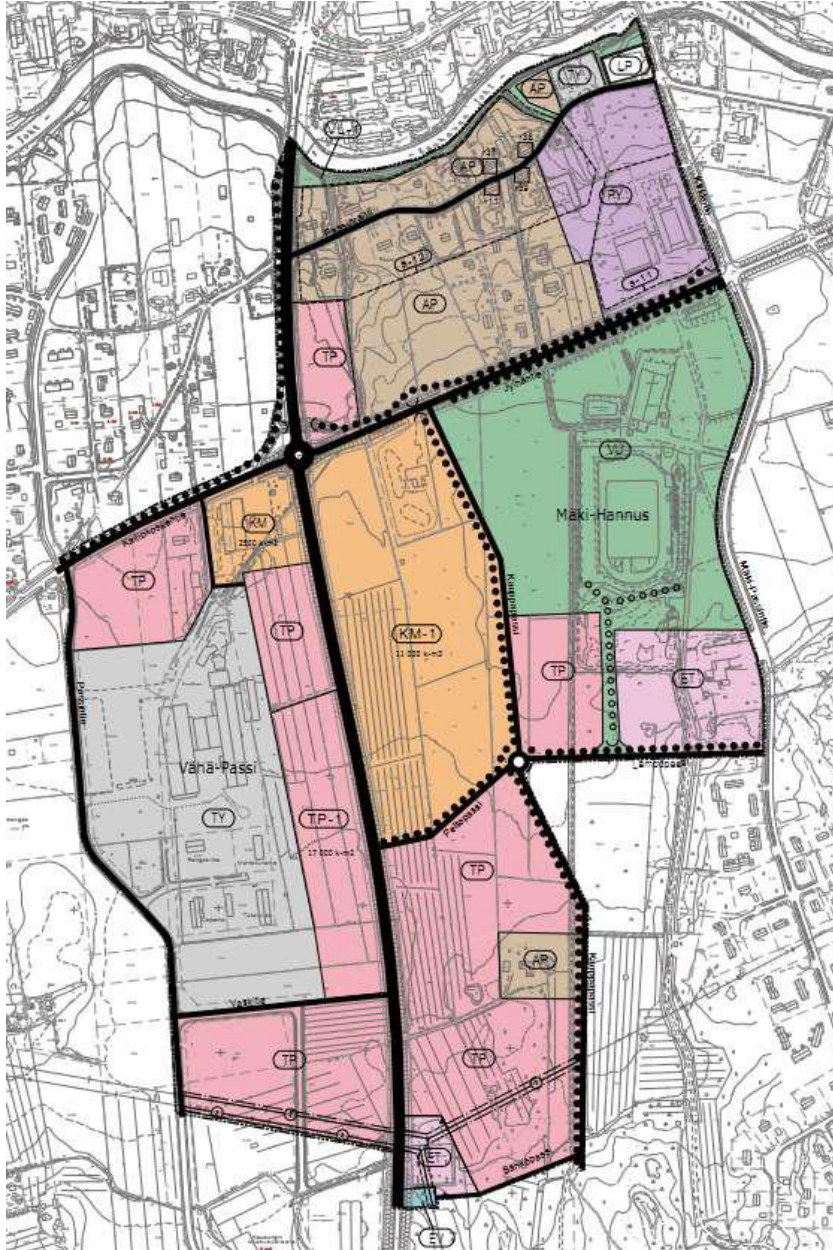
Hyväksytty Lentokentän alueen osayleiskaava.

Voimassa oleva Kauhavan keskustan osayleiskaava 2020.

Kantatien varteen on kaavoitettu työpaikka-alueita TP ja päivittäistavarakaupan suuryksikköaluetta KM-1. Ulkoreunalla on teollisuusaluetta TY, Passin osin suojeltua asuinalueita AP, koulualue PY, urheilukenttäaluetta VU ja yhdyskuntateknisen huollon alueet ET.

Valtatielle on esitetty kiertoliittymä Jylhäntien-Kalliokoskentien liittymään ja uudelle katuverkolle Peltopassin ja Kauppapassin risteyskseen.

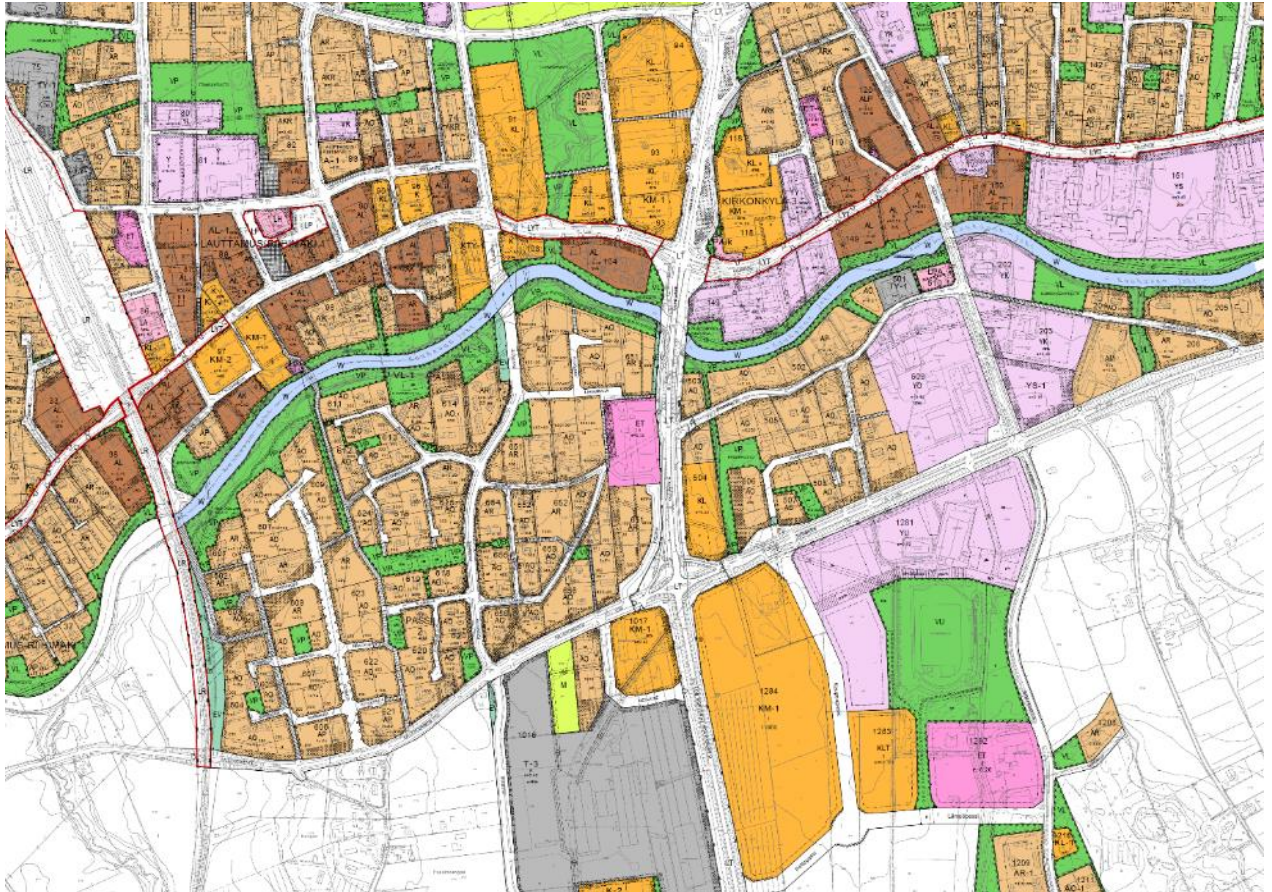

Ote Mäki-Hannuksen osayleiskaavan muutoksesta, joka on hyväksytty Kauhavan kaupunginvaltuustossa 7.4.2014.

2.2.4 Asemakaavat, ranta-asemakaava

Asemakaavojen yhteenlaskettu pinta-ala on 818 ha. Laajat keskeiset alueet on vahvistettu 1984 ja 1985.

Lisäksi suunnittelualueella on toteutumaton ranta-asemakaava Ojusjärvellä, jonka pinta-ala on noin 39 ha. Kaava on vahvistettu 13.9.1995.

Ote Kauhavan keskustan ajantasakaavasta.

3 VIREILLÄ OLEVAT MUUT SUUNNITELMAT JA HANKKEET

3.1 Kaavat

Suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen on vireillä Lentokenttälleen osayleiskaava. Asemakaavan laajennus ja muutos on tekeillä Mäki-Hannuksen 50 ha asuinalueella.

3.2 Muut hankkeet

ELY-keskus on teettänyt vuonna 2013 raportin Maaseudun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet, missä on ehdotukset valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista. Raporttia on päivitetty ja täydennetty 2014. Alajoen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema ulottuu suunnittelualueen länsikulmalla Pernaan alueelle.

Tieverkon risteysalueille on tehty liikenneselvityksiä ja kaupan selvitys liittyen uusiin kauppapaikkoihin. Maakuntakaavoitukseen liittyen on tehty liikenteeseen ja kaupan palveluverkkoon liittyviä selvityksiä.

3.2.1 Rakennusjärjestys

Suunnittelualueella on voimassa Kauhavan kaupunginvaltuuston hyväksymä rakennusjärjestys, joka on tullut voimaan 4.5.2010.

3.2.2 Pohjakartta

Osayleiskaavassa käytetään maanmittauslaitoksen peruskartta-aineistoa. Alueesta on käytettävissä myös ortoilmakuva vuodelta 2016.

4 PERUSSELVITYKSET

4.1 Luonnonympäristö

4.1.1 Luontoselvitys

Kaava-alueen luontoselvitys on liitteenä. Selvityksen laati biologi Aija Degerman Sweco Ympäristö Oy:n Oulun toimistosta kesällä 2017.

Luontoselvityksessä on kuvattu kasvillisuuden ja eläimistön ohella myös kallio- ja maaperä sekä vesistöt ja pohjavedet.

Luontoselvityksessä on kartoitettu luonnonsuojelulain suojellut luontotyypit, metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt ja vesilain luontotyypit sekä uhanalaiset luontotyypit ja muut luontoarvojensa puolesta huomioitavat kohteet kaava-alueella. Uhanalaisen, luontodirektiivin mukaisen sekä muun huomionarvoisen lajiston esiintyminen on selvitetty olemassa olevan tiedon ja maastokartoitusten perusteella. Alueen laajuuden vuoksi maastokartoitukset kohdistettiin esitietojen perusteella alueille, joilla arvioitiin olevan erityisen arvokasta lajistoa ja elinympäristöjä.

Ihmistoiminnan vaikutus näkyy kasvillisuudessa koko kaava-alueella voimakkaasti; viljelysalueet ovat laajoja, metsät talouskäytössä ja suot ojitettu metsän kasvun parantamiseksi. Luonnontilaista tai vanhaa metsää alueella ei ole, vaan metsät ovat eri-ikäisiä talousmetsiä. Yleisesti ottaen metsäkasvillisuus on tavanomaista kangasmetsien lajistoa. Mäntymetsiä kasvaa luonnostaan maaperältään karummilla ja kuivemmilla kangasmailla ja kallioilla. Tuoreita mäntykankaita ja kuusimetsiä on rehevimmillä mailla ja mäkien alarinteillä. Rehevimmillään metsät ovat vesistöjen reunoilla. Jyrkemmillä rinteillä ja muokkaamattomilla ja rakentamattomilla osuuksilla Kauhavanjokivarressa rantakasvillisuus ja jokitormän lehtimetsät ovat luonnontilaisia. Lahopuusto sekä pysty- että maapuuna lisää monimuotoisuutta. Kaikki suot ja soistumat sekä turvekankaat on ojitettu. Ojutjärven, Vähäjärven ja Kaakkurilammen rantasuot ovat ainoat luonnontilaiset suot. Yli puolet Kauhavan keskustan osayleiskaava-alueesta on viljeltyä peltoa. Pellot on aikoinaan raivattu joen varteen ja peltoalaa on edelleen laajennettu soita kuivattamalla.

Mäntykangasta Matsompinvuorella.

Linnustoa on kuvattu Kauhavan keskustaajaman osayleiskaavan luontoselvityksessä 1997. Erilliset pesimälinnustaselvitys ja lepakkoselvitys on tehty kesällä 2018. Kaava-alueelta ei ole tiedossa erityisiä linnustollisesti arvokkaita alueita. Kaava-alueen länsipuolella Lapuanjokivarressa noin 2-3 km etäisyydellä on linnustollisesti arvokas Alajoki, joka on kansainvälisesti (IBA) ja Suomen arvokas (FINIBA) lintualue sekä maakunnallisesti (MAALI) arvokas alue.

Kaava-alueen nisäkäslajisto on tavanomaista. Kauhavan keskustaajaman osayleiskaavan luontoselvityksen (1997) mukaan peltolakeudelle ovat tyypillisiä vaihtelevat myyräkannat, joita petolintujen lisäksi käyttävät ravintonaan pienpedoista kärppä ja lumikko. Muita Kauhavalla tavattavia nisäkkäitä ovat kettu, mäyrä ja supikoira, näätä sekä vesistöjen varsilla minkki ja satunnaisesti tavattu saukko. Saukko on luontodirektiivin liitteen IV laji. Vesistöjen varsilla nisäkäslajistoa ovat myös piisami ja vesimyyrä. Kyykkäärme esiintyy alueella tasaisesti.

Alueella tai sen läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita. Lähin Natura 2000 -alue Hirvijoen metsät (FI0800161) sijaitsee noin 2,6 km etäisyydellä kaava-alueen itäpuolella. Valtakunnallisiin luonnonsuojeluohjelmiin kuuluva maisemakokonaisuus Lapuan Kauhavan Alajoki (MAO100105) sijaitsee kaava-alueen länsipuolella. Kaava-alueen länsireunan pellot Hemmingin kohdalla kuuluvat maisema-alueeseen. Kaava-alueen eteläosassa Ojutjärven länsipuolella Ojutkangas on valtakunnallisesti arvokas moreenimuodostuma (MOR-Y10-001).

Kaava-alueen luontoarvojensa puolesta huomioitavat kohteet ovat muusta luonnosta poikkeavia luonnon monimuotoisuutta lisääviä kohteita. Ne ovat pienialaisia ja erillisiä ja sijaitsevat eri puolilla aluetta. Luontokohteen arvoa nostaa luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puusto ja aluskasvillisuus, runsas lahoppuun määrä sekä kohteen arvo linnustolle ja muulle eläimistölle. Alueella ei esiinny luonnonsuojelulain mukaisia suojeltuja luontotyyppejä. Vesilain mukaisia ovat alle yhden hehtaarin suuruiset lammet, joita on kaksi. Kaava-alueella on joitakin pienialaisia metsälakikohteita, jotka ovat vähäpuustoisia soita, puronvarsia tai lehtolaikkuja. Huomioitavista lajeista esiintyy liito-oravaa, joka on luontodirektiivin liitteen IV(a) laji. Liito-oravasta on useita havaintoja eri puolilta aluetta. Muita huomionarvoisia lajeja ovat silmälläpidettävät ahokissankäpälä ja ketonoidanlukko, jotka molemmat ovat kuivien kasvupaikkojen, kuten kotojen lajeja. Uhanalaisista lajeista ei ollut aiempia havaintoja eikä niitä maastokäynneilläkään havaittu.

Ojutjärven rantasuot ovat luonnontilaisia.

Liito-oravan elinympäristöä ovat vanhat kuusi- tai sekametsät.

4.1.2 Linnustoselvitykset: metsäkanalintujen soidipaikat, pesimälinnusto ja lepakkoselvitys

Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvityksen maastokäynneillä tehtiin 11 havaintoa metsäkanalinnuista. Kahdeksan näistä havainnoista oli ulostehavaintoja. Näköhavaintoja metsäkanalinnuista tehtiin kolme. Kaikki nähdyt metsäkanalinnut olivat teeriä, joista yksi koiras oli soidintava.

Maastoselvityksen ja lähtötietojen perusteella osayleiskaava-alueelta on rajattu yksi metsäkanalintujen soidinpaikka (kohde a), joka tulee huomioida maankäytön suunnittelussa. Kohde a on Vähäjärven jäällä sijaitseva teeren soidinpaikka.

Teeren soidinrauhan takaamiseksi teeren soidinaikaan (noin maaliskuusta toukokuun puoliväliin) ajoittuvaa merkittävää häiriötä aiheuttavaa toimintaa ei suositella sijoitettavaksi Vähäjärvelle tai noin 200 metrin säteelle järvestä.

Linnustoselvityksen maastokäynneillä havaittiin 27 huomionarvoista lintulajia. Huomionarvoisilla lintulajeilla tarkoitetaan tässä selvityksessä lintudirektiivin liitteen I lajeja, erityisesti suojeltavia lajeja, kansallisesti ja alueellisesti uhanalaisia lajeja, silmälläpidettäviä lajeja sekä Suomen kansainvälisiä vastuulajeja. Yhteensä pesimälinnustoselvityksen maastokäynneillä havaittiin 73 lintulajia.

Lähtötietojen perusteella osayleiskaava-alueelta tai 2 km säteeltä sen rajoista ei tunneta maakotkan, muuttohaukan eikä merikotkan pesäpaikkoja. Rengastusrekisterin tietojen perusteella osayleiskaava-alueella pesii useita uhanalaisia pöllö- ja haukkalajeja, joiden pesäpaikkojen tiedot ovat salassa pidettäviä. Karttatarkastelun perusteella näiden uhanalaisten tai muuten huomionarvoisten

petolintulajien pesäpaikat eivät sijoitu alueille, joille Kauhavan keskustan osayleiskaavassa suunnitellaan maankäytön muutoksia.

Tiira- lintuhavaintotietokannan mukaan osayleiskaava-alueella tai sen lähiympäristössä on 1.1.2006-3.6.2018 havaittu 92 huomionarvoista lintulajia. Tiira-tietojen perusteella Kauhavan keskustan osayleiskaava-alueella ei vaikuta olevan kovin merkittäviä lintujen muutonaikaisia kerääntymisalueita.

Selvitysalueella tai 1 km säteellä sen rajoista ei ole kansainvälisiä, Suomen tai maakunnallisesti tärkeitä lintualueita. (BirdLife, 2018; Leivo ym., 2002; Suomenselän lintutieteellinen yhdistys SSLTY ry, 2013). Alajoen IBA ja FINIBA-alue sijaitsee 2,3 km osayleiskaava-alueesta länteen. Alajoki on tärkeä muuton aikainen kerääntymisalue. Kauhavan keskustan osayleiskaava-alueella tai 10 km säteellä ei ole lintudirektiivin perusteella suojeltuja Natura-alueita eli SPA-alueita.

Maastaselvityksen ja lähtötietojen perusteella osayleiskaava-alueelta on rajattu linnustollisesti arvokkaina alueina viisi kohdetta ja muuna huomionarvoisena kohteena yksi kohde.

Lepakkoselvityksen maastokäynneillä havaittiin 10 lepakkoa. Ne kaikki olivat pohjanlepakkoja. Kaikki lepakkohavainnot koskivat yksittäisiä yksilöitä. Yhdeksän havaituista lepakoista saalisti ja yksi oli siirtymäreitillä mahdollisesti matkalla saalistusalueelleen. Havaintopaikat painottuvat metsän reunustamille tielinjoille ja metsän reunustamille pienehköille niittyaukioille.

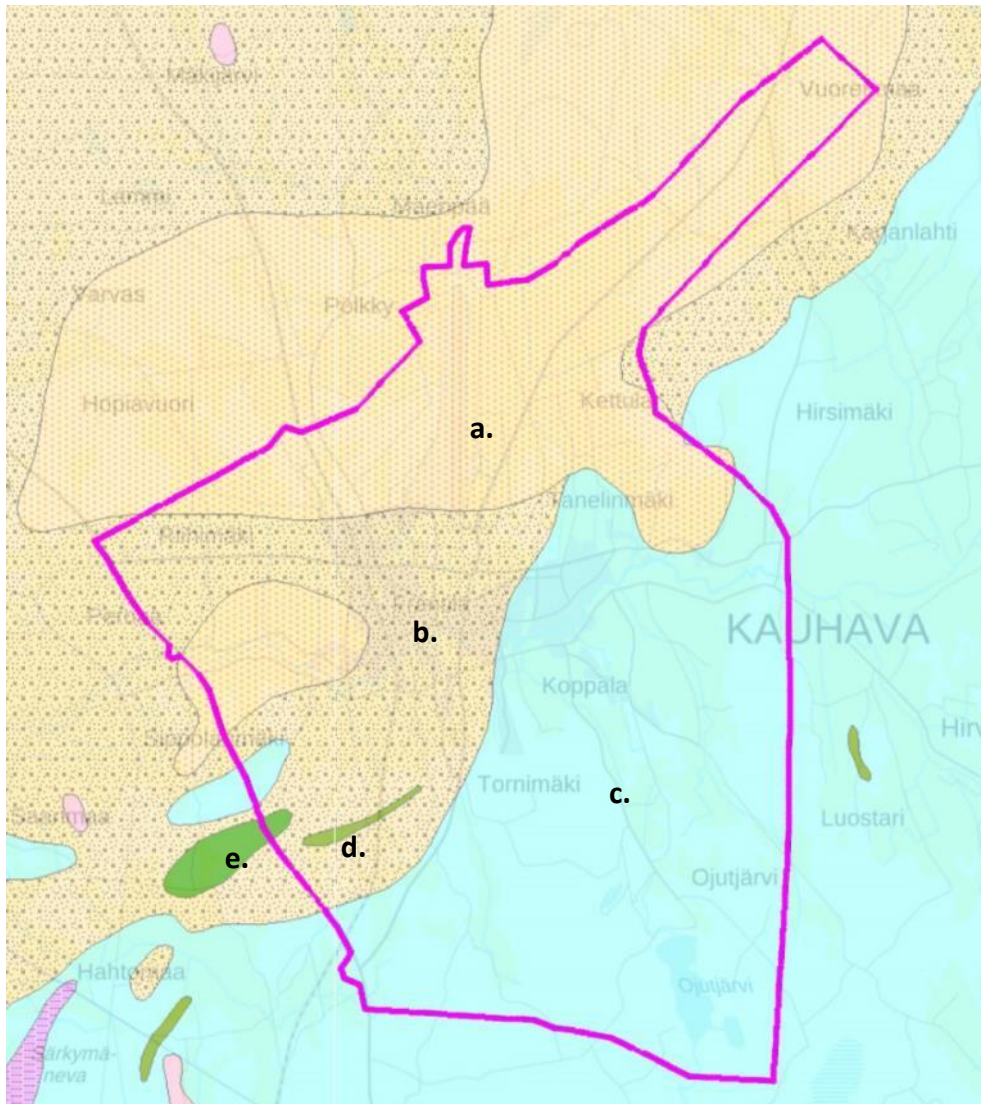
Havaintojen laatu, lajien yleisyys ja kerralla havaittujen lepakkojen määrä huomioiden selvityksen perusteella ei rajattu yhtään luokan I tai II lepakkoaluetta. Kaikki lepakkohavainnot koskivat (korkeintaan) luokan III lepakkoalueita. Maastaselvityksen ja lähtötietojen perusteella osayleiskaava-alueelta on rajattu huomionarvoisiksi lepakkojen saalistusalueiksi (luokka III) kolme kohdetta (kohteet A, B ja C). Auto- tai ulkoilutien päällä tai parkkipaikan vieressä hoidettua nurmikkoa kasvavalla aukiolla sijaitsevia yksittäisen pohjanlepakon saalistuspaikkoja ei ole rajattu huomionarvoisiksi, koska vastaavia ympäristöjä esiintyy selvitysalueella runsaasti, myös kyseisten paikkojen lähistöllä. Myöskään yksittäisen lepakon siirtymäreitille osunutta havaintopaikkaa ei arvioitu huomionarvoiseksi kohteeksi. Huomionarvoisten lepakkojen saalistusalueiden rajaukset (kohteet A, B ja C) suositellaan jätettävän rakentamisen ulkopuolelle.

Selvityksessä ei tullut ilmi yhtään lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Tarkemmassa maankäytön suunnittelussa saattaa olla tarpeen tehdä lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sijaintia koskevia paikallisia selvityksiä, mikäli suunnitellaan vanhojen rakennusten, maakellareiden, kivilaitosten tms. lepakoiden levähdys- tai lisääntymispaikoiksi soveltuvien paikkojen purkamista.

4.1.3 Kallioperä ja maaperä

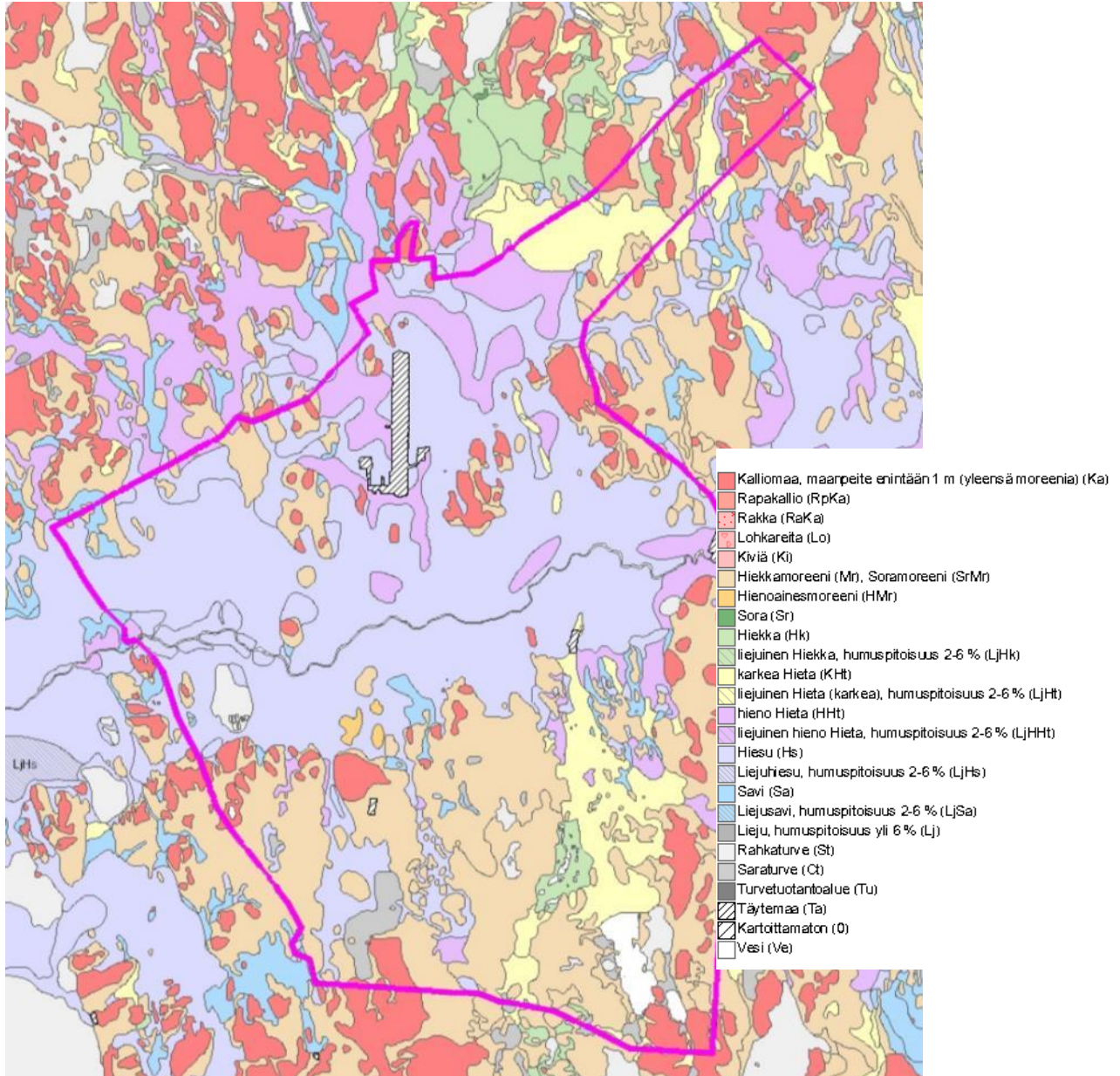
Selvitysalueen kallioperä on pohjoisosassa granodioriittia ja eteläosassa kiillegneissiä. Näiden välinen raja kulkee koillis-lounassuuntaisesti. Alueen kallioperä on muodostunut seuraavista kivilajeista:

- a. Porfyryinen granodioriitti
- b. Granodioriitti, tasarakeinen
- c. Kiillegneissi, suonigneissi
- d. Mafinen metavulkaniitti
- e. Amfiboliitti

Osayleiskaavan aluerajaus kallioperäkartalla. (Kallioperä 1:200 000. GTK.)

Alueen maaperään vaikuttaa merkittävästi Kauhavanjoki, jonka laaksoalue on muodostunut hienommasta aineksesta. Joenlaaksossa esiintyy enimmäkseen hiesua ja hienoa hietaa. Joen eteläpuolen maaperä on hiekkaisempaa verrattuna pohjoiseen puoleen. Eteläpuolella on myös joitain soistumia. Alueen pohjoisosassa on hietamaita, jotka soveltuvat hyvin peltokäyttöön. Peltoalueilla on paikoitellen metsäisiä kumpareita, jotka ovat kallio- ja moreenialueiden laikkuja. Suunnittelualueen koillisosa on enimmäkseen kalliomaata ja moreenia.

Osayleiskaavan aluerajaus maaperäkartalla. (Maaperä 1:20 000. GTK)

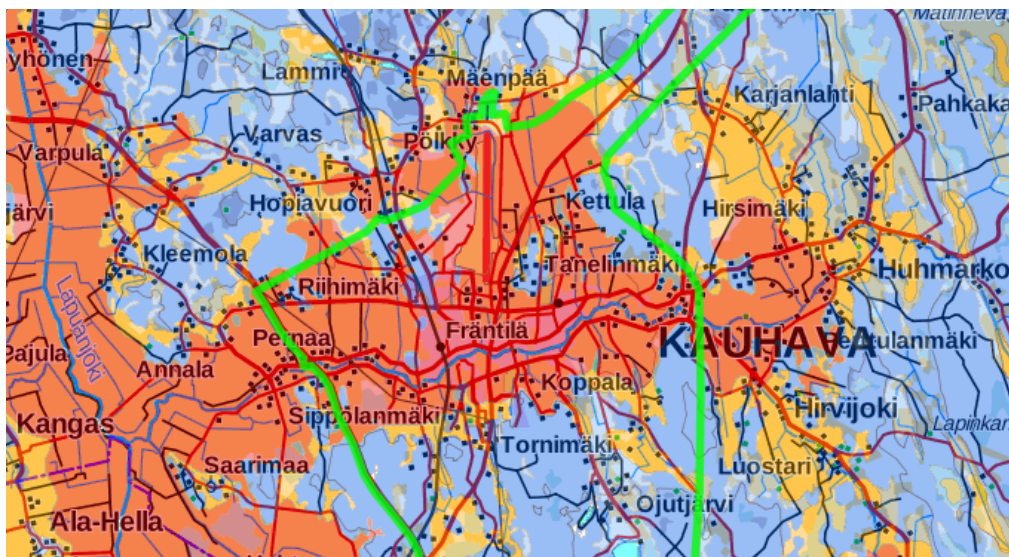
4.1.4 Happamat sulfaattimaat

Selvitys koottiin olemassa olevan tiedon pohjalta syyskuussa 2019. Suunnittelualueesta noin 2/3 on suuren tai kohtalaisen esiintymäriskin alueita.

Sulfaattimaa on muinaiseen merenpohjaan kuolleista ja maatuviasta kasveista hapettomissa olosuhteissa kehittynyt rikkipitoinen maa-aines, joka tavanomaisesti on liejuista savea tai liejuista silttiä. Todellinen hapan sulfaattimaa on pohjavedenpinnan yläpuolista hapettunutta maa-ainesta, jossa maan pH on kemiallisten prosessien kautta laskenut maan tavanomaisesta pH:sta. Happaman sulfaattimaan pH on maastossa mitattuna yleisesti alle 4. Hapettumisessa sulfidit hapettuvat riksi ja rikki edelleen sulfaateiksi. Sulfaateista muodostuu edelleen rikkihappoa, joka liottaa maaperästä metallia, rapauttaa betonia ja kiihdyttää korroosiota. Yleisesti todellinen hapan sulfaattimaa onkin ruskeaa, joka johtuu hapettumisen seurauksena syntyneistä raudan oksideista.

Potentiaalinen hapan sulfaattimaa on pohjavedenpinnan alapuolista maata, jossa rikki on pelkistyneessä tilassa eli ei hapettuneessa sulfidimuodossa. Potentiaalisen sulfidimaan pH on yleensä yli 6 ja kokonaisrikkipitoisuus on yli 0,2 %. Potentiaalisesta sulfaattimaasta ei ole ympäristöhaittaa, jos sen tila pysyy pelkistyneenä.

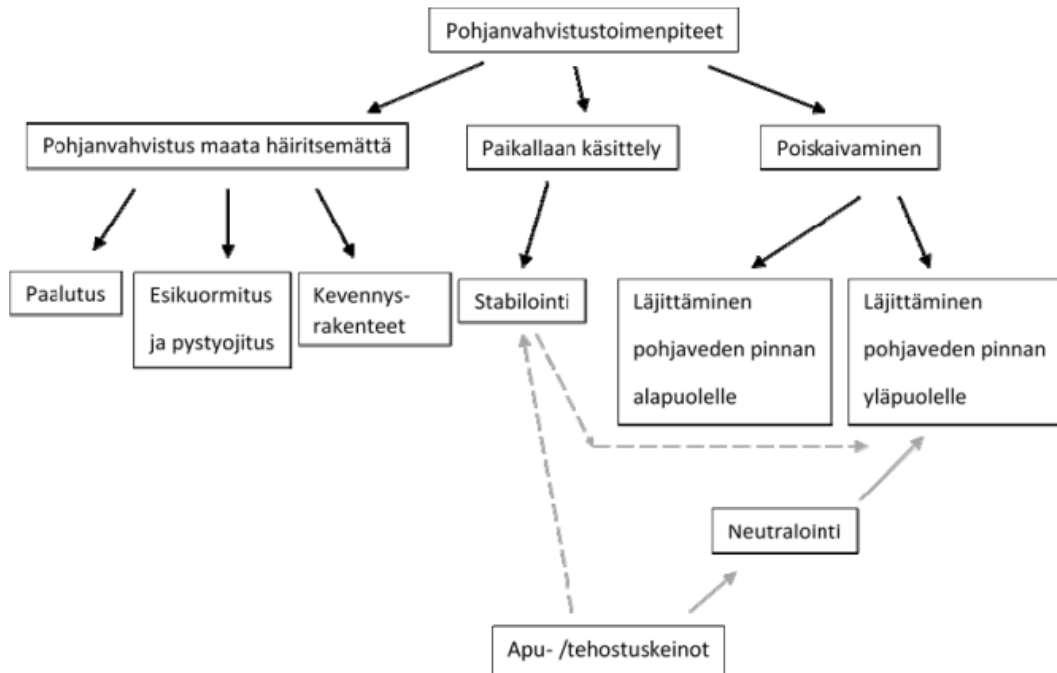
Seuraavassa kuvassa on esitetty karttaote GTK:n happamat sulfaattimaat karttapalvelusta. Punaiset alueet ovat suuren riskin alueita ja oranssit alueet kohtalaisen riskin alueita.

Perusperiaate sulfaattimaiden alueella on, että maata ei kaiveta tai alueen pohjavettä ei lasketa. Kaikessa rakentamisessa tämä ei ole mahdollista, joten toimenpiteiden suunnittelu pitää huomioida projektin alusta alkaen. Läjityksessä sulfaattimaat pitäisi läjittää pohjaveden alapuolelle tai rakentaa eriste-/suojarakenteita pohjaveden yläpuoliselle läjitykselle, jotta sulfaattimaan happamoituminen estetään ja valuntaa voidaan hallita. Esimerkiksi korkean riskin alueella rakennushankkeissa tulisi vaatia toimenpidesuunnitelmaa ja riskiarviota sulfidimaiden osalta, sillä riski on ilmeinen ja todennäköinen.

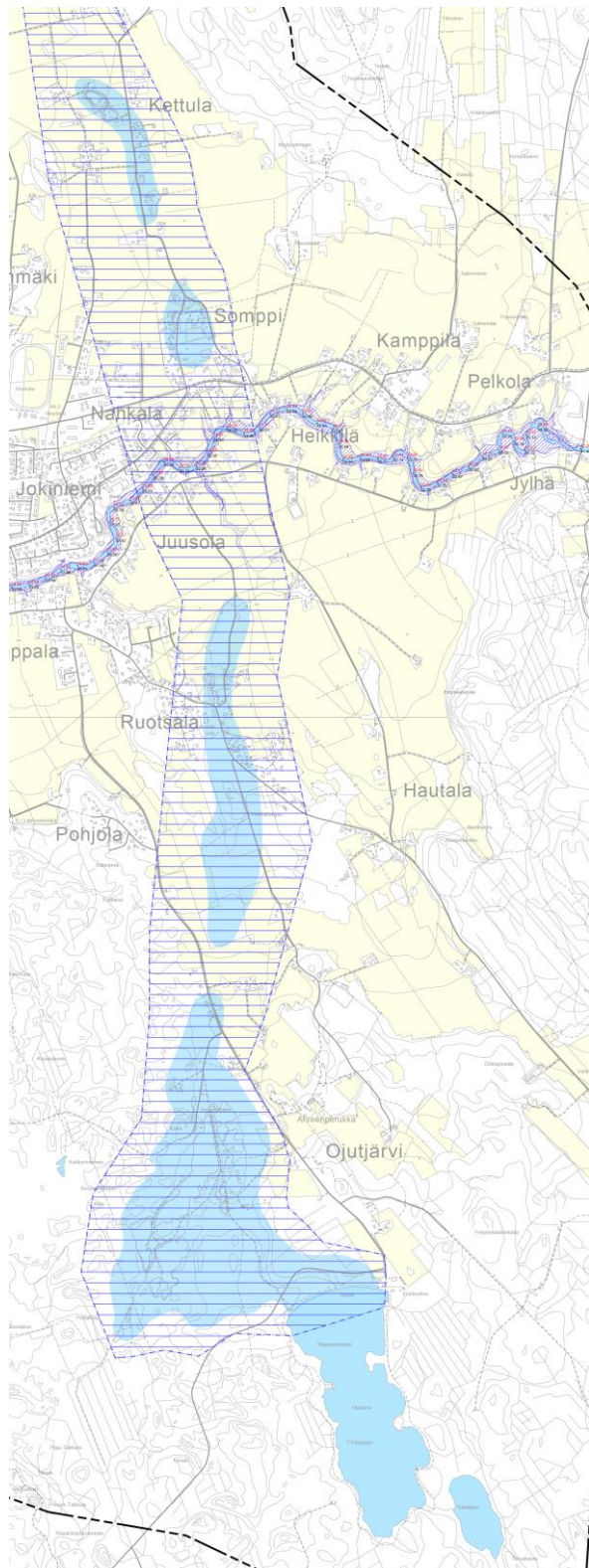
Riskialueella rakennushankkeeseen ryhtyvän tulisi olla yhteydessä alueen ympäristöviranomaiseen sekä paikallisen ELY-keskukseen ajantasaisen ohjeistuksen ja toimenpiteiden suunnittelua varten.

Kauhavan OYK- alue on pääosin suuren riskin aluetta sulfaattimaiden esiintymiselle. Suurin riski on Kauhavan keskustan ja Kauhavanjoen alueella. Kaupungilla olisi oltava yhtenäinen ja vakiintunut käytäntö, kuinka sulfaattimaiden käsittelyyn, huomioimiseen ja suunnitteluun pitää valmistautua ennen rakennushankkeen aloittamista. Seuraavassa kuvassa on esitetty pohjanvahvistustoimenpiteitä, joilla haittoja voidaan ehkäistä tai minimoida. Kunkin rakenteen tai toimenpiteen suunnittelu vaatii sulfaattimaiden erityistä huomioimista.

Kuva 1. Pohjanvahvistustoimenpiteet happamille sulfaattimaille (Elina Vertanen, 2016)

Pohjanvahvistustoimenpiteet keskittyvät rakennuksien ja väylien rakentamiseen, mutta esimerkiksi maatalouden vaatimat rakenteet kuten ojitukset ja salaojitukset ovat laajuudessaan erittäin suuri ongelma sulfaattipitoisilla maaperillä. Tämän kaltaisissa tapauksissa esimerkiksi maatalous- tai metsätalousalueiden ojituksia ja salaojituksia ei tulisi sallia ilman riittäviä selvityksiä maaperän sulfaattien esiintymisestä.

4.1.5 Maa-ainesten ottoalueet

Vanhimpia maa-ainesten ottoalueita on Kettulassa, missä savea on nostettu kattotiiliä varten ja paikalla on muistona muutama syvä lampi. Sorvarinkankaan hiekkaharjulta on otettu runsaasti hiekkaa ja sinne on syntynyt useita syviä ja jyrkkäreunaisia lampia pohjavesialueelle. Uudempi iso ottoalue on Vehkakorvessa. Kallioainesta on murskattu Kujamäellä valtatie-19 varresta.

4.1.6 Vesistöt ja pohjavedet

Suunnittelualan merkittävimmät vesistöt ovat Kauhavanjoki ja Ojutjärvi, jonka kaakkoispuolella on pienempi Vähäjärvi. Kauhavanjoki virtaa noin 10 kilometrin verran idästä lännen suuntaan. Lisäksi alueella on joitain teko- ja luonnonlampia. Yksi huomattava jyrkkäreunainen luonnonlampi sijaitsee Kettulassa. Sorvarinkankaan hiekkakuopille on muodostunut vesialtaita.

Pohjavesialue Nahkala A (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue sinisellä viivarasterilla) sijaitsee osayleiskaava-alueen pohjoisosassa lentokentän itäpuolella. Pohjavesialueen pinta-ala on 4,5 km² ja sen muodostumisalueen (sininen väripinta) pinta-ala 1,21 km². Pohjavesialue Nahkala B (vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue) sijaitsee edellisen jatkona sen eteläpuolella. Pohjavesialueen pinta-ala on 2,09 km² ja sen muodostumisalueen pinta-ala 0,46 km². Nahkala B pohjavesialueen eteläpuolella on pohjavesialue Sorvarinkangas, joka on vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Pohjavesialueen pinta-ala on 2,23 km² ja sen muodostumisalueen pinta-ala 1,24 km².

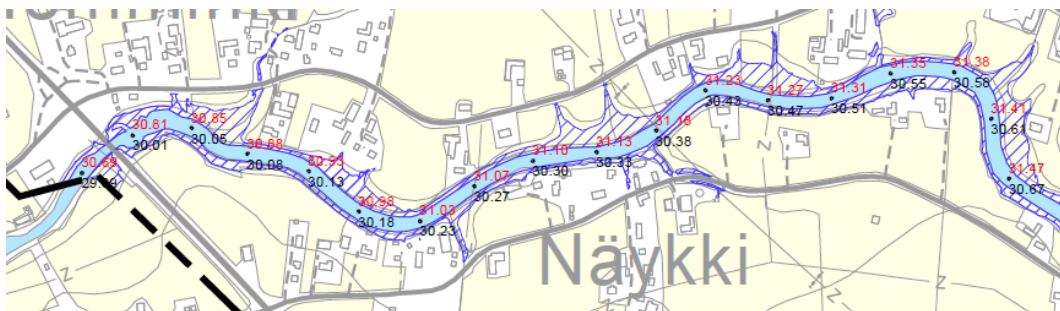
Ojutjärven rannat ovat mäntyvaltaista kangasmetsää. Yleinen uimaranta on pohjoisrannalla.

4.1.7 Tulva-alueet

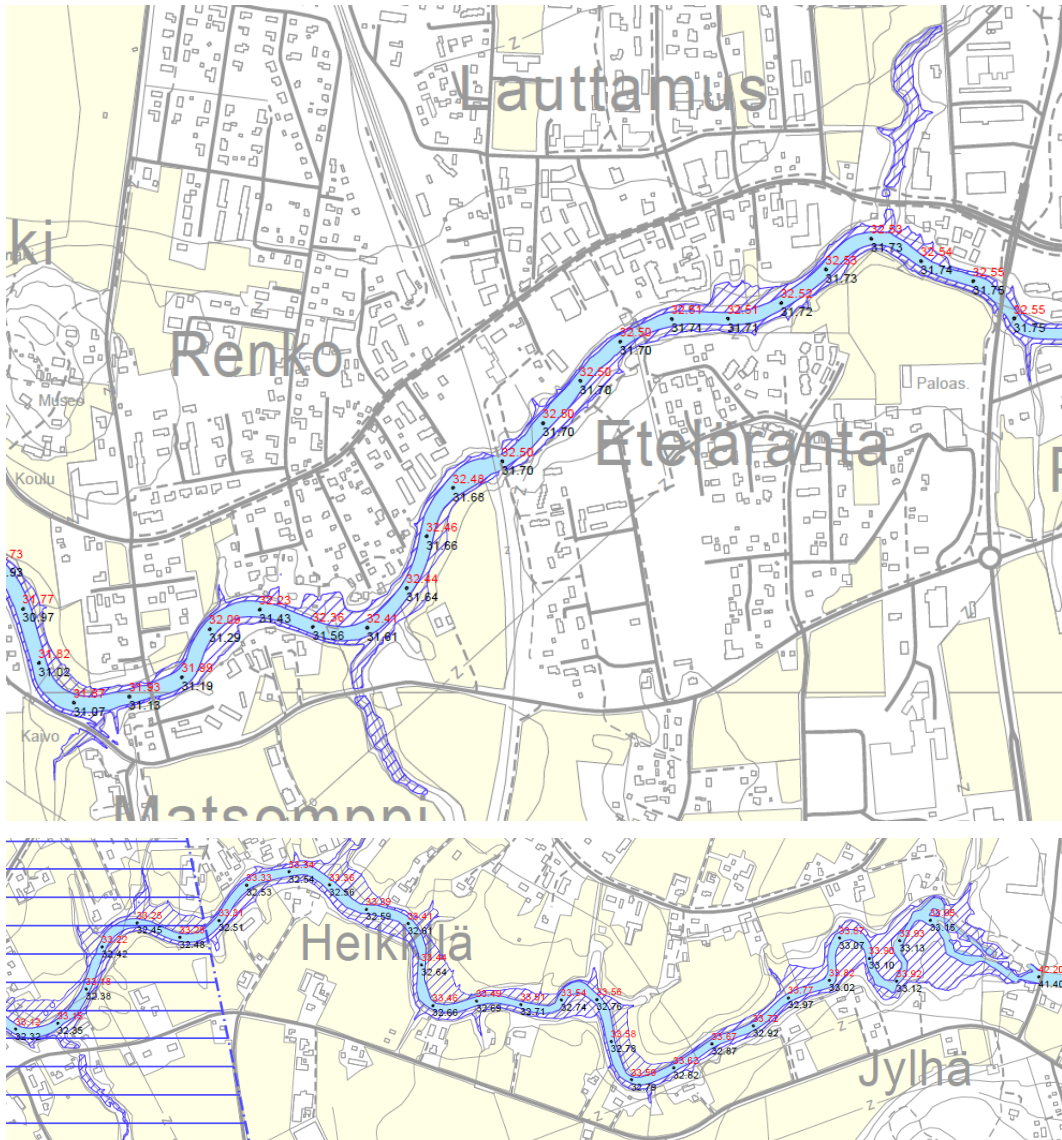
Tiedot alueen tulvakorkeuksista ja alimmista suositelluista rakentamiskorkeuksista on saatu Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Katja Haukilehdolta 30.11.2017. Alueelta ei ole täsmällistä tietoa suurimmista tulvakorkeuksista mutta virtaamia on mallinnettu hyödyntämällä joen poikkileikkausmitauksia, havaittuja tulvakorkeuksia ja arvioituja virtaamia. Uusimmat tulvahavainnot ovat keväältä 2011.

Alin rakentamiskorkeus määritellään lisäämällä kerran 100 vuodessa esiintyvään ylimpään tulvakorkeuteen harkinnanvarainen lisäkorkeus, joka aiheutuu rakennustyyppistä, ilmastonmuutoksesta, vesistön ominaisuuksista, jääpatovaarasta, aaltoilusta ja laskennan epävarmuudesta. Kastumisesta vaurioituvat rakenteet tulisi sijoittaa alimman rakentamiskorkeuden yläpuolelle. Yhteiskunnan toimintojen kannalta tärkeät rakennukset tai ympäristölleen vaaraa aiheuttavat rakenteet tai toiminnot suositellaan sijoitettavan vielä tätäkin ylempäs.

ELY-keskukselta saadun taulukon avulla konsultti laati tulva-alueesta kartan laserkeilaukseen pohjautuvalle maastomallille. Tulvavaara-alue näkyy alla olevissa kartoissa sinisellä vinorasterilla ja mustalla numerolla ylin arvioitu tulvakorkeus. Punaisella numerolla ilmoitetaan alin suositeltava rakentamiskorkeus kosteudesta vaurioituville rakennusosille. Suojaväli on 80 cm. Luvut ovat N2000 -korkeusjärjestelmässä.

Otteet tulvaselvityskartasta, jonka lähtötiedot saatiin ELYltä. Punaisella alin rakentamiskorkeus kosteudelle alttiille rakennusosille.

4.2 Maisema

4.2.1 Maiseman yleiskuvaus

Alueen maisemalle on yleinen piirre Kauhavanjoen varrelle sijoittunut vanha asutus ja laajat, avoimet peltoalueet.

Kauhava kuuluu Etelä-Pohjanmaan viljelylakeuksien seutuun. Tunnusomaista maisemalle on joki-laaksoihin keskittyneet tasaiset ja viljavat alueet.

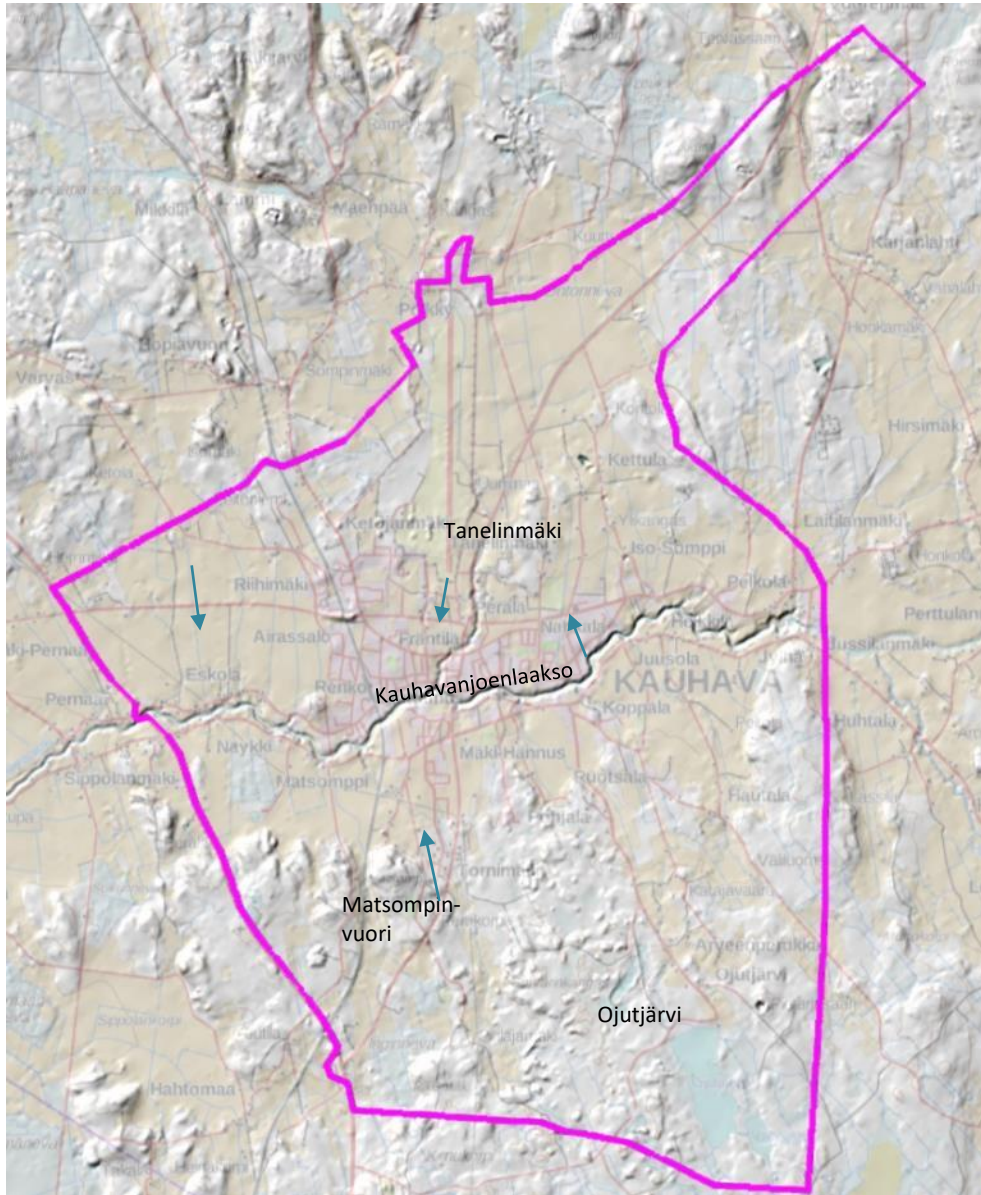

Kauhavanjoki Jylhäkosken sillalta yläjuoksulle päin kuvattuna.

Matsompinvuoren moreenikumpare näkyy kaukaa peltotasankojen takaa. Laakson avoin viljely-tasanne korostaa hienosti metsäistä "vuorta".

Korkeimmat selännealueet sijaitsevat alueen etelä- ja pohjoisosissa. Topografiakuvasta huomaa jokilaakson olevan melko tasaista ja moreenialueet muodostavat kumpareista maastoa eteläosaan.

Vinovalovarjoste suunnittelualueelta. MML.

Maisemakuvalle ominaisia, laajoja näkymiä avautuu peltoalueille etenkin Kauhavan taajaman länsi- ja pohjoispuolella, jossa on laajemmat peltoalueet.

Maiseman solmukohdat ovat muodostuneet tieristeyksiin. Maamerkeistä huomattavin on Kauhavan kirkko, joka näkyy kaukomaisemassa useasta paikasta. Jylhäkoski ja sen voimalaitos ovat myös hieno maamerkki.

Maisemahäiriöiksi on nostettu avoimessa maisemassa risteävät voimalinjat ja Ojutjärven pohjoispuolella olevat hiekkakuopat.

Suunnittelualueen länsiosaan rajautuu osa yhdestä **valtakunnallisesti merkittävästä maisema-alueesta**; Lapuan-Kauhavan Alajoki, joka on komeaa ja tasaista viljelytasankoa, jossa on kiinnekohtina lukuisia latoja. Samainen alue on luokiteltu myös maakunnallisesti arvokkaaksi.

Maakunnallisesti arvokas maisema-alue sijoittuu Kauhavanjoen varrelle Jylhän alueelle ja Pelkolan raitille.

Jylhänkосki on nimensä mukainen. Sen äärelle on rakennettu voimalaitos 1920-luvulla ja mylly 1940-luvulla.

4.2.2 Maiseman huomioiminen maankäytön suunnittelussa

Selänteet ovat alueen korkeimpia alueita ja niillä tehdyt toimenpiteet näkyvät herkästi maisemassa ja ne ovatkin siksi herkkiä muutoksille. Parasta olisi, jos selänteiden yhtenäinen linja ja muoto säilyisivät. Selänteillä on myös kalliopaljastumia erityisesti alueen itäosalla ja Jylhänkосkella.

Laakson avoin peltoalue tulisi säilyttää viljelykäytössä. Maatilojen tuotantorakennukset tulee sovittaa maisemaan. Avointen peltoalueiden metsittämistä ja rakentamista ei tulisi tehdä, sillä tällöin kaotavat niille tyypilliset pitkät kaukonäkymät.

Tasangoilla maisema on avaraa, näkymät ovat pitkiä ja asutus on hajallaan. Näillä alueilla uutta rakentamista tulisi sijoittaa nykyisten rakennusten yhteyteen, ei keskelle peltoa. Lähimaisemaan tulisi kiinnittää huomiota ja säilyttää pitkät näkymät.

Kumpareet ja niiden rinteet mukautuvat muutoksiin, ja rakentamiselle hyvä sijainti olisi rinteen keski- tai alaosa. Uudet tiet tulisi sopeuttaa maaston topografiaan, eli niiden tulisi seurata korkeuskäyriä. Eteläosan kumpareinen kivikkomaasto siirtolohkareineen on erityinen pienmaisema, joka soveltuu parhaiten virkistysmaastoksi. Oijusjärven länsipuolella on valtakunnallisesti arvokas kumpumoreenimuodostuma.

Maiseman solmukohdat ovat yleensä liikenteen risteysalueita tai toreja. Ne ovat arkoja muutoksille ja ne tulisi jättää maisemaa muuttavien toimenpiteiden ulkopuolelle.

Hienot näkymät tulisi säilyttää avoimina. Enimmäkseen näkymiä avautuu pääteiltä peltojen yli, silloilta joelle sekä kumpareilta peltolakeudelle.

Maamerkkejä ovat korkeat rakennukset kuten kirkko, vesitorni ja lennonjohtotorni sekä erityiseen paikkaan sijoittuvat isot rakennukset kuten Karjalahden koulu ja Jylhän sahamiljö. Kulkuesteitä taas muodostavat rautatie ja lentokentän aitaus.

Maisemallisesti arvokkaat alueet ovat herkkiä muutoksille. Kulttuurimaiseman arvot kasvavat, kun maisema-alue säilyy eheänä ja yhtenäisenä. Historialliset arvot katoavat herkästi uusien muutosten myötä.

Pienipiirteinen maisema kestää heikommin muutoksia kuin suuripiirteinen maisema. Laajat peltoaukeat tulisi säilyttää avoimina ja rakentaminen sijoittaa reunavyöhykkeille.

4.3 Taajamakuva

Kauhavan ydinalueelle on tehty yhtenä Kauhavan osayleiskaavan taustaselvityksistä yleispiirteinen taajamakuvaselvitys, jossa on tarkasteltu taajamakuva nykytilaa ja kehittämismahdollisuuksia. Selvitys painottuu tiiveimmin rakennetulle alueelle taajaman keskustaan.

Selvityksessä on huomioitu arvokkaat ja tärkeät, vaalimista vaativat ja paikallisen identiteetin kannalta merkittävät kohteet ja aluekokonaisuudet. Toisaalta siinä on huomioitu myös ympäristövauriot sekä taajamakuvallisia toimenpiteitä ja kehittämistä vaativat alueet ja kohteet.

Selvityksessä on kiinnitetty huomiota seuraaviin taajamakuvalisiin teemoihin:

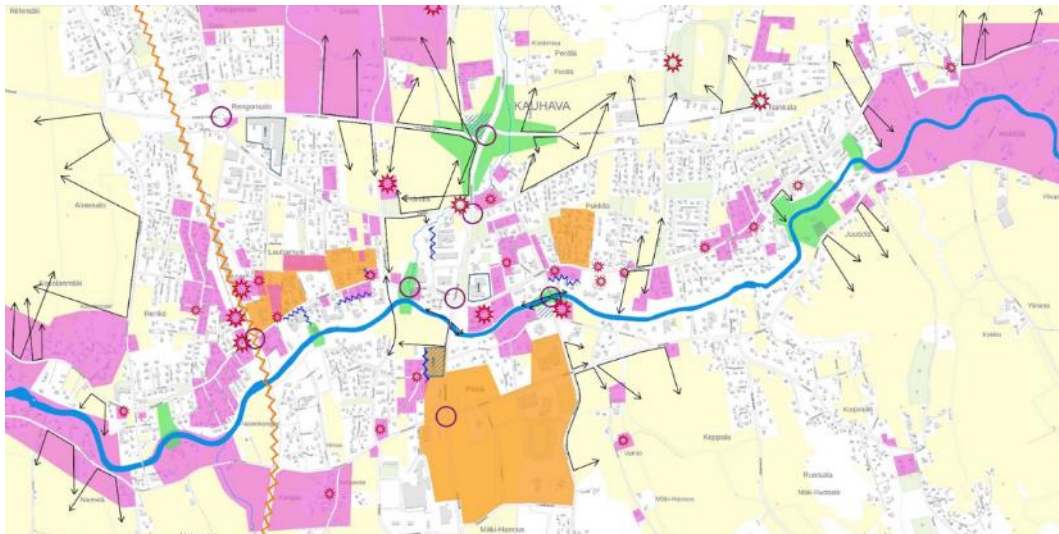
- taajaman visuaalinen ja toiminnallinen rakenne
- aluekokonaisuuksien muodostuminen
- solmukohdat ja porttikohdat – visuaaliset ja toiminnalliset
- maamerkit – taajamakuva hallitsevat maamerkit sekä alueiden sisäiset tunnuskuvaomaiset maamerkit
- tärkeät näkymät
- liikkumisympäristö ja sen luonne – tiet ja reitit

Kauhavalla taajamarakenne tukeutuu selkeästi Kauhavanjokeen ja joen pohjoispuolella kulkevaan vanhaan maantiehen Keskusta-alueella ja sen ympärille rakentuneita asuinalueita ympäröivät laajat viljelysalueet, mikä erottuu selvästi paikkakunnalle luonteenomaisena erityispiirteensä. Rakennettujen alueiden väliin rajautuvat peltotilkut elävöittävät taajamakuva ja kertovat Kauhavan pitkstä historiasta elinvoimaisena maaseutupaikana.

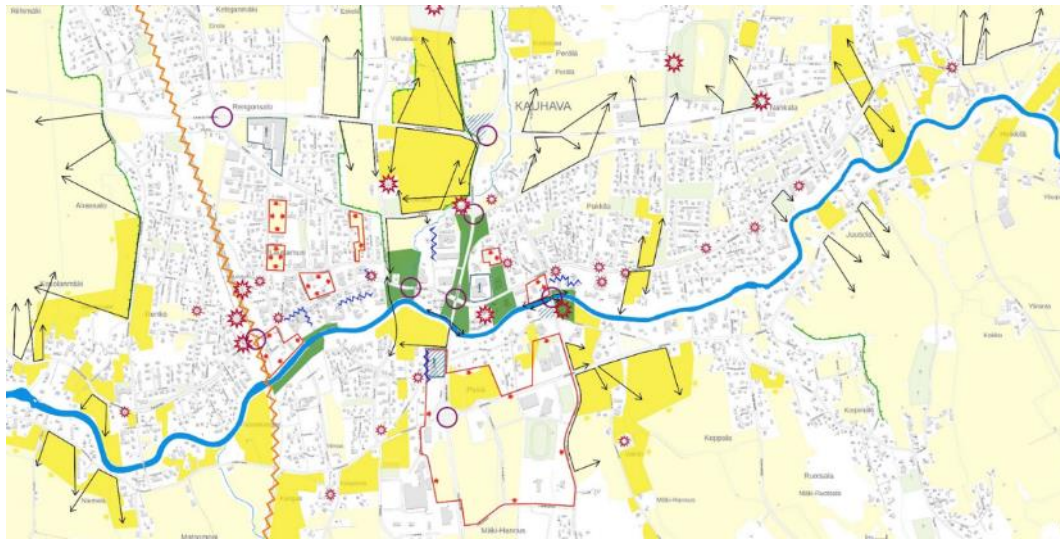

Taajamarakennetta jäsentäviä, sen hahmotettavuuteen vaikuttavia taajamakuvallisia tekijöitä ovat mm. solmukohdat, tihentymät, porttikohdat, näkymät, aukkopaikat ja maamerkit. Analyysikartoilla

on esitetty taajamakuulliset tekijät: solmukohdat (violetit ympyrät), näkymät (mustat nuolet) ja maamerkit (punaiset tähdet). Vihreällä pykäviivilla on esitetty maisemallisesti ja taajamakuullisesti tärkeät reunavyöhykkeet. Maisemavaurioina tai taajamakuuaa heikentävinä aukkopaikkoina erottuvat alueet on esitetty harmaalla vinoviivoituksella ja reuna-alueet, joille on ominaista tyylien ja/tai mittakaavan ristiriita sinisellä sahalaitekuviolla. Punaisilla rajauksilla ja nuolilla on esitetty tiivistämistä ja/tai täydennysrakentamista kaipaavat alueet. Harmaalla rajauksella on esitetty taajamakuullisesti oudolla paikalla sijaitsevat, miljööseen huonosti sopivat toiminnot.

Selvityksessä on huomioitu keskenään eriluonteiset miljöökokonaisuudet. Analyysikartalla on esitetty vaaleanpunaisella värillä arvokkaat miljöökokonaisuudet (valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat alueet ja kohteet). Maisemalliset kohokohdat on esitetty vihreällä värillä. Rakenteeltaan ja/tai tyyliään sekavat alueet on esitetty oranssilla värillä. Näille alueille sijoittuu myös arvokkaita miljöökokonaisuuksia ja kohteita. Maisemahäiriöt on merkitty kartalle harmaalla vinoviivoituksella. Sinisellä sahalaitekuviolla on esitetty ne reuna-alueet, joille on ominaista tyylien ja/tai mittakaavan ristiriita. Kartalla on esitetty omilla merkinnöillään myös taajamakuulliset tekijät: solmukohdat, näkymät ja maamerkit.

Selvityksessä on osoitettu erityiset vaalittavat ja kehitettävät alueet. Analyysikartalla on esitetty keltaisella värillä avoimina säilytettävät maisemallisesti tärkeät peltoalueet. Monet niistä ovat olleet aikanaan kylän vanhimpia viljelysalueita. Avoimia peltoalueita rajaavat maisemallisesti ja taajamakuvasellisesti tärkeät reunavyöhykkeet on esitetty vihreällä pykäviivalla. Vihreällä värillä on esitetty puistomaisina viheralueina kehitettävät alueet: Kauhavantien ympäristö, julkisten rakennusten muodostama kokonaisuus ja kirkon ympäristö sekä Lauttamuksen ranta-alueet. Punaisilla rajauksilla ja nuolilla on esitetty tiivistämistä ja/tai täydennysrakentamista kaipaavat alueet.

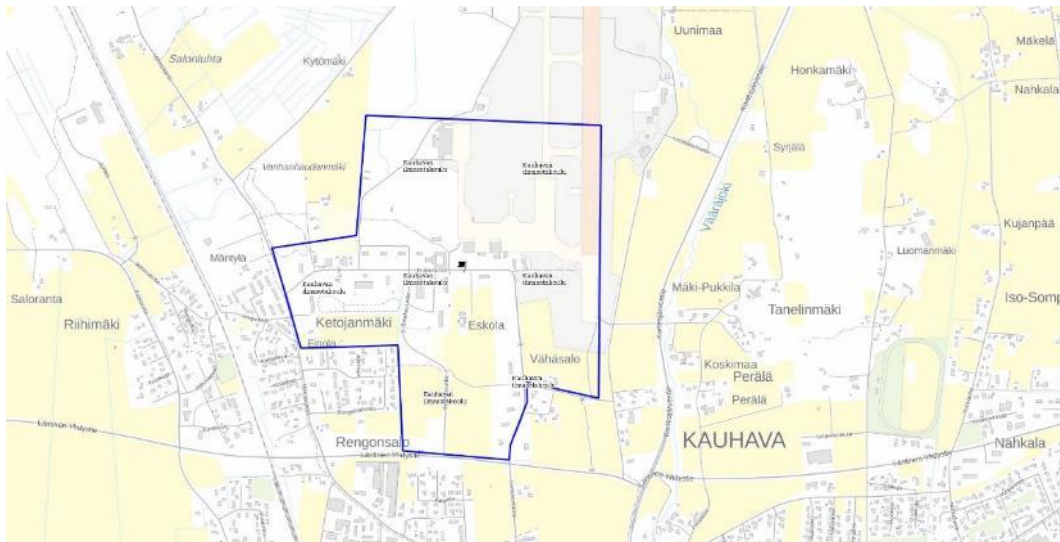

Taajaman pohjoispuolella kulkeva Lantinen Yhdistie (kartalla musta viiva) on taajamarakenteesta erillinen ohikulkutie. Taajaman tärkeimmät sisääntulotiet (punainen pisteviiva) ovat pohjoisessa Kortesjärventie, etelässä Kauhavantie ja idässä Pelkolantie. Näille teille avautuvat näkymät toimivat käyntikorttina taajamaan saapuville. Taajaman sisäisinä kauppakatuina (punainen katkoviiva) hahmottuvat Kauppatie ja sen kanssa risteävä Kauhavantie. Kartalla esitetyt teiltä avautuvat näkymät ovat olennainen osa tiemaisemaa.

4.4 Rakennettu kulttuuriympäristö

4.4.1 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)

Alueen keskellä (erillinen yleiskaava) sijaitsee valtakunnallisesti arvokas kokonaisuus Kauhavan ilmasotakoulu. Se on hyvin säilynyt ja malliesimerkki itsenäisyyden alkuvuosikymmenien kasarmiarkkitehtuurista. Se edustaa yhdessä Imatran Immolan ja Kouvolan Utin varuskuntien kanssa 1930-luvulla rakennettuja uuden aselajin, lentovoimien, kasarmia. (lähde RKY 2009)

Valtakunnallisesti arvokas aluekokonaisuus Kauhavan ilmasotakoulu.
(http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1440)

Kauhavan ilmasotakoulu, lentokonehalli vuodelta 1929. (Kuva: MV/RHO Soile Tirilä, http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_kuva_print.aspx?KUVA_ID=113036)

4.4.2 Maakunnallisesti arvokkaat alueet ja kohteet

Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö on inventoitu Etelä-Pohjanmaan maakunnallisessa rakennusinventoinnissa 2017-19. Alueella sijaitsevat aluekokonaisuudet ja kohteet:

Alueet:

1. Kosolanmäki (79): museopiha, Kosola, Kruununmakasiini, Änstillä, Jyllintupa
2. Jylhäkosken mylly ja sähkölaitos (74) :punatiilinen mylly 1940-luvulta ja 1920-luvun sähkölaitos.
3. Kauhavan keskusta kirkkoympäristöineen (76): alueelle sijoittuu työväentalo Kolmikulma, museo Alava, nuorisoseuratalo Lehtola, Puukkola, Kauhavan kirkko ja hautausmaa, Passinraitti ja pohjalaistalo Passinraitti 22.
4. Kauhavan rautatieasema

Kohteet: Koskenranta ja 2. Niska (kuuluu alueeseen Jylhäkosken mylly ja sähkölaitos)

Jylhäkosken kokonaisuuteen kuuluvat punatiilinen mylly 1940 luvulta ja sähkölaitos 1920-luvulta.

Kosolanmäen museoalue.

4.4.3 Paikallisesti arvokkaat alueet ja kohteet

Yleiskaavatyötä varten on tehty kattava kulttuuriympäristöselvitys koko alueelta. Asemakaavoitetut alueet kattava selvitys ja reuna-alueet kattava selvitys on esitetty erillisinä raportteina selostuksen liitteinä.

Maakunnallisesti arvokkaiden kohteiden lisäksi selvityksessä on tarkastettu asemakaava-alueella noin 230 kohdetta ja reuna-alueilla noin 260 kohdetta, yhteensä noin 490 kohdetta. Selvityksessä on huomioitu ennen vuotta 1960 rakennetut rakennukset. Selvityksen maastokäynnit on tehty Kauhavalla syyskesällä 2017. Selvitysraportit ovat valmistuneet talvella 2018.

Paikallisesti arvokkaita kohteita on asemakaava-alueella kaikkiaan noin 60 ja reuna-alueilla noin 90. Keskusta-alueella kohteet liittyvät useimmiten arvokkaiksi määritettyihin aluekokonaisuuksiin. Arvo-alueita on keskustassa kaikkiaan 16.

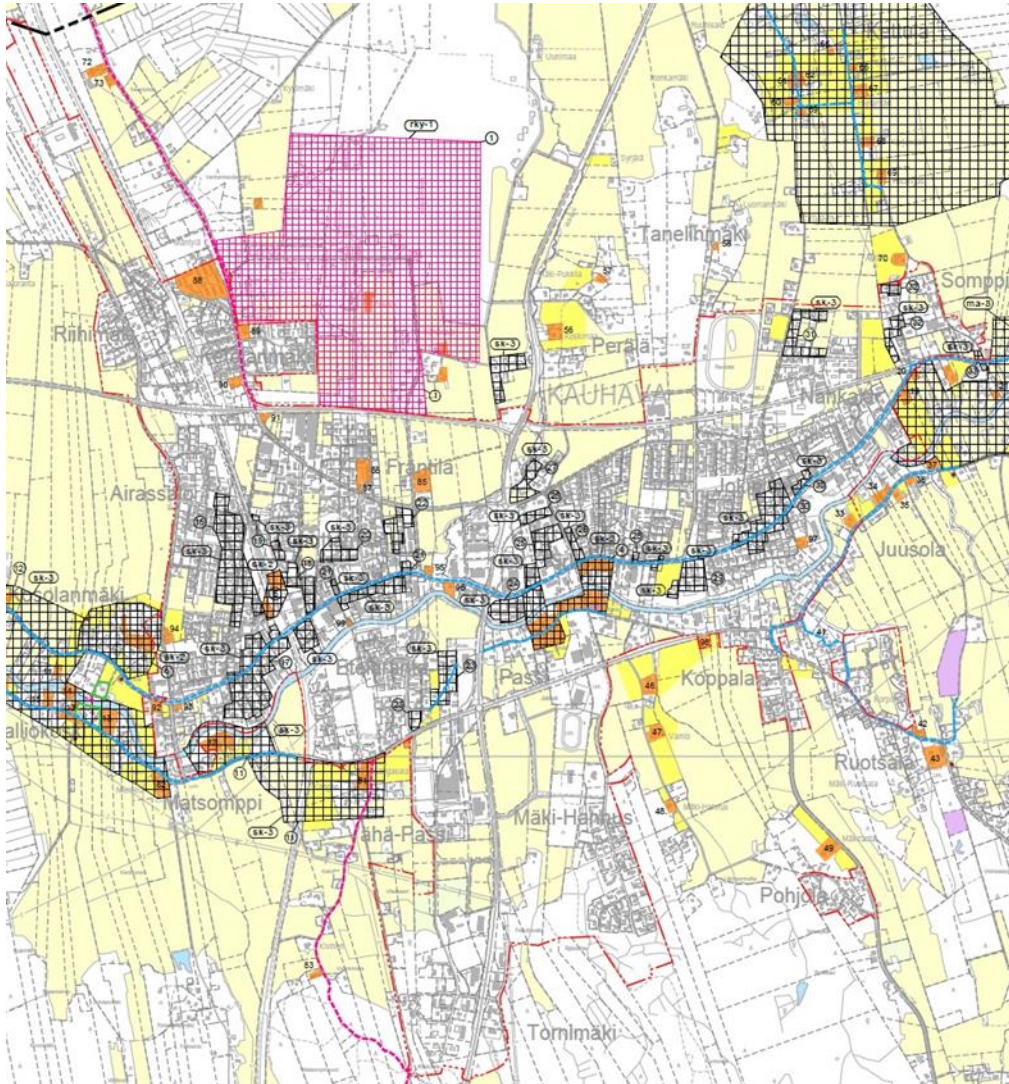
Reuna-alueilla valtaosa arvokohteista on maatilojen pihapiirejä. Paikoin pihapiirit muodostavat pieniä aluekokonaisuuksia. Yksittäisissä pihapiireissä on tyypillisesti asuinrakennuksen lisäksi vähintään yksi piharakennus.

Asemakaava-alueella sijaitsevat kohteet ovat tyypiltään monipuolisempia kuin reuna-alueiden maatilakeskukset ja asuinpihapiirit. Keskustassa on asuinrakennusten lisäksi mm. eri aikakausien liikerakennuksia ja julkisia rakennuksia. Monet ennen 1900-luvun puoliväliä valmistuneista rakennuksista ovat ominaispiirteiltään erittäin hyvin säilyneitä. 1900-luvun alkupuoliskolla ja vuosisadan puolivälin tienoilla rakennetut liikerakennukset ovat nykyään harvinaisia ja jo sillä perusteella rakennushistoriallisesti arvokkaita.

Passinraitilla ja Vääräjoen varressa on 1800-luvun rakennusperintöä edustavia vanhojen tilojen pihapiirejä. Keskustassa on säilynyt paljon 1920- ja 1930-lukujen rakennuksia, mm. suuria asuinrakennuksia ja liikerakennuksia. Keskustan liepeillä sijaitsevat 1920-luvulla rakennetut pienet asuinrakennukset ovat harvinaisiksi käyneitä esimerkkejä 1900-luvun alussa syntyneestä vaatimattomasta, olettavasti työväestöä varten rakennetusta asutuksesta. Hyvin säilyneitä esimerkkejä tyyliltään funktionalismia edustavista rakennuksista ovat Kauppatie 83, Ratatie 5 ja Ratatie 7 sekä Osuuskaupan viljasiilo. Myös jälleenrakennuskaudella, 1940-luvun lopulla ja 1950-luvulla, rakennettuja asuin- ja liikerakennuksia on säilynyt huomattavan paljon. Laajat jälleenrakennuskauden asuinalueet on arvotettu aluekokonaisuuksina.

Kauhavan kirkko. (Kauhavan kaupunki)

Arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön alueet ja kohteet asemakaava-alueella.

Kauppatorien varrella sijaitsevat, tiiviisti tiealuetta reunustavat 1900-luvun alkupuoliskolla rakennetut liikerakennukset erottuvat kohokohtina tiemaisemassa.

Rengontien varressa jälleenrakennuskaudella rakennetut satulakattoiset asuinrakennukset sijaitsevat tonteillaan rivistönä päädyt tielle päin, mikä hahmottuu alueella vahvana omaleimaisena piirteenä.

Vuonna 1988 rakennettu Kauhavan kaupunginkirjasto on yksi Kauppatien varren merkkirakennuksista.

4.4.4 Muinaisjäännökset

Tiedot alueella sijaitsevista kiinteistä muinaisjäännöksistä on tarkistettu museoviraston rekisteristä 31.8.2018. Museoviraston ylläpitämä Muinaisjäännösrekisteri on osoitteessa www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki.

Alueella sijaitsee kaksi kiinteää muinaisjäännöstä (Muinaisjäännösrekisteri, tilanne 8/2018):

–	Jussila Hautavainio	kivikautinen asuinpaikka	233010004
–	Näykinmäki	kivikautinen asuinpaikka	233010001

Jussila Hautavainio sijaitsee Kauhavan eteläpuolella, Jylhäkosken sillasta ja sahalta noin 800 m etelään, Jussilan talon maalla. Asuinpaikka on pellolla, noin 50 m metsänreunasta ja 100 m Jussilan päärakennuksesta, pikkutien eteläpuolella. Inventoinnissa 1980 löytöjä (kvartsi-iskoksia) noin 30 x 40 m alueelta. Alueen maaperä on hienoa hiekkaa. Paikalta on useita aikaisempia esinelöytöjä, mm. reikäkiviä, tasatalttoja, kivesineen katkelmia ym. (KM, Vaasan ruotsalainen lyseo ja Kauhava-seura).

Näykinmäki sijaitsee Kauhavan Hautalan Näykinmäellä, Kauhava-Lapua maantien eteläpuolella. Paikalta on löydetty pohjalainen kirves (KM 15333) tilan päärakennuksesta noin 30 m itään olevasta kivirauniosta, johon se on ilmeisesti joutunut pellolta kiviä raivattaessa. Inventoinnissa 1980 löytyi kvartsi-iskoksia pellolta (KM 21132). Kvartsit ovat noin 23 x 30 metrin alueelta hiekkaisesta pellolta, päärakennuksen eteläpuolelta. Pelto viettää etelään.

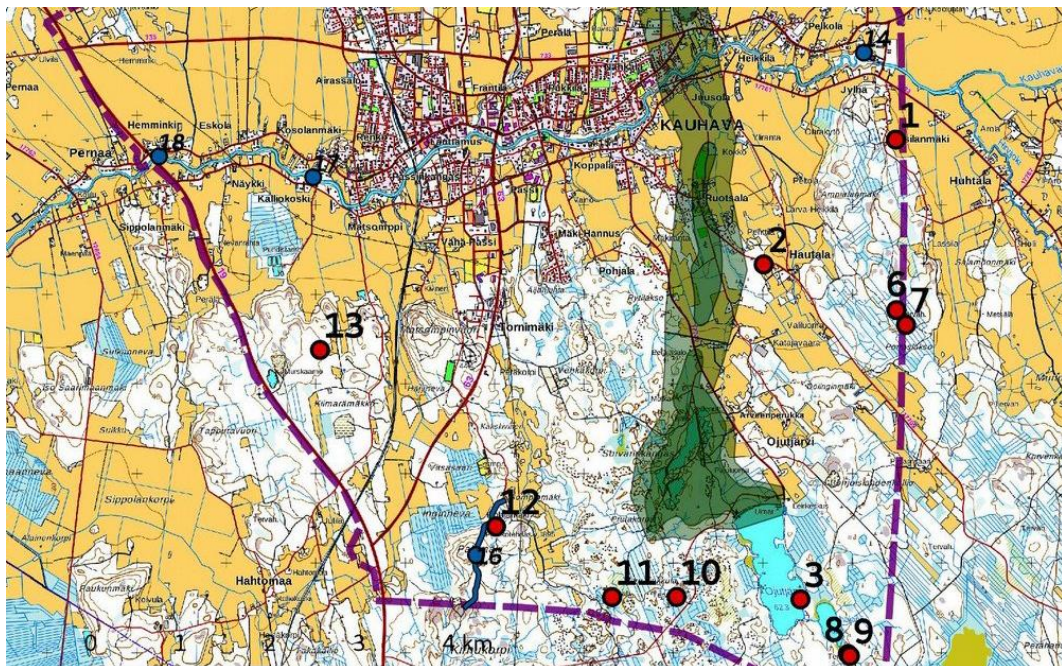
Tätä yleiskaavaa varten tehtiin arkeologinen inventointi toukokuussa 2018 Keski-Pohjanmaan arkeologiapalvelun toimesta. Inventoinnissa tarkistettiin 3 tunnettua muinaisjäännöskohdetta: Jussila, Näykinmäki ja Ojutjärven raudanvalmistuspaikka. Nyt kartoitettiin 10 uutta muinaisjäännöskohdetta ja 5 muuta kulttuuriperintökohdetta. Lisäksi asemoitiin kaava-alueella sijaitsevat 27 kantatalon paikkaa 1700-luvulta.

Uudet kiinteät muinaisjäännöskohdet ovat tervahautoja (9 kpl) ja Pihlajamäellä Hakolan torpan vanha puukkotehdas. Muita kulttuurihistoriallisia kohteita ovat ja Jylhän Alikosken myllyn paikka ja kanava, Kalliokosken mylly, Eskolan myllyt, suiste ja ränni, Lentokentän bunkkeri sotahistoriallisena kohteena sekä Vanha sotatie/ratsupolku Pihlajamäeltä etelään.

Kantatalon 27 paikkaa sijoittuvat Kauhavanjoen varteen ja niitä ovat alajuoksulta ylöspäin lähtien:

Eskola, Näykki, Pollari, Kalliokoski, Kosola1-2, Somppi, Renko, Lauttamus, Vähäpassi, Fränttilä, Passi, Pukkinen, Hannuksela, Autio, Koppala, Ruotsala, Nahkala, Juusola, Isosomppi, Toppari, Kamppila, Skuggila, Pelkola, Jussila, Yläautio ja Ylipelkola.

Alueen kiinteät muinaisjäännökset on rauhoitettu Muinaismuistolain (295/1963) nojalla, ja ne tulee suojella kaavassa. Kulttuurihistorialliset kohteet ja kantatalon paikat suojellaan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla tällä yleiskaavalla.

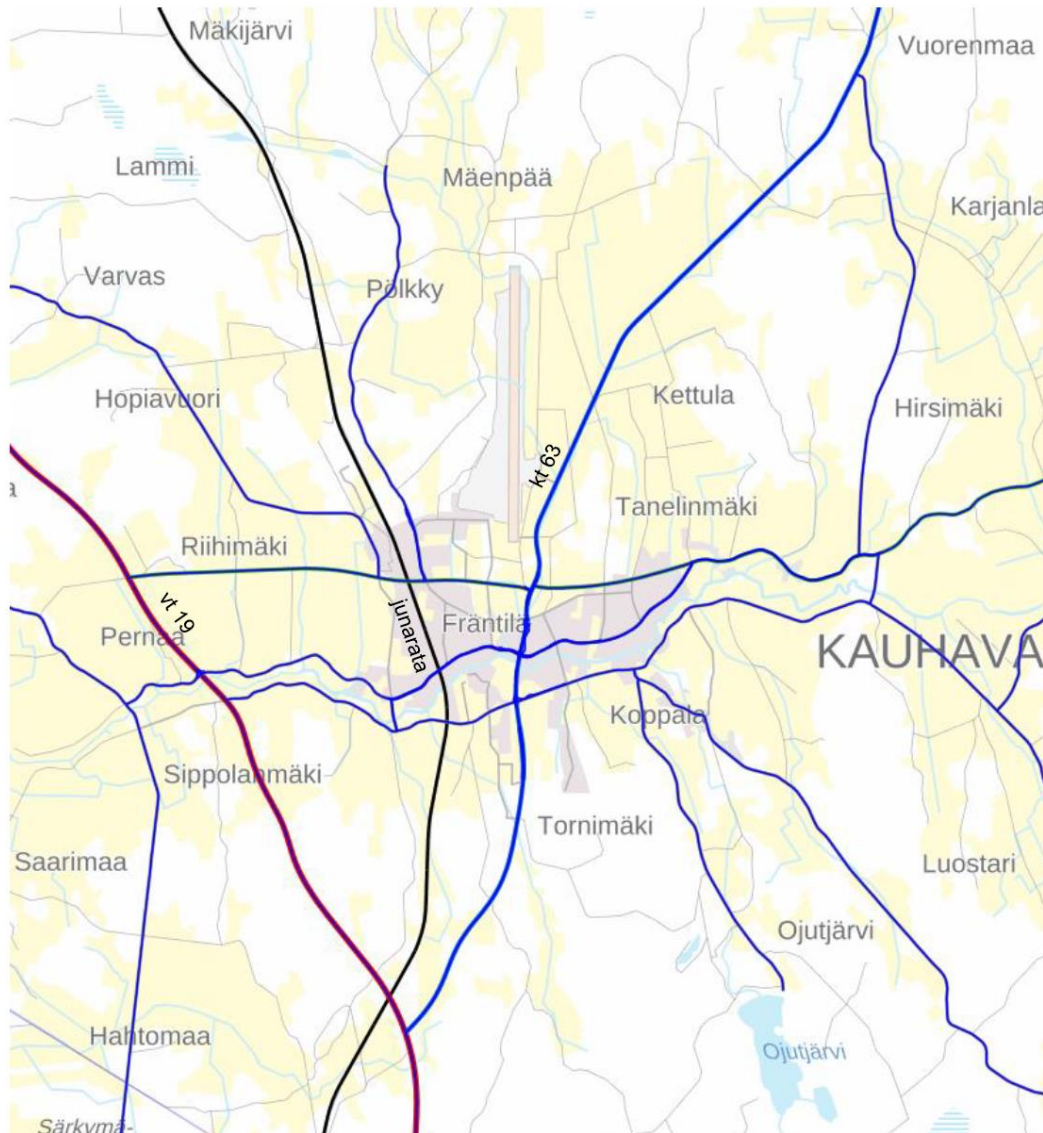

Yleiskartta kohteiden sijoittumisesta: Muinaisjäännökset punaisella ja kulttuuriperintökohteet sinisellä. Kolme kohdetta sijoittuu kartan ulkopuolelle pohjoiseen.

Luettelo arkeologisista kohteista numerotunnuksineen:

<i>Jussila, Hautavainio</i>	<i>23301 0004</i>	<i>kiinteä muinaisjäännös: asuinpaikka, kivistinen</i>
<i>Jylhän Alakoski</i>	<i>10000 35183</i>	<i>muu kulttuuriperintökohde: työ- ja valmistuspaikka, moderni</i>
<i>Kalliokoski</i>	<i>10000 35187</i>	<i>muu kulttuuriperintökohde: työ- ja valmistuspaikka, moderni</i>
<i>Kauhavanjoki, Eskolan myllyt</i>	<i>10000 35186</i>	<i>muu kp-kohde: työ- ja valmistuspaikka, moderni</i>
<i>Kroonmäki</i>	<i>10000 35182</i>	<i>kiinteä muinaisjäännös: tervahauta, historiallinen</i>
<i>Kukkura, itä</i>	<i>10000 34662</i>	<i>kiinteä muinaisjäännös: tervahauta, historiallinen</i>
<i>Lentokenttä bunkkeri,</i>	<i>10000 35184,</i>	<i>muu kulttuuriperintökohde: puolustusvarustus, moderni</i>
<i>Näykinmäki</i>	<i>23301 0001</i>	<i>kiinteä muinaisjäännös: asuinpaikka, kivistinen</i>
<i>Ojutjärvi</i>	<i>10000 13879</i>	<i>kiinteä muinaisjäännös: työ- ja valmistuspaikka, ajoittamaton</i>
<i>Paju-Takkula 1</i>	<i>10000 35179</i>	<i>kiinteä muinaisjäännös: tervahauta, historiallinen</i>
<i>Paju-Takkula 2</i>	<i>10000 35180</i>	<i>kiinteä muinaisjäännös: tervahauta, historiallinen</i>
<i>Pihlajamäki</i>	<i>10000 35181</i>	<i>muu kulttuuriperintökohde: puukkotehdas, moderni</i>
<i>Porraslaakso 1</i>	<i>10000 34663</i>	<i>kiinteä muinaisjäännös: tervahauta, historiallinen</i>
<i>Porraslaakso 2</i>	<i>10000 34661</i>	<i>kiinteä muinaisjäännös: tervahauta, historiallinen</i>
<i>Vanha Sotatie</i>	<i>10000 35185</i>	<i>muu kulttuuriperintökohde: kulkuväylät, historiallinen</i>
<i>Vuorenmaa</i>	<i>10000 34660</i>	<i>kiinteä muinaisjäännös: tervahauta, historiallinen</i>
<i>Vähäjärvi 1</i>	<i>10000 35177</i>	<i>kiinteä muinaisjäännös: tervahauta, historiallinen</i>
<i>Vähäjärvi 2</i>	<i>10000 35178</i>	<i>kiinteä muinaisjäännös: asuinpaikka, historiallinen</i>

4.5 Liikenneselvitys

Kauhavan sijoittuminen liikenneyhteyksien varrelle. Rautatien läheisyys tekee taajamasta helposti saavutettavan sekä moottoriajoneuvolla että junalla. Lisäksi alueen keskellä on entinen Kauhavan lentosotakoulun lentokenttä, jonka toimintaa kehitetään mm. rahtiliikenteelle.

Aiemmissa selvityksissä ja suunnitelmissa osayleiskaava-alueelle on asetettu useita tavoitteita. Liikennejärjestelmän kehittämisen tavoitteita on mm. liikenneturvallisuuden, joukko-liikenteen, lähipalveluiden saavutettavuuden sekä jalankulun ja pyöräilyn kehittäminen huomioiden esteettä.

Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa todetaan, että alueelle tulee luoda matka-ajaltaan ja kustannuksiltaan yksityisautoilun kanssa kilpailukykyiset joukkoliikenneyhteydet. Kauhavan

keskustan kehittämissuunnitelmassa ja strategisessa alueidenkäyttösuunnitelmassa ydinkeskustassa tulee painottaa jalankulun ja pyöräilyn ensisijaisuutta. Keskeisenä alueena on tori lähiympäristöineen sekä rautatieasema – tori kävelyn laatuviälä.

Kauhavan rakennuskanta sijoittuu pääasiassa Läntisen Yhdystien ja Jylhäntien/Kalliokoskentien väliselle alueelle. Merkittäviä asuinkeskittymiä sijaitsee lisäksi Ruotsalassa, Mäki-Hannuksessa, Ketojanmäessä ja Iso-Sompissa. Alueen kaupalliset palvelut sijaitsevat suurimmaksi osaksi Kauppatien varrella, teollisuus- ja tuotantolaitokset ovat sijoittuneet Kehätien ja Kauhavantien varteen.

Keskusta-alueen palvelut ovat nykyisellään hajautuneet molemmin puolin kantatietä 63. Keskustaajama on kuitenkin suhteellisen tiiviisti rakennettu alue, jota on lyhyiden etäisyyksien vuoksi mahdollista kehittää jalankulku ja pyöräily edellä, huomioon ottaen kuitenkin ajoneuvoliikenteen vaatimukset ja sujuvuus.

Yleiskaavan maankäytön muutokset mahdollistavat liikennemäärissä n. **10 000 ajon. /vrk** kasvun. Matkatuotokset menevät osittain ristiin (mm. kodista lähtevä voi olla kauppakeskukseen saapuva), jolloin on todennäköisempää, että todelliset vaikutukset liikennemääriin jää selvästi **alle 10 000 ajon. /vrk**.

Asuinalueiden matkatuotokset jakaantuvat melko tasaisesti kaava-alueelle, hieman painotuen keskustan ja kantatien 63 länsipuolelle Kauhavanjoen eteläpuolella. Palvelujen ja teollisuuden matkatuotokset keskittyvät kantatien 63 varteen sekä asuin-, teollisuus- ja kaupallisten palvelujen alueille Kauhavanjoen eteläpuolelle.

Liikenne-ennuste vuodelle 2040 on laadittu Valtakunnallinen tieliikenne-ennuste -julkaisun mukaan (Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 13/2014). Liikennemäärien kasvuksi ilman maankäytön muutoksia arvioidaan henkilöautoliikenteessä olevan n. 29 % ja raskaassa liikenteessä n. 11 %.

Yhteenvetona esitetään yleiskaava-alueelle seuraavat kehittämistoimenpiteet:

- Keskustan liikennejärjestelyjen kehittäminen
 - o Viihtyisä ja turvallinen liikenne eri kulkumuodoin
 - o Erotetut jalankulun ja pyöräilyn väylät
 - o Suojateiden turvallisuus, suojateiden tarkastaminen (sijainti, määrä)
 - o Pysäköintialueet, pysäköinnin järjestelyt
 - o Keskustan kehä
 - o Lauttamuksentien ja Einarintien sulkeminen ajoneuvoliikenteeltä
 - o Hanneksentien osittainen sulkeminen ajoneuvoliikenteeltä
 - Rautatieaseman kehittäminen
 - o Liityntäpysäköinnin uudelleen järjestelyt sekä pyörille että autoille
 - o Kunnollinen saattoliikennepaikka
 - o Fransuntien kehittäminen välillä Nikolaintie-Kauppatie
 - o Kävelykatu rautatieaseman ja torin välille
 - o Keskustan pientaloalueen yhdistäminen keskustaan Passintieltä Lentokentäntie – Kauppatie liittymään
 - o Nelihaaraliittymien vähentäminen keskusta-alueella

- Tavaraterminaalien kehittäminen lentokenttään, rautatiehen ja tieverkkoon
- Kirkkotie – Mäki-Passintie liittymän porrastaminen
- Mäki-Passintien yhdistäminen Outjärventiehen ja edelleen Ruotsalantiehen
- Kantatien 63 välityskyvyn ylläpitäminen ja kehittäminen välillä valtatie 19 – seututie 733
- Jalankulun ja pyöräilyn kehittäminen
- Pysäkkien tason nostaminen, uudet pysäkit tai pysäkiparit
- Pysäkkien saavutettavuuden parantaminen ja esteettömän kulun takaaminen
- Kauppakadun liikenneturvallisuuden parantaminen
- Koulumatkojen liikenneturvallisuus
- Nopeusrajoitusjärjestelmän yhtenäistäminen
- Keskustan koulun kohta korotettuna katualueena
- Liikennemerkkien sijoitteluun kiinnitettävä huomioita
- Ajouratamerkintöjen kunnossapito, erityisesti suojatiet
- Teiden ja katujen selkeämpi jäsentely

4.6 Meluselvitykset

Valtatien 19 ja kantatien 63 melualueilla voi olla merkitystä toimintojen sijoittumiseen. Valtatien varrelle ei kuitenkaan osoiteta uusia toimintoja, joten sen melualueen laajuudella ei ole vaikutusta rakentamiseen. Myös kantatien varressa on rakennettu tai kaavoitettu pääosin teollisuuden ja kaupan toimintoja, jotka eivät häiriinny liikennemelusta. Uutta asutusta ei ole osoitettu lähellekään kantatietä mutta uusi palvelukeskus on osoitettu Jylhäntien risteysalueelle. Tästä syystä kantatielle on tehty meluselvitys. Lisäksi tehtiin melu-, tärinä- ja runkomeluselvitys rautatielle syksyllä 2019.

Kauhavan lentokentän melualueet on ennakoitu ja laskettu suunnitellun toiminnan mukaan vuonna 2017 Lentokentän alueen yleiskaavaa varten. Kaavakartalle osoitetaan skenaario 1 eli laajan toiminnan aiheuttamat melualueet.

Laskennan mukaiselle $L_{den} > 55$ dB alueelle LIME-työryhmän mietinnön tulkintaohjeen perusteella ei tulisi sijoittaa uutta asutusta tai muuta melulle herkkää toimintaa. Mahdolliset poikkeukset tulee perustella hyvin. Laskennan mukaiselle $L_{den} > 50-55$ dB alueelle rakennettaessa tulisi lentomelutyöryhmän suosituksen mukaan asuin-, hoito- ja majoitusrakennuksen ulkovaipalta edellyttää 35 dB ääneneristävyys sekä toimistorakennuksilta 30 dB ääneneristävyys. Näiden toteutuminen tulisi osoittaa erillisin ääneneristyslaskelmin.

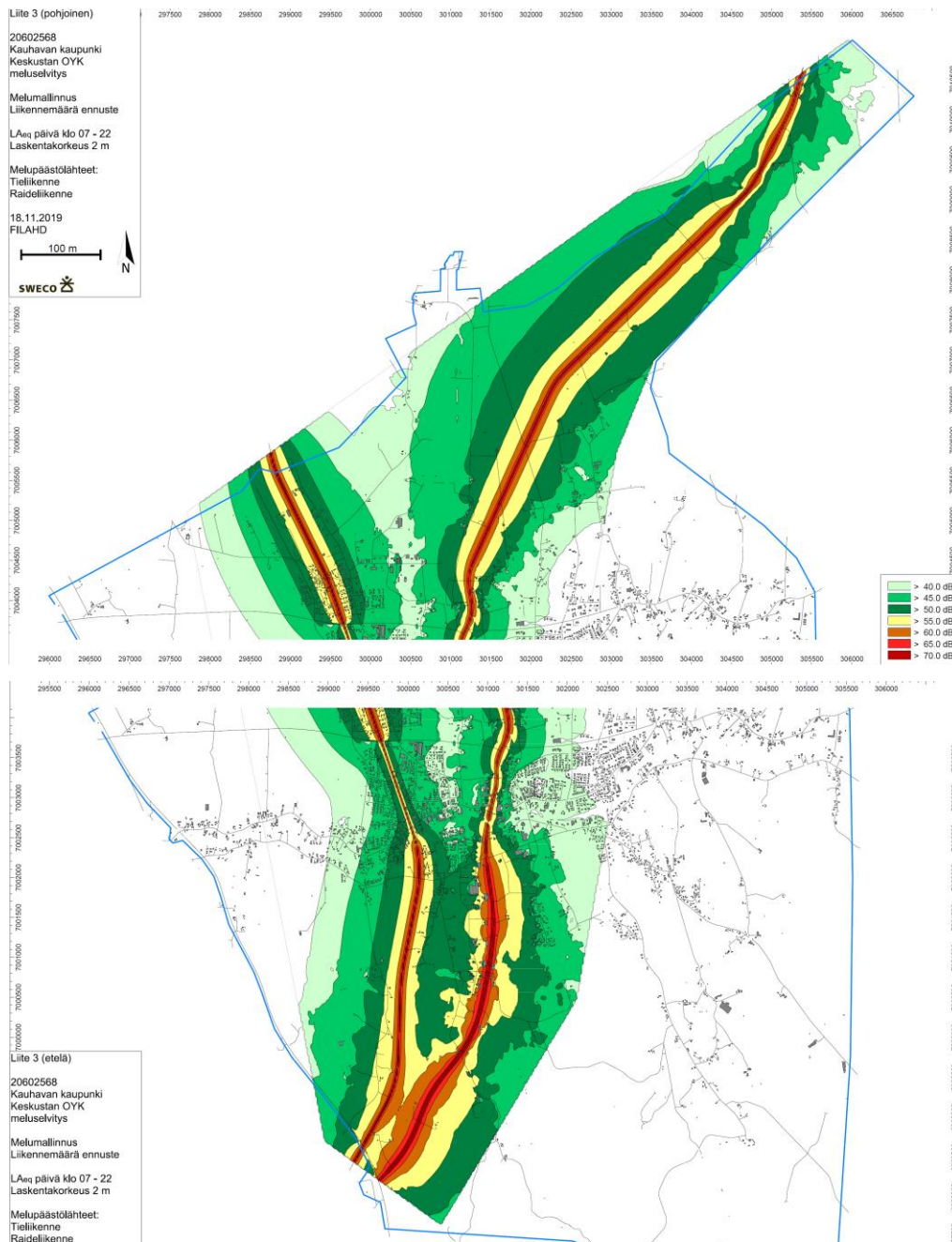
Kantatielle 63 ja rautatielle tehtiin meluselvitys nykyisillä ja liikenne-ennusteen liikennemäärillä.

Nykytilanteen liikennemäärillä melun päiväajan ohjearvo (55 dB) ylittyy kaava-alueella kantatien kohdalla, missä päiväajan 55 dB raja menee kauimmillaan noin 208 m ja yöajan 50 dB raja noin 148 m etäisyydellä tielinjasta. Etäisyys vaihtelee eri kohdissa vaihtuvien liikennemäärien ja -nopeuksien takia. Raidelinjan kohdalla päiväajan 55 dB raja menee kauimmillaan noin 110 m ja yöajan 50 dB raja noin 206 m etäisyydellä ratalinjasta.

Ennustetilanteen liikennemäärillä melutaso kaava-alueella kasvaa verrattuna nykytilanteeseen. Kantatien 63 kohdalla päiväajan 55 dB raja menee kauimmillaan noin 383 m ja yöajan 50 dB raja noin

272 m etäisyydellä tielinjasta. Etäisyys vaihtelee eri kohdissa vaihtuvien liikennemäärien ja -nopeuksien takia. Raidelinjan kohdalla päiväajan 55 dB raja menee noin 170 m ja yöajan 50 dB raja noin 208 m etäisyydellä ratalinjasta.

Päivä- ja yöajan melun ohjearvot ylittyvät nykytilanteen ja ennustetilanteen liikennemäärillä tien ja radan läheisyydessä. Melu lisääntyy jonkin verran ennusteliikennemäärillä, joskin ratalinjan kohdalla yöajan melualue pysyy lähes samana nyky- ja ennustetilanteissa. Tieliikenteen osalta päiväajan melu aiheuttaa laajemmalti haittaa kuin yöajan melu, kun taas raideliikenteen osalta yöajan melu aiheuttaa laajemmalti haittaa.

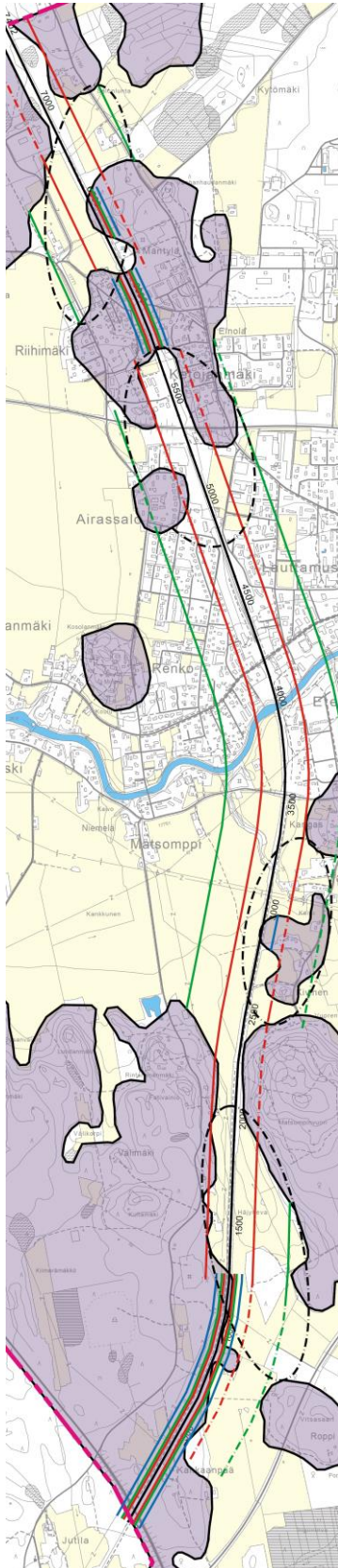
Tärinä- ja runkomeluserveys on laadittu Kauhavan keskustan osayleiskaavarajauksen alueelle. Alueen tärinä ja runkomelu arvioitiin vain raideliikenteen osalta. Raitatien osuus kaava-alueella on noin 7,4 km. Rautatie kulkee kaava-alueen lävitse keskustan länsipuolella.

Arviointi perustuu GTK:n ylläpitämään maaperäkarttaan (1:20 000), josta voidaan karkeasti arvioida pohjamaan herkkyyttä ja välityskykyä tärinälle. Tärinän värähtelytaso on laskettu junaradan aiheuttama tärinän mukaisesti. Tärinä on laskettu junaradalla liikennöivän kaluston mukaisesti, jossa suurimmat tärinänaiheuttajat ovat alueella liikennöivät tavarajunat.

Laskennan arvioinnissa tulee huomata, että värähtelytason arviointi perustuu homogeeniseen pohjamaahan. Eli tärinän alkulähteellä pohjamaa on sama kuin tarkasteltavilla etäisyyksillä. Laskennassa ei pystytä huomioimaan pohjamaan muutoksia tarkastelualueella. Tämä laskennan puute on suoraan johdannainen siihen, että tärinän määrittäminen on aina yksilöllistä jokaisessa rakennuksessa ja laskennallinen arviointi sisältää epävarmuuksia.

Koska laskennallisessa arvioinnissa tulosten eroavaisuus on kovin suurta, voidaan laskennallisella menetelmällä arvioida suojaetäisyys, joka voidaan suurella todennäköisyydellä olettaa riittäväksi. Todellisuudessa tärinän voimakkuus rakennuksissa on riippuvainen pohjarakenteista, rakennetyypistä, interferenssivaikutuksesta, tärinääallon heijastumisesta ja mahdollisesta resonanssista. Täten todellisen tärinän arviointi on yksilöllistä jokaisessa rakennuksessa ja vaatii konkreettisia mittauksia valmiista rakennuksesta. Toiseksi tärinän häiritsevyyden kokemus on hyvin yksilöllinen.

Raportin liitteenä on piirustus, jossa on esitetty tärinän suojaetäisyydet eri alueilla. Piirustukseen on merkitty epävarmoja kohteita, joissa pohjamaan muutokset ovat nopeita sekä pohjamaa on eri radan alla kuin mahdollisilla uusilla asuinalueilla tai rakennusalueilla. Tämänkaltaiset pohjamaan muutokset sekä kovan pohjamaan muutokset ovat hankalia tärinän leviämisen suhteen, sillä muutokset ovat alttiita tärinääallon interferenssivaikutukselle ja heijastumiselle. Monesti tasaisella pehmeiköllä tärinän haitallisuus on jo selkeästi vaimentunut, mutta saattaa voimistua uudestaan kauempana juuri interferenssin ja heijastumisen johdosta. Tällaisia kohteita ovat pehmeikön nopea ohentuminen tai kapea pehmeikkö kovien pohjamaiden välissä. Kyseiset kohteet vaativat konkreettisia tärinämittauksia alueella, jos alueilla halutaan rakentaa uusia rakenteita. Epävarmuus kyseisten alueiden laskennalliseen määrittämiseen on liian suuri.

Runkomelun arviointi on tehty samoilla periaatteilla kuin tärinäselvitys eli laskennallisena asiantuntija-arviona. Runkomelun arvioinnissa käytetään samanlaista arviointiasteikkoa kuin tärinässä. Täten tämä runkomeluselvitys perustuu arviointitasoihin 1 ja 2, ilman konkreettisia mittauksia.

Koska laskennallisessa arvioinnissa tulosten eroavaisuus on suurta ja luotettavuuden arviointi on vaikeaa, täytyy runkomelun suojaetäisyyksiin suhtautua varovaisesti. Runkomelun esiintyminen on jokseenkin tärinän suhteen vastakkainen, sillä tärinähäiriöille alttiit maalajit ovat yleensä hyviä suodattamaan runkomelun aiheuttamaa nopeakulkuista tärinääaltoa. Täten hyvin tärinää vaimentavilla maalajeilla ongelmaksi muodostuu runkomelu, sillä tiiviit maalajit välittävät korkeita taajuuksia ja nopeita tärinääaltoja tehokkaasti. Tämä eroavaisuus korostuu erityisesti kalliolla, mutta tasoittuu muissa pohjamaalajeissa.

Runkomelun arviointi ja mittaaminen on yksilöllistä tärinämittausten tavoin, jolloin jokainen kohde on oma yksilönsä häiriöiden suhteen. Ihmisen on vaikea erottaa äänilähteen alkuperää, jos kohde sijaitsee lähellä junarataa ja ilman kautta leviävä melu sekoittuu runkomeluun.

Tärinän ja runkomelun suojaetäisyydet on esitetty yhdistettynä liitteenä olevassa piirustuksessa. Käytännössä runkomelun suojaetäisyys on kovilla moreenimailla määräävämpi kuin tärinän suojaetäisyys ja päinvastoin savisella/silttisellä pohjamaalla tärinä on määräävämpi.

TÄRINÄ

D-LUOKKA (0,6 mm/s)	—
C-LUOKKA (0,3 mm/s)	—
EPÄVARMA ALUE	- - - - -

RUNKOMELU

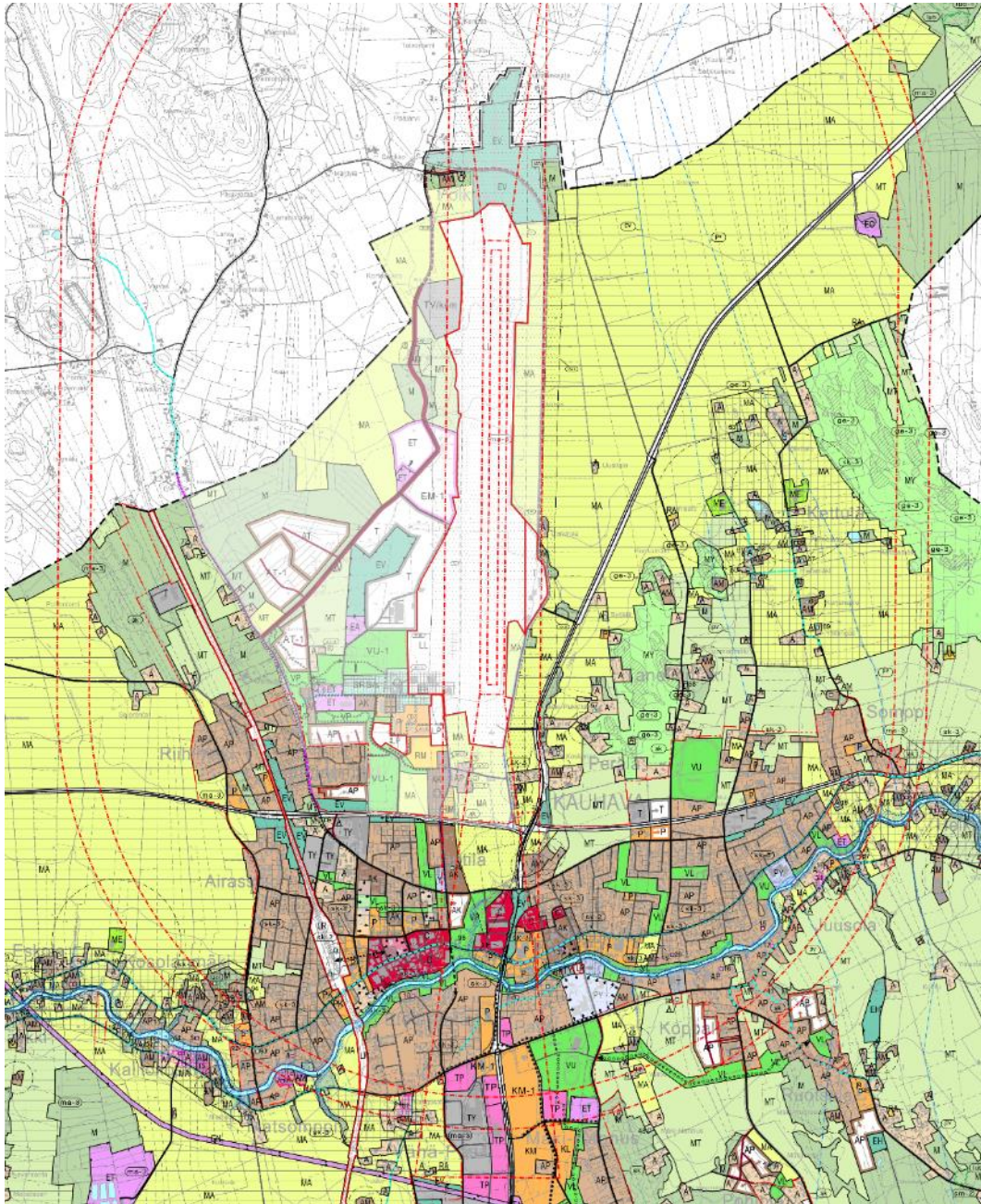
MATALA, MOREENI (60m)	—
OYK- ALUE	—
JUNARATA	—
MOREENI-/KALLIOALUE	■

4.7 Lentoliikenne

Kaava-alueen ulkopuolella sijaitsee valvoton entinen sotilaskenttä, joka on nykyisin harrastuskäytössä. Lentokentän suojavyöhykkeet ulottuvat osittain myös keskustan osayleiskaavan alueelle. Lentokentän suojavyöhykkeen 3000 metrin säteelle ulottuva horisontaalipinta kulkee kentän pinnasta 45 metriä ylempänä 91 metrin korkeudella merenpinnasta ja siitä 1:20 kulmassa 101 metrin korkeuteen ulottuu toinen suojavyöhyke, kartiopinta. Nousu- ja lähestymispinnat nousevat kaltevasti kiitoalueen päistä 1:30 kulmassa kolmen kilometrin etäisyyteen kiitoalueesta. Siirtymäalueen esterajapinta kohoaa kaltevasti kiitoalueen sivuista 1:5 kulmassa 91 metriin horisontaalipinnan korkeuteen. Kaava-alueen rakennukset eivät saa korkeudellaan ylittää esterajapintoja suojavyöhykkeellä.

Lentokoneiden varalaskupaikka, nousutie, on kantatiellä 63 taajaman pohjoispuolella laajan peltoaukion ja metsäsaarekkeen keskellä. Varalaskupaikka on yleensä noin 2,5-4 km pituinen levennetty ja mahdollisesti vahvistettu osuus. Kauhavan levennetyn varalaskupaikan pituus on 1,5 km.

Nousutie on rullausetäisyydellä kiinteästä tukikohdasta ja tällainen tienosa on yleensä eri suunnassa kuin tukikohdan pääkiitotie, jolloin niiden yhtäaikainen tuhoaminen on sotatilanteessa hankalampaa.

Lentoesterajapinnat kuvassa punaisella pistekatkoviivalla.

4.8 Yhdyskuntatekniikka

Koko suunnittelualue on vesijohtoverkoston piirissä ja asemakaavoitetut alueet on viemäröity. Lappavesi Oy toimittaa pääsääntöisesti talousveden osayleiskaavan mukaiselle alueelle Kauhavan Vesi Oy:n asiakkaille. Lappavesi Oy ja Kauhavan Vesi Oy pystyvät toimittamaan normaaliolosuhteissa talousveden myös tulevaisuudessa ennusteen mukaisille, kasvaville käyttäjämäärille. Tuotettu talousvesi johdetaan Kauhavalle yhtä runkovesijohtoputkea pitkin. Runkovesiputki kulkee Sorvarin-

kankaan kautta, jossa sijaitsee alavesisäiliö. Lisäksi Lappavesi Oy on vuokrannut Nahkalan vedenkäsittelylaitoksen Kauhavan kaupungilta ja kunnostanut sen varalaitokseksi. Nahkalan vedenotto on vuodesta 2013 asti toiminut sen varaottamona.

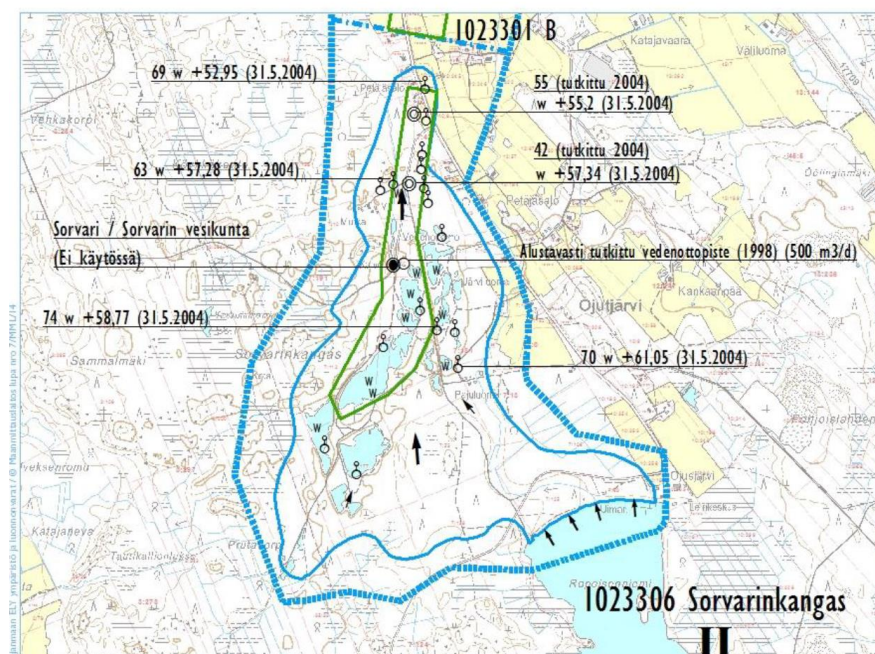
Kauhavan ja Härmien välisen yhdysvesijohdon rakentamisen ja Nahkalan pohjavesilaitoksen saneeraus-
rauksen jälkeen Kauhavan vesihuolto voidaan turvata myös Lappavesi Oy:n runkoputken käyttökat-
kosten aikana. Lisäksi on tutkittu mahdollisuutta tuottaa osa talousvedestä käyttäen Sorvarinkan-
kaan alueen pohjavesivarantoja.

Jäteveden puhdistamo on Näykinneellä vt-19 läheisyydessä. Jätevedet käsitellään vuonna 1995 val-
mistuneessa rinnakaissaostuslaitoksessa. Jätevedenpuhdistamon mitoitusvirtaama on 2900 m³/d
ja se riittää yleiskaavassa osoitetulle kasvulle. Laitoksen mitoitus voimassaolevien lupaehtojen mu-
kaiseen toimintaan on nykyisellään riittävä.

Sorvarinkankaan pohjavesialue on kooltaan 2,23 km² ja muodostumisalueen koko on 1,24 km². Poh-
javettä muodostuu noin 750 m³ /d ja se sijaitsee noin 1-3 m maanpinnasta. Päävirtaussuunta on
Kauhavajoen pohjoispuolella pohjoisesta etelään ja eteläpuolella etelästä pohjoiseen. Tyypiltään
pohjavesialue on vettä ympäristöstään keräävä eli synkliininen. Kaivopaikasta 44 on arvioitu saata-
van pohjavettä noin 500 m³/d.

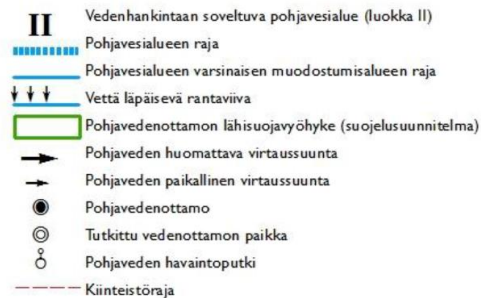
Sorvarinkangas on kunnostussuunnitelmaa tarvitseva alue, paikallisesti arvokas harjualue luonnon
ja maisemansuojelun kannalta, merkittävät maisematekijät. (*Kauhavan pohjavesialueiden suojelu-
suunnitelma ja maa-ainesten ottamisalueiden alustava kunnostussuunnitelma, Leminen ja Liesegang
2014*)

1023306 Sorvarinkangas / Hydrogeologinen kartta / Liite 10 V

Toimenpiteet – Sorvarinkangas (alue 1)

- Jätteet ja romut siirretään pois alueelta.
- Alue tulee muotoilla mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan.
- Matalat lammikot on puhdistettava kasvillisuudesta ja täytettävä. Myös kosteapohjaiset alueet tulee raivata kasvillisuudesta ja levittää niille puhdasta hiekkaa suojakerrokseksi. Täytön jälkeen alueet metsitetään.
- Syvien lammikoiden reunat raivataan kasvillisuudesta ja vesikasvillisuus poistetaan. Jatkossa seurataan, että lammikot eivät rehevöidy ja niille tehdään tarvittaessa puhdistustoimenpiteitä.

Nahkala A:n pohjavesialue on osa lähes etelä-pohjoissuuntaista harjujaksoa, joka sijaitsee Kauhavan keskustan koillispuolella. Muodostuma ei kohoa ympäristöstään ja sen kulkua onkin vaikea arvioida kartta- tai maastotarkastelun avulla. Nahkala A:n etelä- ja keskiosa on peittynyt kokonaisuudessaan hienoainessedimenttien alle ja ainoastaan muodostuman pohjoisosassa hiekka- ja sorakerrokset nousevat maan pinnalle.

Pohjavesialuetta ympäröivät pääasiassa pellot. Pohjavesialueen eteläosa rajoittuu Kauhavanjokeen ja pohjoisosa pääosin kallioalueisiin.

Pohjoisosastaan harju jatkuu edelleen luoteeseen. Nahkala A:n kartat ovat liitteessä 10 M ja 11 M.

Alueella tehtyjen maaperäkairausten perusteella harjun ydin on kapea, leveydeltään se on vain noin 50–100 metriä. Harjuytimen koostumus vaihtelee hienosta hiekasta karkeaan hiekkaan, ollen pohjoisessa karkeampaa kuin etelässä. Harjun reuna-alueilla maakerrokset ovat silttiä, jota peittävät monin paikoin savet. Maaperäkerrosten paksuus vaihtelee 5 metristä 26 metriin.

Pohjavesi virtaa alueella pohjoisesta etelään. Pääosan pohjavedestä arvioidaan muodostuvan Ontonnevan pohjoispuolisella hiekka-alueella ja osa muodostuu kantatien 63 eteläpuolisilla muodostumisalueilla. Pohjoisosasta on hydraulinen yhteys kohti etelää harjun peitteellisen osan alta.

Tyypiltään pohjavesialue on synkliininen eli vettä keräävä. Alueen eteläosassa pohjavettä kuitenkin purkautuu Kauhavanjokeen.

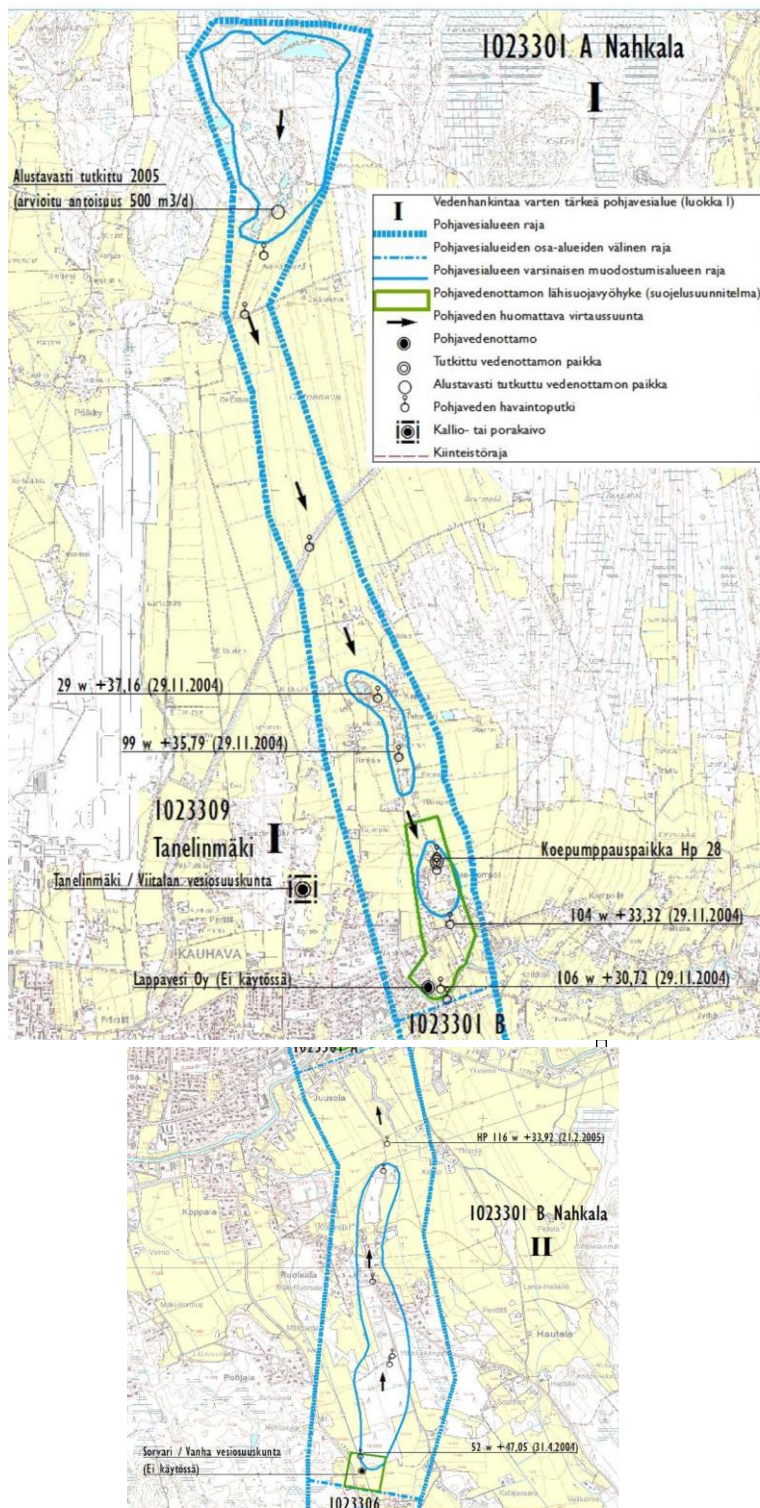
Pohjavesialueen pinta-ala on 4,45 km², josta muodostumisalueen pinta-ala on 1,21 km². Pohjavesialueella arvioidaan muodostuvan pohjavettä 500 m³/d.

Nahkala A:n pohjavesialue on pääosin peltoviljelyssä. Alueen pohjoisosan hiekka- ja sora-alueelta on otettu runsaasti maa-aineksia, jonka johdosta alueelle on syntynyt pohjavesilammikoita. Pohjavesialueen eteläosassa on asutusta ja kantatie 63 kulkee alueen poikki. Alueella toimii kaksi karjatilaa.

Nahkala A:n pohjavesialueella on tehty seuraavat pohjavesiselvitykset:

- Nahkalan pohjavesiselvitys. Länsi-Suomen ympäristökeskus 2006.
- LSU-2005-V-140

1023301 A Nahkala / Hydrogeologinen kartta / Liite 10 P

3.1.2 Vedenottamot

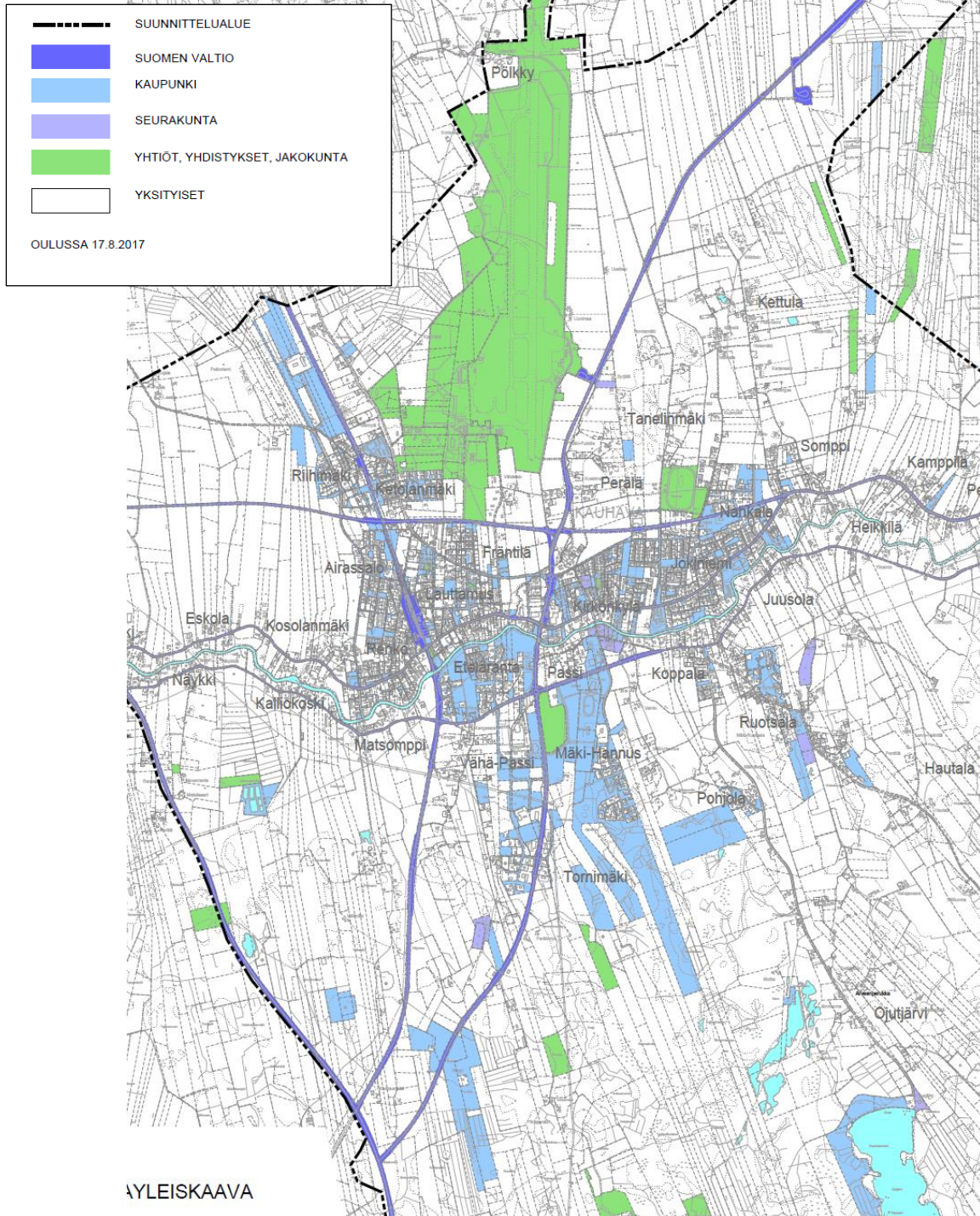
Pohjavesialueen eteläosassa sijaitsee Nahkalan vedenottamo (kuva 18), joka on vuodesta 2013 asti toiminut Lappavesi Oy:n varaottamona. Aiemmin se on kuulunut Kauhavan vesi Oy:lle. Vedenottomäärä on enintään 1500 m³/d.

Ottamo koostuu kahdesta putkikaivosta sekä yhdestä varalla olevasta putkikaivosta. Raakavesi käsitellään ilmastuksella, alkaloinnilla, kemiallisella saostuksella, flotaatio- ja hiekkasuodatuksella sekä UV-desinfioinnilla (varalla klooridesinfiointi). 42

Nahkalan vedenottamosta 900 m koilliseen, pisteessä 28, sijaitsee tutkittu pohjavedenottamon paikka. Pisteessä on tehty koepumppaus vuonna 2005. Koepumppauksen perusteella pisteestä 28 arvioidaan saatavan huonolaatuista pohjavettä noin 500 m³/d. Tehdyissä vedenkäsittelykokeissa pohjaveden rauta-, mangaani- ja ammoniumtyyppipitoisuudet saatiin ilmastus-, kalkkikivi- ja hidassuodatuksessa poistettua alle STM:n asettamien suositusarvojen.

4.9 Maanomistus

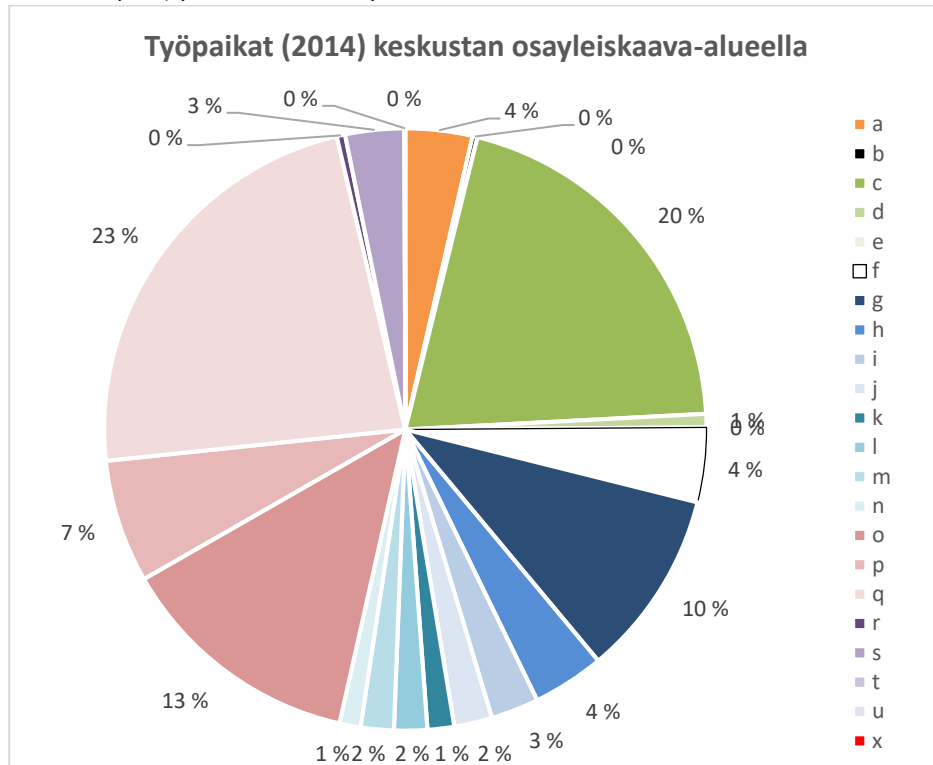
Kunnan, seurakunnan ja yhtiöiden omistuksessa on melko suuri osa alueen pinta-alasta.

4.10 Väestö ja elinkeinot, rakentamispaine

Kauhavan keskustan osayleiskaavan alueella **asui 5 693 henkeä** vuonna 2016 (Tilastokeskus, YKR-aineisto). Miehiä ja naisia oli lähes yhtä suuri osuus asukkaista (miehiä 49,1 %, naisia 50,9 %). Ikäryhmittäin

- lasten (alle 15-vuotiaiden) osuus on 17,6 %, nuorten (15-17 -vuotiaiden) 3,2 %
- työikäisten (18-64 -vuotiaiden) 54,5 %, vanhimman väestönosan (65-vuotiaiden ja siitä vanhempien) yhteensä 24,7 %, yli 75-vuotiaiden osuus on 11,8 %

- A = Maatalous, metsätalous ja kalatalous
- B = Kaivostoiminta ja louhinta
- C = Teollisuus
- D = Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta
- E = Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito
- F = Rakentaminen
- G = Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus
- H = Kuljetus ja varastointi
- I = Majoitus- ja ravitsemistoiminta
- J = Informaatio ja viestintä
- K = Rahoitus- ja vakuutustoiminta
- L = Kiinteistöalan toiminta
- M = Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
- N = Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
- O = Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus
- P = Koulutus
- Q = Terveys- ja sosiaalipalvelut
- R = Taiteet, viihde ja virkistys
- S = Muu palvelutoiminta
- T = Kotitalouksien toiminta työntantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön

- U = Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta
- X = Toimiala tuntematon

Lasten osuus on suurempi kuin Kauhavalla tai koko maassa keskimäärin, työikäisten ja nuorten osuus (yhteensä) samalla tasolla koko kaupungin kanssa, mikä on hieman matalampi kuin koko maassa keskimäärin (62,9 %). Vanhimpien ikäluokkien osuus on hieman pienempi kuin koko Kauhavalla keskimäärin, mutta osuus on suurempi kuin koko maassa keskimäärin (20,9 %).

Kauhavan kuntaliitos tapahtui vuoden 2009 alussa. Vuonna 2009 Kauhavan väkiluku oli 17 545, ja se on hieman laskenut ollen 16 278 vuonna 2017. Ennen kuntaliitosta (vuonna 2008) väkiluku oli 7 927 henkeä.

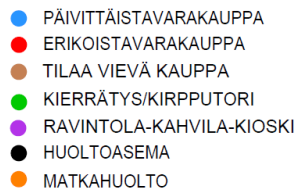
Keskustan osayleiskaavaan sisältyvillä asemakaavoitetuilla alueilla asui yhteensä 4 247 henkeä (vuonna 2016). Asemakaavoitetuilla alueilla naisten osuus väestöstä on hieman korkeampi (51,9 %). Ikäryhmittäin osuudet ovat seuraavat:

- lasten osuus 16,5 %
- työikäisten 57,3 % (nuorten 2,9 %)
- vanhimman väestönsan 26,1 %, yli 75-vuotiaiden 13,1 %

Keskustan osayleiskaava-alueella oli **2 648 työpaikkaa** vuonna 2014. Työpaikat ovat jakaantuneet toimialoittain seuraavan kaavion mukaisesti. Eniten työpaikkoja on terveydenhuollossa, mutta myös teollisuuden osuus on huomattava (20 % kaikista). Myös julkisissa palveluissa ja koulutuksessa on runsaasti työpaikkoja. Kaupan työpaikkoja on 10 % kaikista. Asemakaavoitetuilla alueilla työpaikoista on yhteensä 2 174 kappaletta.

4.11 Palvelut

Suunnittelualueen palvelut ovat keskittyneet Kauhavan keskusta-alueeseen, jossa on mm. useita päivittäistavarakauppoja, apteekki, pankki, huoltoasema, rautatieasema, ravintoloita ja elokuvateatteri. Kaupan palveluista on tehty erillinen kaupallinen selvitys, josta oheinen karttaote.

4.12 Virkistys

Ulkoilupuistojen tarve on 40 m² / asukas eli 5 500 asukkaalle noin 22 ha. Asemakaava-alueella on viheralueita noin 80 ha. Toinen peruste on asemakaava-alueiden yleinen mitoitusperiaate, missä noin puolet suunnittelualueesta on muuta kuin rakennettua korttelialuetta (viheralueet, tiestö, erityisalueet jne.) Yleiskaavassa virkistysalueiden osuus on isompi.

Tärkeimmät virkistysalueet ovat koulukeskuksen urheilukentät ja hallit, mistä lähtee myös ulkoilureitit ja ladut etelään kohti Ojutjärveä, missä on talvisin järven kiertävä latu. Kesäisin järven hiekkainen pohjoisranta toimii kaupungin pääuimarantana. Myös Sorvarinkankaan pohjavesilammet ovat vetovoimaisia uimapaikkoja ja isoimmassa lammikossa on kaloja.

Tanelinmäen eteläpuolella sijaitsee ravirata, jonne hevosurheilu keskittyy. Asutuksen keskellä on pienempiä puistoalueita, joista tärkeimpiä Pohjolanpuisto, Hevosmiehenpuisto, Luomanpuisto, Fransunpuisto ja Rengonpuisto. Lisäksi on pienempiä korttelien sisäisiä puistoalueita ja kaistoja.

Kauhavanjokivarteen ei ole rakennettu yhtenäistä puistokaistaa reitteineen, vaikka se oli edellisen yleiskaavan tavoitteena. Rantaan pääsee Yrittäjäopiston edustuspuiston kohdalla ja Lauttamuksessa Halpa-hallin takaa kevytliikenteen sillalle. Jokivarren merkittävin nähtävyydenpaikka on Jylhänkoski voimalaitoksineen ja myllyineen. Siitä lähtee lyhyt ulkoilureitti / kuntorata eteläpuolen metsikköön Jusilanmäelle.

Metsäalueita, jotka sopivat ulkoiluun on Mäki-Hannuksen, Tornimäen ja Ojutjärven välisellä alueella, missä on olevien ulkoilu- ja latureittien varrella runsaasti kivikoita ja siirtolohkareita, pieniä kumpuja, lampia ja kaivettuja sora- ja kivilampioita sekä suojeltuja moreenimuodostumia, eli siis maisemiltaan vaihtelevaa ja mielenkiintoista ulkoilualuetta. Myös Matsompinvuori on erityiskohde, koska se on alueen korkein paikka ja sen kaakkoisliepeellä onkin lyhyt kuntorata. Jokilaakso ja joen pohjoispuoli ovat pääosin viljeltyä peltoa, joten siellä ei ole luontaisia ulkoilureittejä, mutta yksittäisenä lähiulkoilualueena Tanelinmäki on mielenkiintoista kalliomaastoa.

Virkistysalueet ja reitit sijoittuvat hajanaisesti eivätkä muodosta jatkuvaa alueiden ja reitistöjen verkostoa, kuten yleisenä tavoitteena on.

4.13 Ympäristön häiriötekijät

Liikenne aiheuttaa valta- ja kantatien varrella meluhaittaa ja rautatie mahdollisesti tärinhaittaa. Autoliikenne on myös vaaratekijä kevyelle liikenteelle. Lentokentän toiminta on hiipunut mutta tavoitteena on kasvattaa sitä, jolloin ajoittaisia meluhäiriöitä saattaa syntyä.

Alueella on kalliolineksen ja maa-ainesten ottoalueita, joita ei ole maisemoitu ja jotka ovat maisemahäiriöitä. Erityisesti tulisi kunnostaa Sorvarinkankaan pohjavesialueen ottolammet niin, että niitä on turvallista käyttää virkistykseen. Rannat tulee luiskata ja puut ja risukot raivata pois vedestä tai rantaviivalta.

Maatalouden aiheuttamia häiriöitä ovat vesistöjen kuormittuminen ja eroosio sekä haju- ja meluhaitat lähinaapureille. Näihin voidaan vaikuttaa tilakohtaisella ympäristösuunnitelmalla ja ympäristötuen kohdentamisella vesistöjen suoja-alueille. Turkistarhoja alueella ei ole.

Peltoalueella risteilevät voimalinjat ovat myös maisemahäiriö, vaikka avoimessa maisemassa häiriövaikutus ei ole niin suuri kuin metsässä.

Pilaantuneita maita on 31 paikassa. Näistä 9:ää ei tarvitse huomioida kaavassa. Selvitystarvetta on 12 kohteessa ja maankäyttörajoite 10 kohteessa.

5 TAVOITTEET

5.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet voivat koskea asioita, joilla on:

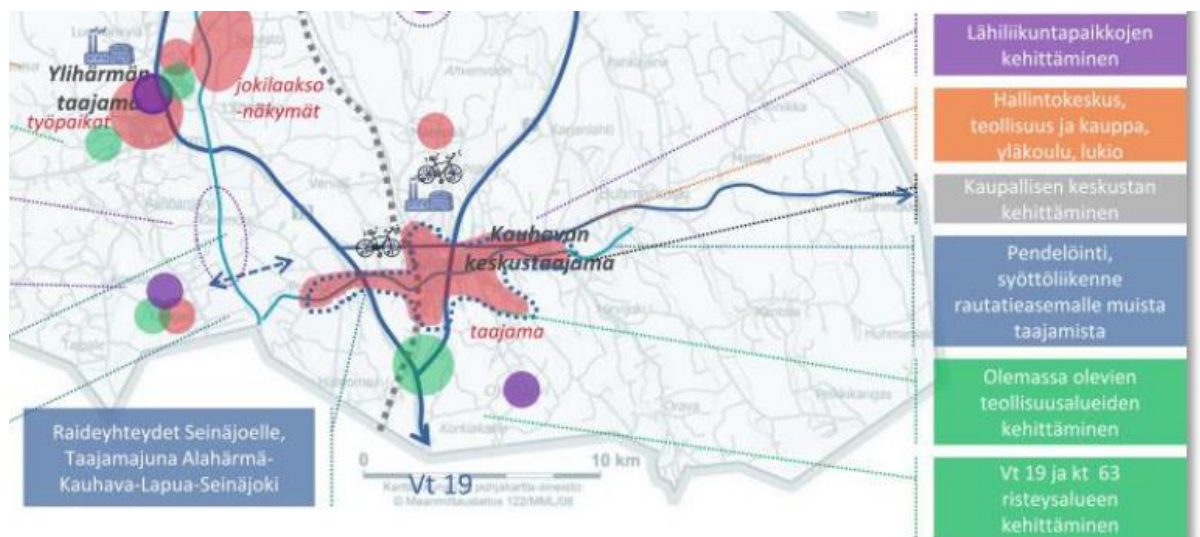
1. Aluerakenteen, alueiden käytön taikka liikenne- tai energiaverkon kannalta kansainvälinen tai laajempi kuin maakunnallinen merkitys
2. Merkittävä vaikutus kansalliseen kulttuuri- tai luonnonperintöön
3. Valtakunnallisesti merkittävä vaikutus ekologiseen kestävyys, aluerakenteen taloudellisuuteen tai merkittävien ympäristöhaittojen välttämiseen

5.2 Maakuntasuunnitelman kehittämistavoitteet

1. Inhimillisen ja sosiaalisen pääoman vahvistaminen
2. Uudistumiskykyisten elinkeinojen, palveluiden ja yrittäjyyden kehittäminen
3. Luontoarvoihin ja uudistuviin luonnonvaroihin pohjautuvan energia- ja ympäristösääntelyn vahvistaminen
4. Hyvän saavutettavuuden ja monipuolisten liikenneverkkojen parantaminen osana kehityskäytävää Helsinki-Tampere-Seinäjoki-Oulu
5. Keskusten, taajamien ja kylien rakenteen tiivistyminen huolehtien riittävän tehokkaasta alueiden käytöstä sekä alueiden välisestä vuorovaikutuksesta

5.3 Kauhavan kaupungin strateginen alueidenkäyttösuunnitelma 2014.

Yleiskaavassa tarkentuvat strategisen alueidenkäyttösuunnitelman tavoitteet ja alueiden käyttö taajamarakenteesta ja niiden laajentamisalueista, tiivistettävistä alueista ja käyttötarkoitukseltaan muuttuvista alueista, työpaikkojen, liikerakentamisen ja asuntorakentamisen kasvualueet, matkailun kehittämisalueet ja -verkostot sekä keskeiset suojelu- ja virkistysalueet.

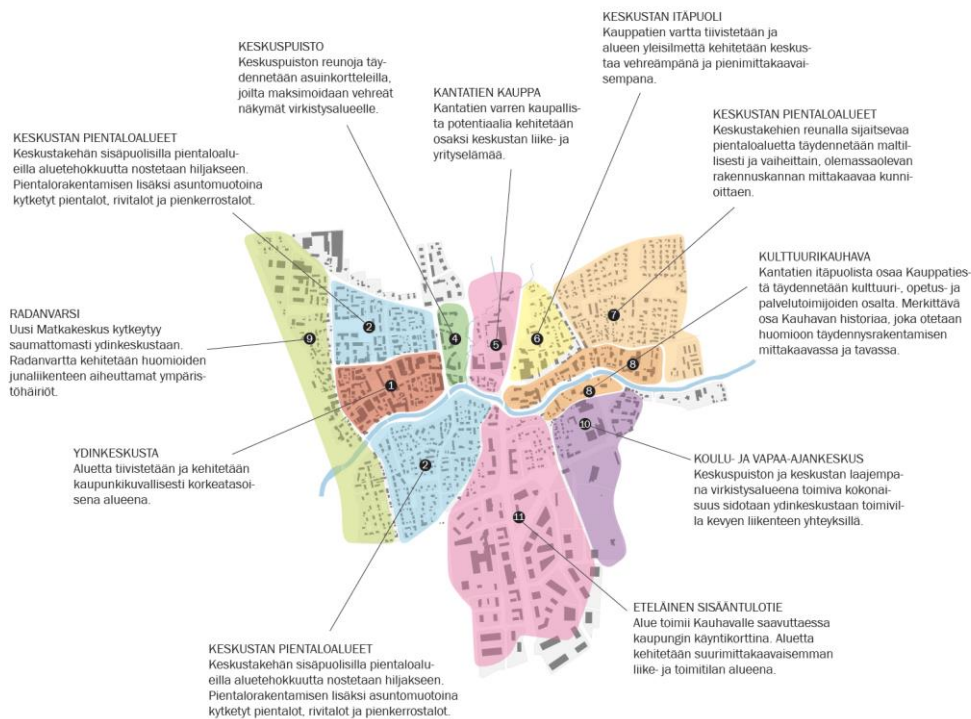

Strategiavaiheen yksi tavoitekartta, johon on koottu asukas- ja kyläyhdistysten, yrittäjien, nuorisovaltuutettujen ja valtuutettujen tavoitteita.

- Kauhavan keskustan kaupan, palveluiden ja yritystoiminnan kehittäminen.

- Keskustaajaman ja asemanseudun rakennetta tiivistetään, uudet asuinalueet Mäki-Hannuksen lounais-eteläosassa ja Vähä-Passin länsipuolella sekä Mäenpään suuntaan.
- Senioritaloasumista kehitetään yhtenä vaihtoehtona, milloin hankkeita ilmenee.
- Kehitettävät työpaikka-alueet ovat Vähä-Passin ja Tornimäen teollisuusalueet sekä Mäki-Hannuksen alue, jatkaminen etelään kohti vt-19 risteysaluetta.
- Lentokentäntien ja kt-63 välinen yritysalue > keskustan kehittämissuunnitelmassa asuinalueita.
- Kauhavan asemanseudun kehittäminen matkakeskuksena.
- Keskustan kevytliikenteen reitit koulujen läheisyydessä.
- Kauhavanjokea hyödynnetään taajaman kehittämiselementtinä maisemoimalla ja tuomalla rantaan virkistysreittejä sekä rakentamalla puistomaiseksi.
- Järviä kunnostetaan ja kehitetään virkistyskohteina ja laaditaan koko alueen kattava ja yhdistävä virkistysreittisuunnitelma hyödyntäen olemassa olevia reitistöjä.
- Mäki-Hannuksen urheilualueelle laaditaan kokonaissuunnitelma.
- Aluelämpöverkoston laajentaminen, lämpö tuotetaan uusiutuvilla ja paikallisilla energialähteillä.

5.4 Kauhavan kehittämissuunnitelma 2016, tavoitteet

5.5 Mitoitustavoitteet

Tavoitteiden tarkentamiseksi pidettiin yleiskaavoituksen työryhmälle workshop tilaisuus 25.6.2018. Siinä keskusteltiin seuraavista muutostarpeista:

Liikenne

- kehätien liittymän siirto idemmäksi eli risteyksen porrastaminen
- kirkkotien eteläpään siirto idemmäksi / porrastus
- Lentokentätien uusi ramppi Läntiselle sisääntulotielle
- Varalaskupaikan uusi suurempi aluevaraustarve, vrt maakuntakaava > rajoitukset
- kevytliikenteen yhteystarve sisääntulotien varteen

Maankäyttö

- Mäki-Hannuksen eteläosa KM-alueeksi, vrt. maakuntakaavan selostus
- Teollisuusaluevarausten laajennukset Läntisen yhdystien ja Kauhavantien varteen
- AP-alueiden laajennukset, vrt. maanomistukset: Vähä-Passi, Äijänhuhta, Koppala
- uusi virkistysreittiyhteys Ruotsalasta Mäki-Hannukseen
- ranta-asemakaavan päivitystarkastelu tarpeellista
- Sorvarin alueella virkistys ja vapaa-ajanviettotarvetta ja potentiaalia, virkistysreitit kaa-
vakartalle, (Hannu Lehtinen)
- matkakeskusalueen merkintä
- louhoksen ottolupa ei enää kauan voimassa > virkistyskäyttöpotentiaalia, vrt. Mäenpään
alueen projekti

5.6 Osallistaminen

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n mukaan kaavoitukseen osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua, kirjallisesti tai suullisesti, mielipiteensä asiasta. Tässä hankkeessa keskeisiä osallisia ovat:

Kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava vaikuttaa

- kaupunkilaiset, kaava-alueen ja siihen rajoittuvan alueen maanomistajat
- kaava-alueen ja sen vaikutusalueen asukkaat ja kiinteistöyhtiöt
- kaava-alueen ja sen vaikutusalueen yritysten ja laitosten työntekijät sekä palvelujen käyttäjät
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen elinkeinoharjoittajat

Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään

- Kauhavan Kaukolämpö Oy
- Kauhavan Vesi Oy
- Elenia Oyj
- Järvinet Oy
- Jylhän Sähkö Oy
- Kauhavan Kehittämissyhistys ry.
- Kauhavan Yrittäjät ry.
- Suunnittelualueen maatalousyrittäjät
- Anvia Oyj
- Kauhavan seurakunta

- Kuntayhtymä Kaksineuvoinen
- Suunnittelualueen kylä- ja asukasyhdistykset: Ruotsala, Mäki-Hannus, Eteläranta, Pelkola ym.

Viranomaiset

- Kaupungin hallintokunnat: tekninen lautakunta, ympäristölautakunta, asukaslautakunta, kaupungin museotoimi, elämänlaatulautakunta, Kauhavan kaupungin kehityskeskus
- Etelä-Pohjanmaan liitto
- Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo (rakennettu kulttuuriympäristö) ja Museovirasto (muinaisjäännökset)
- Etelä-Pohjanmaan ELY -keskus
- Pelastuslaitos
- Aluehallintovirasto AVI
- Liikennevirasto
- Naapurikunnat: Pedersöre, Evijärvi, Lappajärvi, Lapua, Seinäjoki, Isokyrö, Vöyri, Uusikaarlepyy

6 MAANKÄYTTÖVAIHTOEHDOT

Lopullinen osayleiskaava muotoutuu kaavatyön aikana selvitysten, lähtöaineiston ja vuorovaikutteisen suunnitteluprosessin kautta.

Koska taajama on jo pitkälti rakentunut, vaihtoehtoina tarkastellaan erilaisia rakentamisen mitoituksia ja laajenemisalueita suhteutettuna voimassa oleviin asemakaavoihin ja kehittämistavoitteisiin. Liikenneverkkokin on pitkälti rakentunut ja tarvetta on vain muutamien yksityiskohtien parantamiselle ja kevytliikenteen edistämiseksi.

6.1 Workshop-tilaisuus

Kauhavalla järjestettiin workshop-tilaisuus suunnittelutyön tavoitteista 25.6.2018. Paikalle oli kutsuttu virkamiehiä ja valtuutettuja. Tilaisuudessa ideoitiin maankäyttöä teemoittain seuraavan rungon pohjalta:

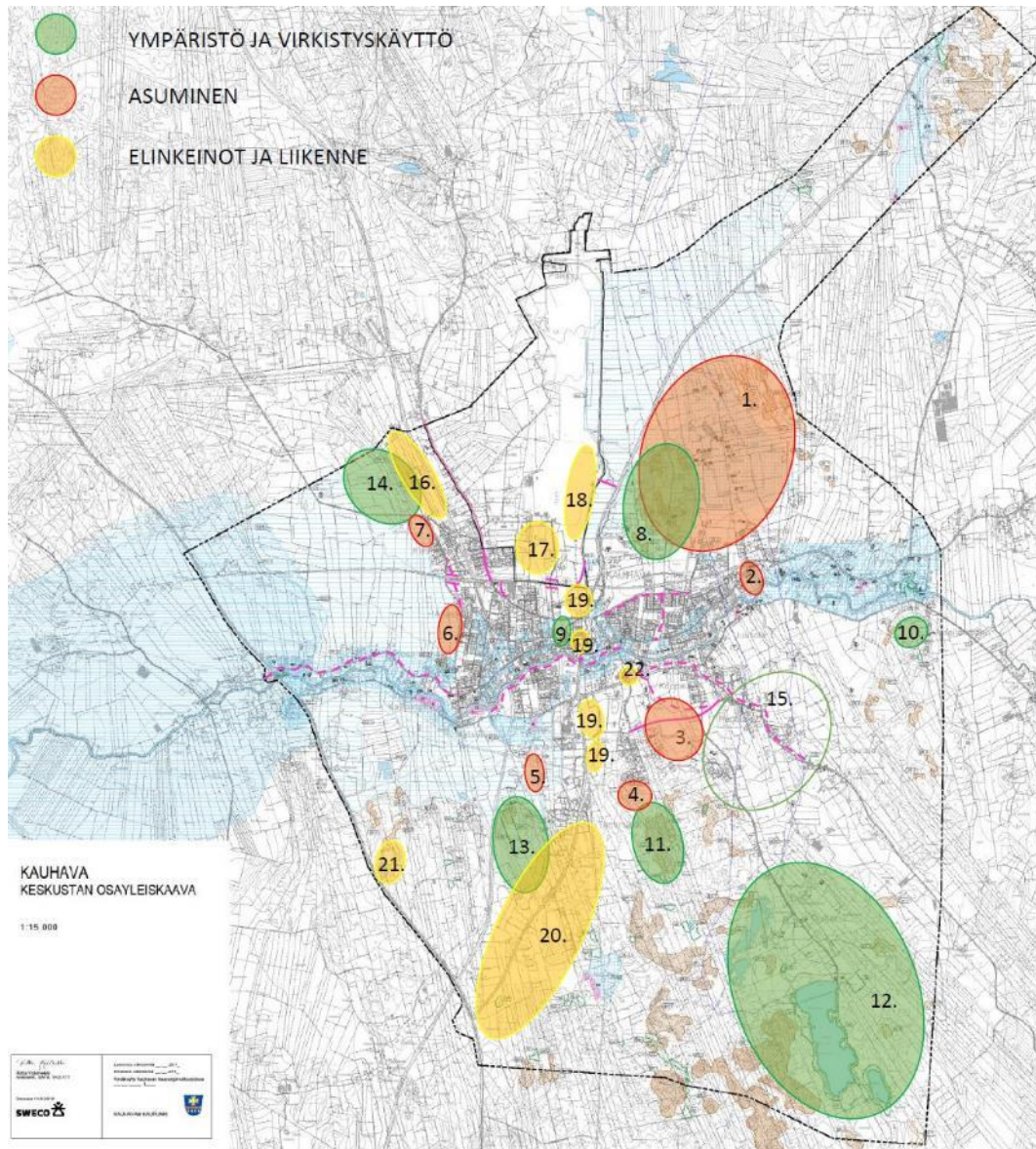
Tulokset: Liikenne

- kehätien liittymän siirto idemmäksi eli risteyksen porrastaminen
- kirkkotien eteläpään siirto idemmäksi / porrastus
- Lentokentäntien uusi ramppi Läntiselle sisääntulotielle
- Varalaskupaikan uusi suurempi aluevaraustarve, vrt maakuntakaava > rajoitukset
- kevytliikenteen yhteystarve sisääntulotien varteen

Tulokset: Maankäyttö

- Mäki-Hannuksen eteläosa KM-alueeksi, vrt. maakuntakaavan selostus
- Teollisuusaluevarausten laajennukset Läntisen yhdystien ja Kauhavantien varteen
- AP-alueiden laajennukset, vrt. maanomistukset: Vähä-Passi, Äijänhuhta, Koppala
- uusi virkistysreittiyhteys Ruotsalasta Mäki-Hannukseen
- ranta-asemakaavan päivitystarkastelu tarpeellista
- Sorvarin alueella virkistys ja vapaa-ajanviettotarvetta ja potentiaalia, virkistysreitit kaavakartalle, (Hannu Lehtinen)

- matkakeskusalueen merkintä
- louhoksen ottolupa ei enää kauan voimassa > virkistyskäyttöpotentiaalia, vrt. Mäenpään alueen projekti

Workshopin tulokset kartalla.

ASUMINEN

1. Tanelinmäen ja Kettulan täydentäminen ja kehittäminen asuinalueena.
2. Nahkalan omakotitaloalueen täydentäminen
3. Asuinalueen muodostaminen uuden tieyhteyden ympärille
4. Mäki-Hannuksen asuinalueen jatkaminen Tornimäen suuntaan
5. Vähä-Passin omakotitaloalueen täydentämistä
6. Airassalon omakotitaloalueen laajentaminen näkymien avaamiseksi
7. Riihimäen omakotitaloalueen laajentaminen näkymien avaamiseksi

YMPÄRISTÖ JA VIRKISTYSKÄYTTÖ

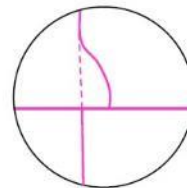
8. Tanelinmäen alue kehityksen kohteena
9. Keskuspuisto säilytettävä
10. Jylhän alueelle pururata
11. Lähivirkistysalueen laajennus
12. Järvien ympäristön kehittäminen retkeily- ja ulkoilualueena

13. Säilytettävä luonnontilaisena virkistys- ja ulkoilualueena
14. Hevosurheilumaneesi
15. Ei uutta asutusta pohjavesialueelle

ELINKEINOT JA LIIKENNE

16. Teollisuusalue
17. Matkailupalveluiden alue
18. Logistiikka-alue
19. Kaupallisten palveluiden alue
20. Liike- ja teollisuusalueita
21. Maa-aineksenotto säilyy
22. Risteysalueen liikennejärjestelyjen uudistamistarve

- Tieyhteystarve
- - - Kevyenliikenteen yhteystarve

6.2 Laatimisvaiheen kuuleminen

Luonnos oli nähtävillä 3.6. – 5.7.2019 välisen ajan ja siitä saatiin 7+2 lausuntoa ja 20 osallisen muis-
tutusta.

ELY:n lausunto edellytti kaupallisen ja liikenneselvityksen tarkistamista sekä uusien selvitysten laati-
misen happamista sulfaattimaista ja liikennemelusta sekä radan varteen tärinä- ja runkomeluselvi-
tystä. Nämä lisätyöt tehtiin syyskuussa 2019 ja lisättiin merkinnät kartalle.

Maakuntakaavan mukaiset varalaskupaikan suojavyöhykkeet määräyksineen lisättiin kaavaan. Poh-
javesimääräystä tarkistettiin ja täydennettiin kotitarveoton osalta pohjavesialueella. Liikenteen
osalta lisättiin parannettavia liittymiä valtatie, terminaalin, Rengontien ja ... risteyskohtiin. Kauhavan-
jokivarteen lisättiin keskustaan viheryhteystarve kohtiin, missä korttelirakenne ulottuu rantaan.

Kaupan mitoitusta koskeva merkintä voitiin poistaa, kun uusi maakuntakaava hyväksyttiin joulukuussa 2019. Maisemapeltojen rajauksia yleistetään ja maatilojen suojavyöhykkeisiin lisättiin lause ”niin kauan kun tilalla harjoitetaan maataloutta”.

Uusia AP-alueita vähennettiin ja rajauksia supistettiin. Loma-asuntojen symbolit poistetaan kaavasta. Kosolanmäki muutetaan asemakaavoitettavaksi AP-alueeksi, jolloin uudisrakentaminen ja suojelu voidaan osoittaa tarkemmin.

Suunnittelutarve-merkintää ei voi käyttää tässä tarkoituksessa, joten se korvataan uudella kehittämis-kaavamerkinnällä, joka liittyy strategiseen merkintään ”alueen eheyttämis- ja tiivistämistarve”.

Maakuntakaavan tavoitteet tulee ottaa uudesta maakuntasuunnitelmasta ja -ohjeesta.

Museoviraston esittämä kaavamääräys ja kohteiden kuvaus lisätään. ” *Alueella olevat historialliset, esim. asutus-, elinkeino- ja sotahistorialliset rakenteet, on säilytettävä. Suuremmista kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella museoviranomaisten kanssa.* ”

Väylävirasto esittää varautumista yhteen lisäraiteeseen. Lisäksi tulee laittaa yleismääräys rautatien melu- ja värinäihaittojen huomioimisesta jatkosuunnittelussa.

Luontoyhdistys Valokki kritisoi laajasti suunnittelun perusteita suhteessa maapallon kantokykyyn, perustuslakiin, vat-tavoitteisiin, turvetuotantoon, metsäojitukseen ja tehtyjen luontoselvitysten riittävyyteen. Näihin vastattiin vastineessa laajasti. Selvitysten taso on yleiskaavoissa yleisesti käytetty.

Naapurikunnilla ja lautakunnilla ei ollut huomautettavaa. Osallisten toiveista pääosa voitiin toteuttaa vähäisinä rajausten muutoksina. Suurin vastustus kohdistui Ruotsalan länsilaidalle osoitettuun uuteen asutusalueeseen, joka poistettiin.

Lisäksi kaavatoimikunta esitti Ojutjärven voimakkaampaa hyödyntämistä virkistykseen ja matkailuun, mistä syystä sinne osoitettiin uusi kehittämismerkintä: vihervyöhykkeen laajenemis- ja kehittämistarve. Tarkemmassa suunnittelussa aluetta tulee kehittää monipuoliseksi virkistys- ja matkailupalvelujen alueeksi.

7 YLEISKAAVA

7.1 Kaava-alueen raja

Kaava-alueen raja on pääosin entisen yleiskaavan mukainen, paitsi koilliskulmalla aluetta on jatkettu noin kilometrin matka kantatien vartta pitkin. Lentokentän alueelle on laadittu oma yleiskaava, joka valmistuu ennen tätä yleiskaavaa. Lisäksi alueen sisällä on tuore yleiskaava Mäki-Hannuksessa, joka otetaan soveltuville osin tähän kaavaan. Kaavarajaus on esitetty luvussa 1.1. Suunnittelualue.

7.2 Rantavyöhykkeen raja ja tulkinta

Tällä yleiskaavalla ei mitoiteta rantarakentamista. Ojutjärven vanha ranta-asemakaava kumotaan myöhemmin ja alue asemakaavoitetaan yleiseen virkistys- ja matkailukäyttöön.

7.3 Yleiskaavan kuvaus

7.3.1 Kokonaisrakenne ja -mitoituspäätökset

Yleiskaavan mitoituspäätös pohjautuu Kauhavan kaupunkistrategiassa asetettuun tavoitteeseen: Yhteisenä tavoitteena on noin 20 000 asukkaan kasvava ja kehittyvä kaupunki, jossa lapsiperheiden ja työpaikkojen määrä lisääntyy ja elinkeinoelämä monipuolistuu. Tämä tarkoittaa väkiluvun 20% kasvua vuoteen 2035 mennessä.

Yleiskaava-alueella oli vuoden 2016 lopussa 5693 asukasta ja tavoitevuonna väkimäärä olisi 6832 asukasta eli kasvu 1139 asukasta, joka tarkoittaa noin 60 uutta asukasta vuodessa. Jos asutokunnan keskikoko on 3 henkeä tämä tarkoittaisi vuosittain 20 asuntoa.

Tilastokeskuksen ennusteen mukaan Kauhavan väkiluku laskisi vuoteen 2020 mennessä yli 900 hengellä mutta omavaraislaskelman mukaan laskisi vain hieman nykyisestä 17 000 asukkaasta.

Kokonaisrakenne tukeutuu olevaan tiestöön, taajamaan ja elinkeinoin. Reuna-alueilla on useita toimivia maatiloja peltoineen, mitkä luontevasti rajaavat kylämaiseman ja -asutuksen taajamasta. Uusi asutusrakenne luo taajamalle selkeää rajaa olevan asutuksen reunalle. Kyläalueilla voi täydentää asutuksen väliin metsäsaarekkeisiin.

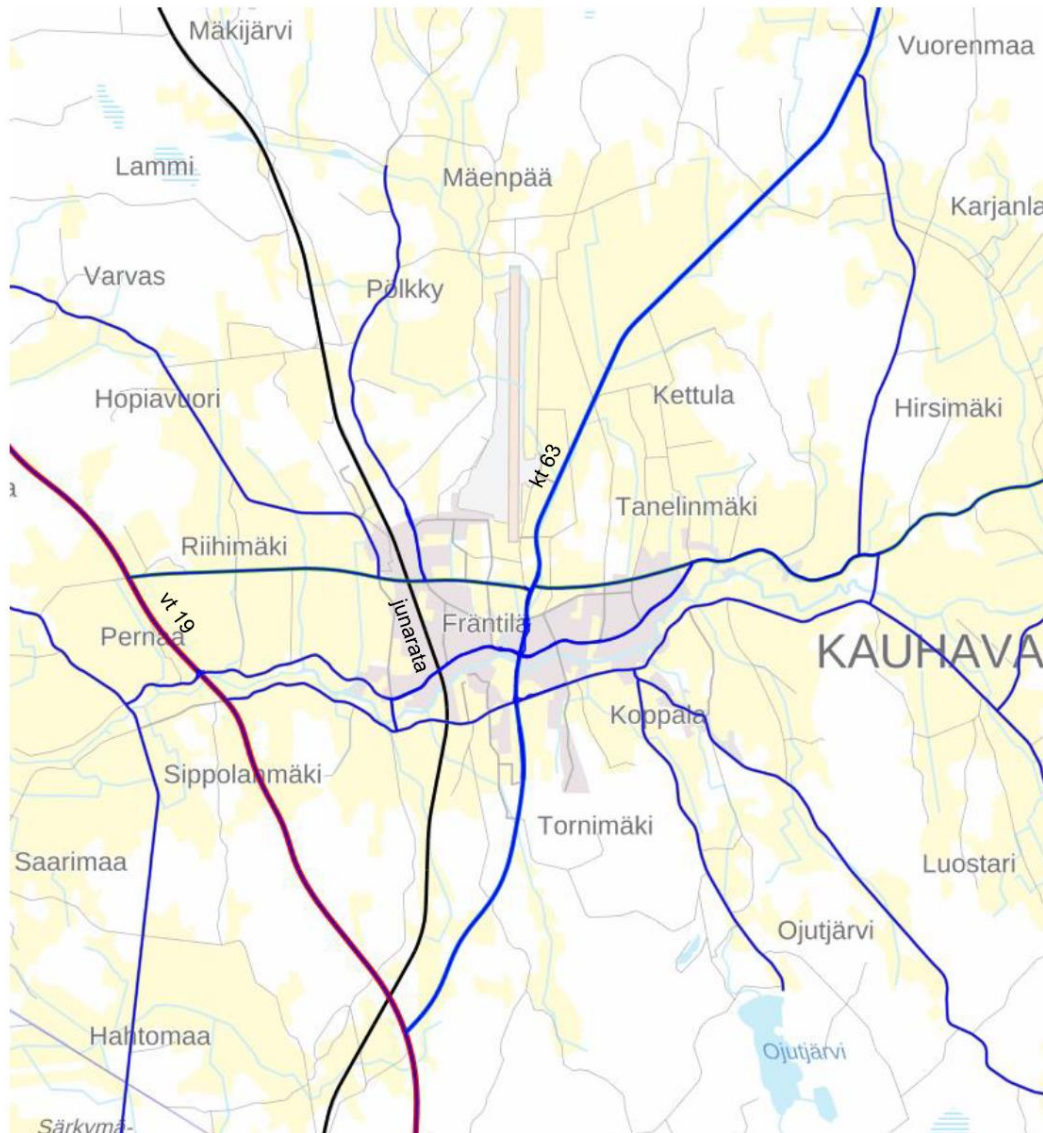
Mitoituksen pohjana on käytetty viimeisen 16 vuoden, 2003-2018, rakentamisen määriä, mikä on hieman yli puolet siitä tarpeesta, mitä toivottu väestönkasvu aiheuttaisi. Tänä aikana on rakennettu omakotitaloja 168 kpl, paritaloja 11 kpl, rivitaloja 9 ja kerrostaloja 2 kpl. Myymälöitä on rakennettu 5 kpl ja teollisuustiloja 16 kpl sekä varastotiloja 22 kpl. Muita talusrakennuksia on rakennettu 161 kpl, saunoja 41 kpl, loma-asuntoja 5 ja maatalusrakennuksia 49.

Näistä voidaan laskea vuotuisiksi tarpeeksi omakotitaloilla 10,5 kpl, pari- ja rivitaloilla 1,25 kpl, kerrostaloja 1 kahdeksassa vuodessa. Teollisuustiloja ja niiden varastoja rakentuu vuosittain 2,4.

Näistä johtuen tarvitaan vuoteen 2035 mennessä noin 15 vuoden tarve:

- 157 omakotitonttia
- 19 pari- tai rivitalotonttia
- 2 kerrostalotonttia
- 36 = 16 / 20 teollisuus- ja varastotonttia
- 5 myymälätonttia

7.3.2 Liikenneverkko ja yhdyskuntatekniikka

Kauhavan sijoittuminen liikenneyhteyksien varrelle. Rautatien läheisyys tekee taajamasta helposti saavutettavan sekä moottoriajoneuvolla että junalla. Lisäksi alueen keskellä on entinen Kauhavan lentosotakoulun lentokenttä, jonka toimintaa kehitetään mm. rahtiliikenteelle.

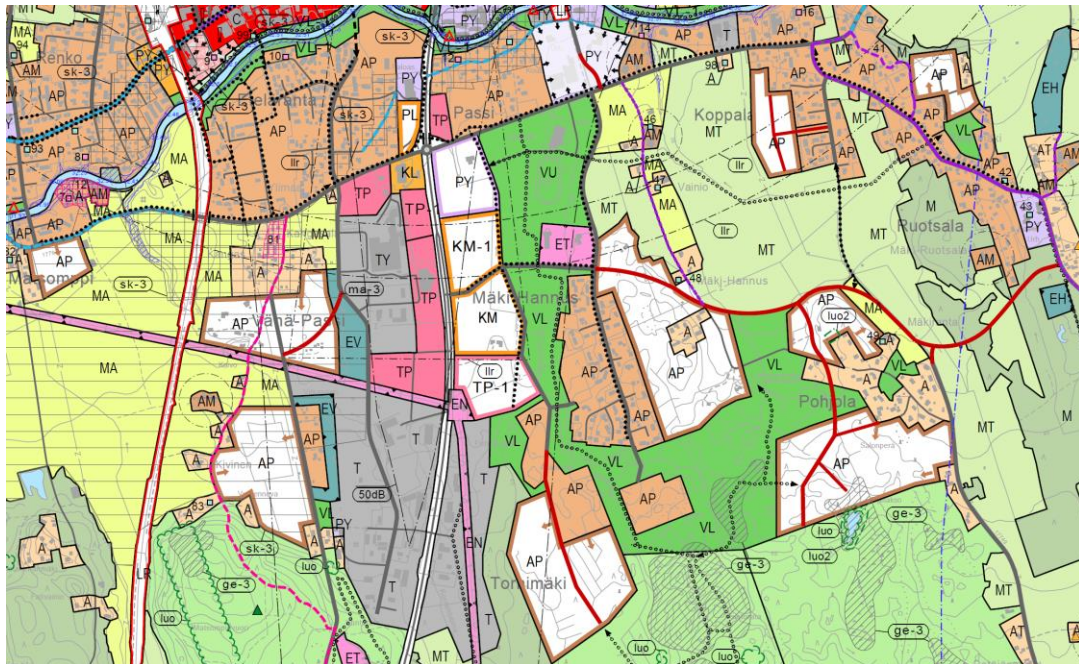
Liikenneselvityksen mukaan liikennemäärien kasvu jää selvästi alle 10 000 ajoneuvon vuorokaudessa, jakautuen melko tasaisesti kaava-alueelle. Liikennejärjestelyjen kehittämistarpeet:

- Keskustan liikennejärjestelyjen kehittäminen
 - Viihtyisä ja turvallinen liikenne eri kulkumuodoin
 - Erotetut jalankulun ja pyöräilyn väylät
 - Suojateiden turvallisuus, suojateiden tarkastaminen (sijainti, määrä)
 - Pysäköintialueet, pysäköinnin järjestelyt

- Keskustan kehä
- Lauttamuksentien ja Einarintien sulkeminen ajoneuvoliikenteeltä
- Hanneksentien osittainen sulkeminen ajoneuvoliikenteeltä
- Rautatieaseman kehittäminen
 - Liityntäpysäköinnin uudelleen järjestelyt sekä pyörille että autoille
 - Kunnollinen saattoliikennepaikka
 - Fransuntien kehittäminen välillä Nikolaintie-Kauppatie
 - Kävelykatu rautatieaseman ja torin välille
 - Keskustan pientaloalueen yhdistäminen keskustaan Passintieltä Lentokentäntie – Kauppatie liittymään
 - Nelihaaraliittymien vähentäminen keskusta-alueella
- Kirkkotie – Mäki-Passintie liittymän porrastaminen
- Mäki-Passintien yhdistäminen Outjärventiehen ja edelleen Ruotsalantiehen
- Kantatien 63 välityskyvyn ylläpitäminen ja kehittäminen välillä valtatie 19 – seututie 733
- Koko kaava-alueella tulee tarkastella jalankulun ja pyöräilyn verkostoa, joka on nyt katkonainen ja jäsentymätön.
- Pysäkkien tason nostaminen, uudet pysäkit tai pysäkkiparit
- Pysäkkien saavutettavuuden parantaminen ja esteettömän kulun takaaminen
- Kauppakadun liikenneturvallisuuden parantaminen
- Koulumatkojen liikenneturvallisuus
- Nopeusrajoitusjärjestelmän yhtenäistäminen tarkoituksenmukaiseksi
- Keskustan koulun kohta korotettuna katualueena
- Liikennemerkkien sijoitteluun kiinnitettävä huomioita
- Ajo- ja ajorata-merkintöjen kunnossapito, erityisesti suojatiet
- Teiden ja katujen selkeämpi jäsentely:
 - pääkatu → alueellinen kokoojakatu → paikallinen kokoojakatu → tonttikatu/teollisuuskatu → hidaskatu/pihakatu/kävelykatu → pyörätie → jalkakäytävä

Suurin osa em. tavoitteista on sellaisia, joita ei voi näyttää yleiskaavatasoisella kartalla, vaan ne voi ilmaista vain sanallisesti selostuksessa ohjeeksi tarkemmalle suunnittelulle. Kaavakartalla näytetään uudet tai parannettavat yhteydet:

- uusi kehätie Mäki-Hannuksesta Ruotsalaan
- uudet kokoojakadut uusille asuinalueille
- lentokentätien jatko joen yli etelään
- kevytliikenteen yhteystarve Ruotsalasta uuteen koulukeskukseen
- kl-yhteys matkakeskuksesta torille
- kl-yhteys Matsompista Vähä-Passiin
- uusi kl-yhteys joen yli
- parannettavat risteysalueet kantatie-63:lle terminaalivarauksen kohdalle, valtatie ja seututien risteykseen, Läntiselle yhdystielle Kosolantien, Mäkelätien, Sotakouluntien ja Uunimaantien kohdille.

Tavaraliikenteen terminaalialue.

Alueelle voidaan sijoittaa yhdystie tai sivuraide ja tavaraterminaleja.

Kauhavan lentokentän suunniteltuun rahtiliikenteeseen liittyvät kaksi **tavaraliikenteen terminaalialuevarausta LTA** kentän molemmin puolin; toinen noin 6 ha alue länteen rautatien varteen ja toinen noin 20 ha alue itään kantatien varteen. Rautatiealuetta LR on hieman levennetty terminaalin kohdalla, jotta siihen voidaan tarvittaessa rakentaa sivuraide lastausta varten. **Terminaleille johtavat pääteiden risteykset on merkitty merkittävästi parannettaviksi liittymiksi, samoin Valtatie 19 ja kantatien risteysalue sekä valtatie-19 kokonaisuudessaan merkittävästi parannettavaksi tieksi (ohituskaitoin) maakuntakaavan mukaisesti.**

Rautatien sähköistetty pääraide, Helsinki-Tampere-Seinäjoki-Oulu-Rovaniemi, halkaisee suunnittelualueen keskellä. **Alueella varaudutaan kaksoisraiteen rakentamiseen.** Alueella sijaitsee Kauhavan asema, jossa pysähtyy lähes kaikki junavuorot. Alueelle rakennetaan matkakeskus, jossa juna- ja bussiliikenne kohtaavat. Lisäksi matkakeskuksen tavoitettavuutta taajamasta parannetaan uusilla kevytliikenteen yhteyksillä torin suuntaan.

Tiedot alueen **vesi- ja viemärijohdoista sekä sähköverkosta** on saatu Kauhavan kaupungilta. Aineistosta on tehty erillinen lähtötietokartta Tekninen huolto, josta on erillinen karttaliite.

Kauhavanjoen eteläpuolella ja kantatien itäpuolella kulkee 110 kV **voimalinja EN**, johon liittyy muuntoasema Mäki-Hannuksen teollisuusalueen kulmalla. Linja sijoittuu pääosin pelto-, metsä-, ja teollisuusalueille. Pienemmät 20 kV sähkölinjat näkyvät pohjakartalla.

Koko suunnittelualueen asutus on **vesijohtoverkoston** piirissä ja kaikki asemakaavoitetut alueet on viemäroity. Vesi tulee Lappavesi Oy:ltä runkovesijohtoa pitkin Sorvarinkankaan kautta, missä sijaitsee alavesisäiliö. Vesitorni ET on Lätisen yhdystien varressa raviradan kohdalla. Vesi riittää normaaliolosuhteissa ennusteen mukaiselle väkimäärälle.

Lappavesi Oy on vuokrannut Nahkalan käsittelylaitoksen Kauhavan kaupungilta ja kunnostanut sen varalaitokseksi. Nahkalan vedenottamo on vuodesta 2013 asti toiminut Lappavesi Oy:n varaottamona. Vedenottomäärä on enintään 1500 m³/d.

Kauhavan ja Härmien välisen yhdysvesijohdon rakentamisen ja Nahkalan pohjavesilaitoksen saneeraus- ja korjaus- ja huoltotöiden jälkeen Kauhavan vesihuolto voidaan turvata myös Lappavesi Oy:n runkoputken käyttökatkosten aikana. Lisäksi on tutkittu mahdollisuutta tuottaa osa talousvedestä käyttäen Sorvarinkan-kaan alueen pohjavesivarantoja.

Jätevedet käsitellään vuonna 1995 valmistuneessa rinnakkaissaostuslaitoksessa. Puhdistamo sijoituu valtatie-19 lähelle Nevanrannalle metsäsaarekkeeseen. Sen mitoitusvirtaama on 2 900 k-m³/d. Ennustettu kasvu ei aiheuta uudistamistarvetta. Laitoksen mitoitus voimassaolevien lupaehtojen mukaiseen toimintaan on nykyisellään riittävä.

Kaukolämpölaitos sijoittuu Mäki-Hannukseen urheilu- ja koulualueen eteläpuolelle. Laitoksella on nykyisellään kasvupotentiaalia, mutta se on kannattavaa lähinnä jo olevan verkoston piirissä olevilla käyttökohteilla.

7.3.3 Ympäristöhäiriöt

Tulva-alueet tu rajautuvat Kauhavanjokeen, jonka rannat ovat lähes kauttaaltaan rakentuneet. Leveimmillään tulva on Jylhän voimalan eteläpuolella ja sen alapuolisilla jokimutkillä sekä Kalliokosken alapuolella. Tulvarajaus on kerran 100 vuodessa ilmenevä korkein tulva ja jokeen on merkitty alimmat sallitut rakennuskorkeudet kosteudelle alttiille rakennusosille. Tulva-alueille ei ole osoitettu uutta rakentamista.

Liikennemelua aiheuttaa lähinnä kantatie -63, joka halkaisee taajaman pohjois-eteläsuunnassa. Tien varsi on kuitenkin pääosin metsä-, pelto- ja teollisuusaluetta sekä kaupan aluetta, joten häiriövaikutus on pieni. Valtatie-19 liikennemäärä on suurempi ja melualue leveämpi, mutta sen varressa on olevaa, historiallista asutusta vain Kauhavajoen pohjoisrannan kohdalla. Melualueille ei ole osoitettu uutta asutusta, vaan teollisuutta ja kauppaa tai työpaikka-aluetta. Poikkeuksen muodostaa uusi hyvinvointikeskuksen varaus PY Jylhäntien risteyksessä. Tämän takia kantatielle tehtiin meluselvitys ja päivämelun ohjearvon 55 dB ylittävä vyöhyke ennustetilanteessa vuonna 2014, on osoitettu yleiskaavassa melualueeksi. Samalla selvitettiin myös rautatien melualue sekä tärinä- ja runkomelualue. Selvityksen johdosta tältä vyöhykkeeltä poistettiin asutuksen laajenemisalue Matsompinvuoren pohjoispuolelta ja Vähä-Passista.

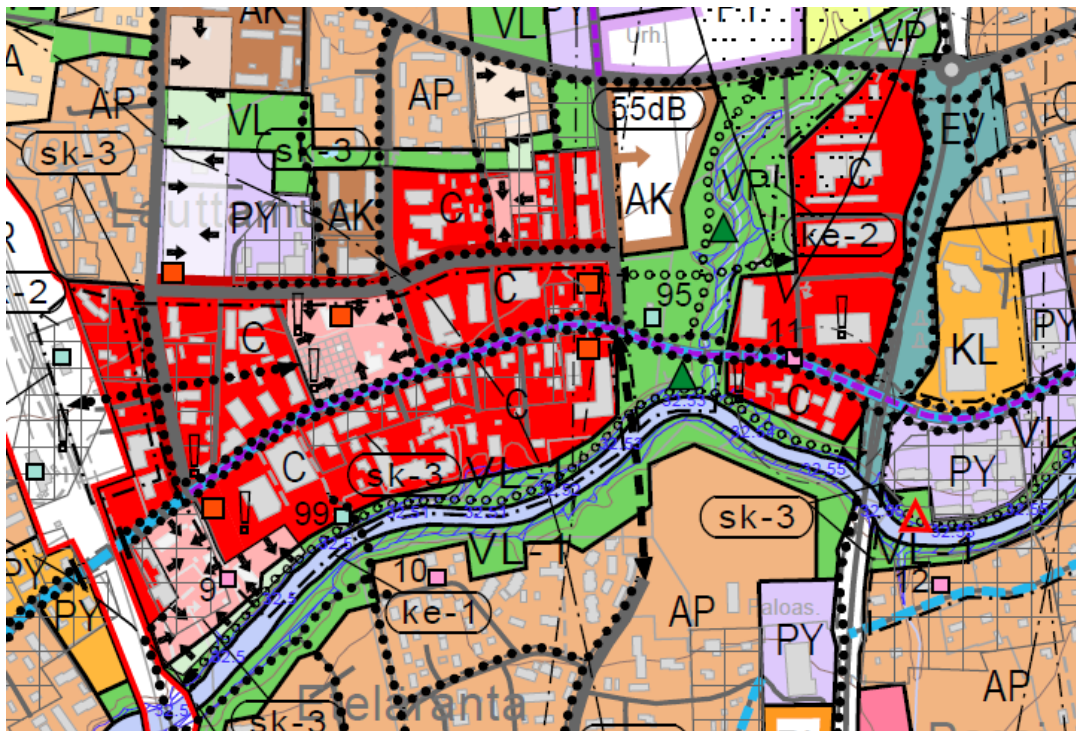
Lentomelu- ja lentoestealueet sijoittuvat taajaman keskelle, sillä lentokenttä sijaitsee kaava-alueen pohjoisosan keskellä. Lentokentän meluselvityksen mukaan kaavaan on rajattu melualueet ja annettu niihin liittyviä kaavamääräyksiä. Lisäksi on merkitty lentoestealueet, jotka voivat rajoittaa rakentamiskorkeuksia ja erityisesti mastojen rakentamista näille sektoreille. Lisäksi kaavakartalle, kantatielle 63 on merkitty olemassa oleva ja maakuntakaavan mukainen **varalaskupaikan suoja-alue** ja yleismääräys laajemmasta, koko kaava-alueen kattavasta suoja-alueesta svl-2. Yli 55 desibelin melu- ja muille suoja-alueille ei ole osoitettu uutta asutusta.

Pilaantuneita maita eli pima-kohteita alueella on 31 kpl.

1. Kohteet, joilla on selvitystarve, ovat joko toimivia tai lopetettuja kohteita, joita ei ole tutkittu. Niissä ei tiedetä, onko maaperän pilaantumista tapahtunut. Mikäli kohteen maankäyttötarkoitus muuttuu, maaperän mahdollinen pilaantuminen tulisi selvittää. > 12 kohdetta
2. Kohteet jotka on merkitty arvioitava tai puhdistettava, ovat sellaisia joissa tutkimuksilla on osoitettu maaperän pilaantuminen, mutta niitä ei ole vielä kunnostettu.
3. Kunnostetuille kohteille, joiden maaperään on jäänyt haitta-aineita, on merkitty maankäyttörajoite tai maa-ainesten käyttörajoite. Maankäyttörajoite tarkoittaa, että mikäli kohteen maankäyttömuoto muuttuu heremmäksi (esim. teollisuusalue asuinalueeksi), maaperään jääneet haitta-aineet tulee huomioida. Maa-ainesten käyttörajoite tarkoittaa, että alueelta poistettavien maa-ainesten sijoituksessa tulee huomioida haitta-ainepitoisuudet. > 10 kohdetta
4. Kunnostettuja kohteita joilla ei ole rajoitteita ei tarvitse huomioida kaavassa. > 9 kohdetta

Pohjavesien suojelusuunnitelman mukaan Kauhavan pohjavesialueilla Nahkalan ja Sorvarinkankaan soranottoalueilla on suurta kunnostustarvetta ja osa on kokonaan jälkihoitamaton, osa muotoiltu. Molemmilla alueilla sijaitsee useita öljysäiliöitä, joista pääosa on maan päällä ja suojattuja. Pohjavesialueelle sijoittuvat Ruotsalassa Kauhavan uusi hautausmaa ja Lepomaa.

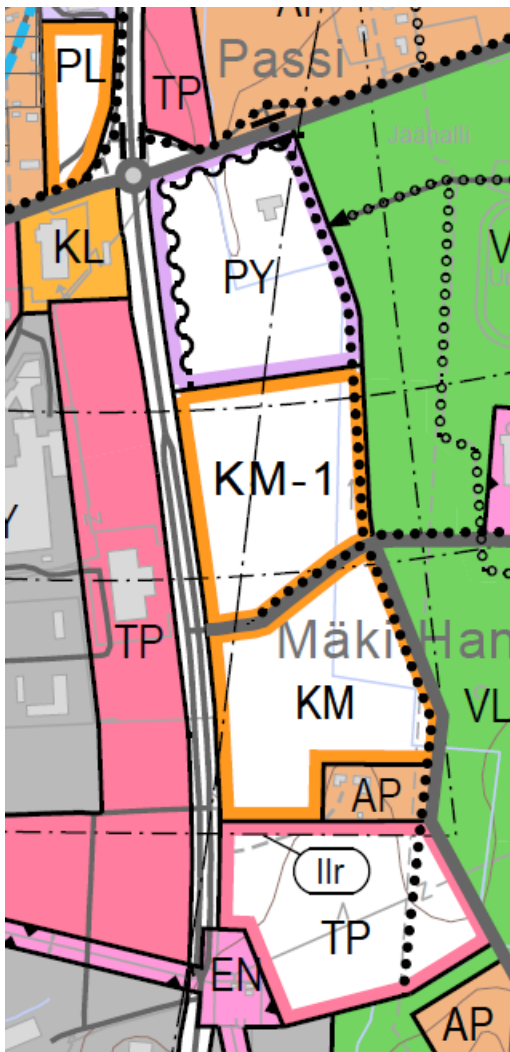
7.3.4 Elinkeinot

Kaupan palvelut C ja K

Kaupan murros on käynnissä johtuen mm. nettikaupan synnystä ja globaalista markkinasta. Tavarantoimittajan voi tilata mistä vain ja toimitus on usein nopea. Tämä uhkaa olevien palvelujen säilymistä ja keskustan palvelut ovatkin muutoksessa. Päivittäistavarat ostetaan läheltä tulevaisuudessakin mutta pienet erikoistavarat usein netistä. Henkilökohtaiset palvelut kuten kampaaja ja hieroja haetaan omalta paikkakunnalta. Myös vaatteita ja kenkiä halutaan useimmiten sovittaa ennen ostopäätöstä.

Perinteinen keskusta ja kaupan paikka on Kauppakadun varsi, joka on osoitettu kaavamerkinnällä C, joka mahdollistaa monenlaisten keskustatoimintojen sijoittamisen alueelle, myös kaupan suuryksiköt, joille siellä ei tosin ole riittävästi tilaa. Toinen C-alue on Kauhavantien varressa, mihin on rakentunut tilaa vievää kauppaa ja päivittäistavarakauppoja. Näiden keskeisten alueiden säilyminen kauppapaikkoina tulee ensisijaisesti turvata eikä hajottaa mahdollisesti väheneviä kaupan toimintoja liian laajalle alueelle.

Aluevaraus vähittäiskaupan suuryksiköille KM on sisääntuloteiden varrella Mäki-Hannuksessa 22,5 ha. Jos suuryksikön tontin keskikoko on 4 ha, alueille mahtuu 5 yritystä eli sopivasti ennakoituihin tarpeeseen nähden.

KM-varaus on osittain vuonna 2014 laaditun osayleiskaavan mukainen. KM-1 alueelle voi rakentaa suuryksikön lisäksi polttoaineen jakelupisteen. Halpakaupan tontin rakennusoikeus 2500 k-m² risteyksessä alittaa nykyisen suuryksikön rajan (4000 k-m²), joten sen tontti muutetaan KL-merkinnäksi.

Koska osa aiemmasta KM-alueesta muutettiin PY-alueeksi, eteläpuolelle jatkettiin työpaikka-aluetta TP, jonne voi rakentaa mm. paljon tilaa vaativia erikoistavarakaupan tiloja. Jos kaupan toiminnoille ei ole tarvetta, alueelle voidaan rakentaa muunlaisia työ- ja toimitiloja: toimisto- ja palvelutyöpaikkoja, ympäristöhaiiriot aiheuttamatonta teollisuutta ja siihen liittyvää myymälä- ja varastotilaa. Asemakaavoituksessa toiminta tulee määritellä tarkemmin.

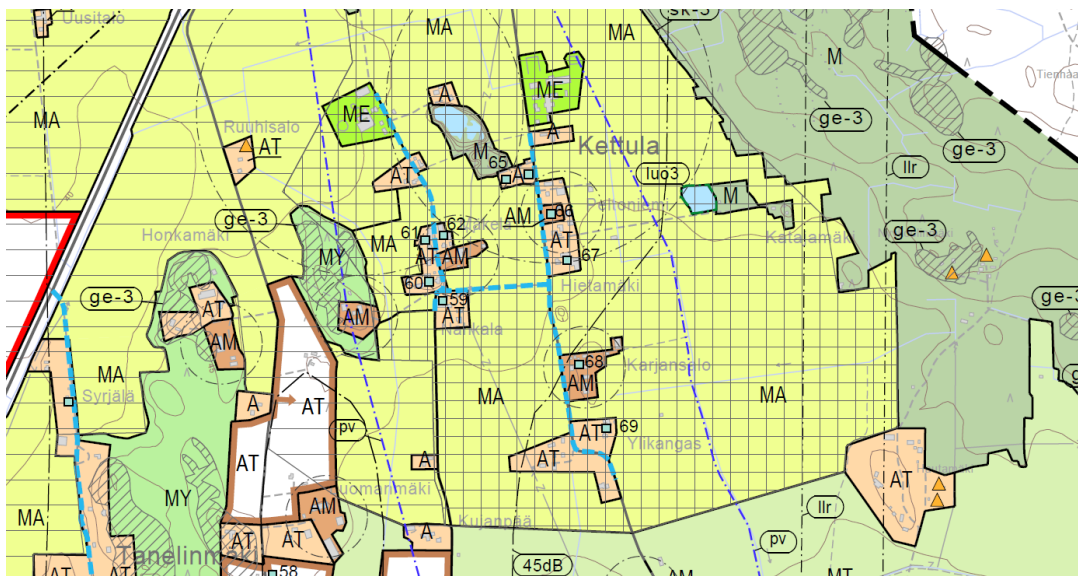
Alkutuotanto M, MY, MU, MT, MA, ME, AM

Maatalouden säilyminen on edellytys kulttuurimaisemien ja alueen vetovoimaisuuden säilymiselle. Niinpä oleva kylämäinen asutusrakenne säilytetään reuna-alueilla. Uutta asutusta ei osoiteta peltoalueille muualla kuin Tanelinmäen itäpuolella, missä on oleva tiestö ja hajanainen rakenne.

Metsätalousalueiksi M on osoitettu selänteiden tai peltoaukioiden väliset laajemmat metsäalueet, missä ei ole erityisiä luontoarvoja ja nämä metsät sopivat hyvin talousmetsiksi.

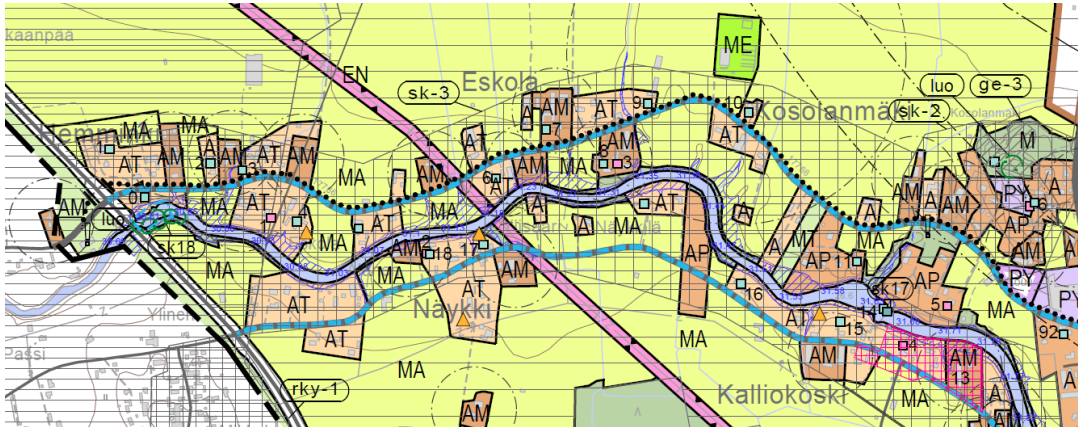
Metsäalueiksi MY, joilla on erityisiä ympäristöarvoja, on osoitettu metsät, joissa on luonto-, maisema- ja linnustoselvityksen mukaisia arvoja tai maaston monimuotoisuutta kuten kivikoita ja siirtolohkareita. Tällaisia alueita ovat Tanelinmäki, Matsompinvuori ja Sorvarinkankaan luoteispuoli. Sen keskellä on kaistale metsäaluetta MU, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta olevan asutuksen ja Sorvarinkankaan-Ojutjärven välillä. Näitä metsiä tulee hoitaa jatkuvan kasvatuksen menetelmillä huomioiden niiden ympäristöarvot ja ulkoilukäyttö.

Maatalousvaltaista aluetta MT ovat tavalliset peltoalueet. Maisemallisesti arvokkaita peltoalueita MA on arvokkailla kulttuurimaisema-alueilla, Kauhavanjokivarressa, Korttesjärventien varressa ja laajalti alueen luoteiskulma, joka liittyy valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Pellot ovat maatalouden tuotantoväline ja myös siksi arvokkaita.

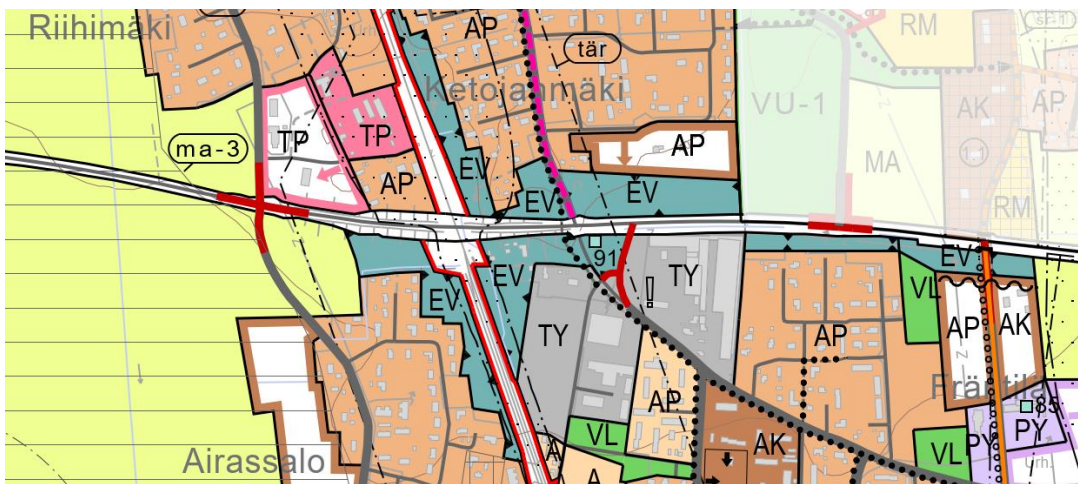
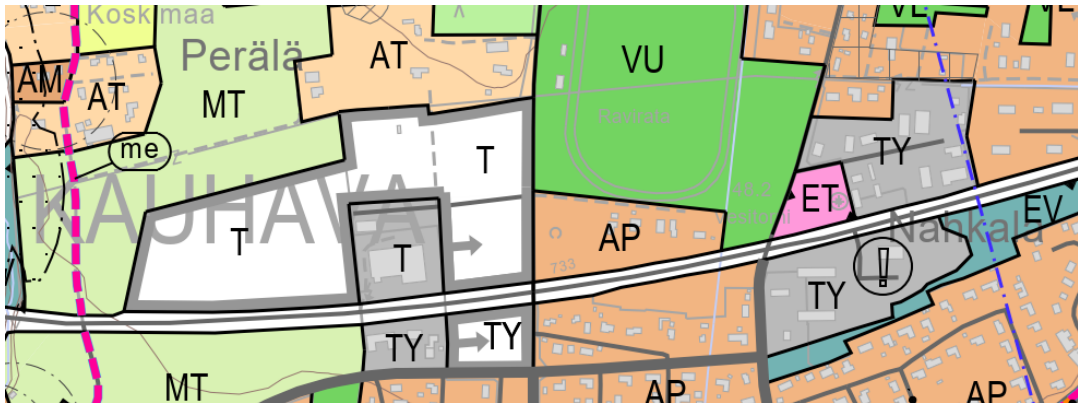
Alueella on 5 maatalouden suuryksikköä ME. Niistä kaksi on Kettulassa, Yksi Pelkolassa, Ojutjärvellä ja Eskolassa. Tuotantolaitos vaatii suuren suoja-alueen 400 metrin säteellä, jonne ei tulisi ohjata maatalouteen kuulumatonta rakentamista. Suojavyöhykkeelle saa rakentaa vain maa- ja metsätaloustäyttöä palvelevia rakennuksia, niin kauan kuin tilalla harjoitetaan maataloutta.

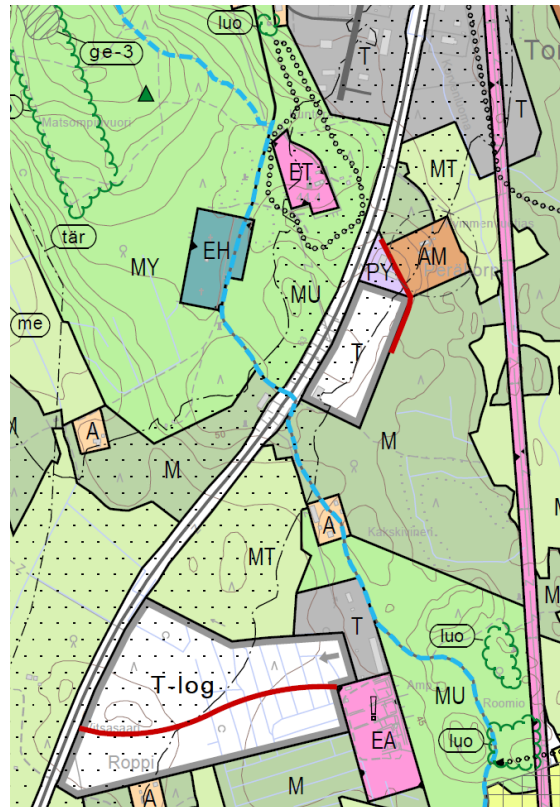
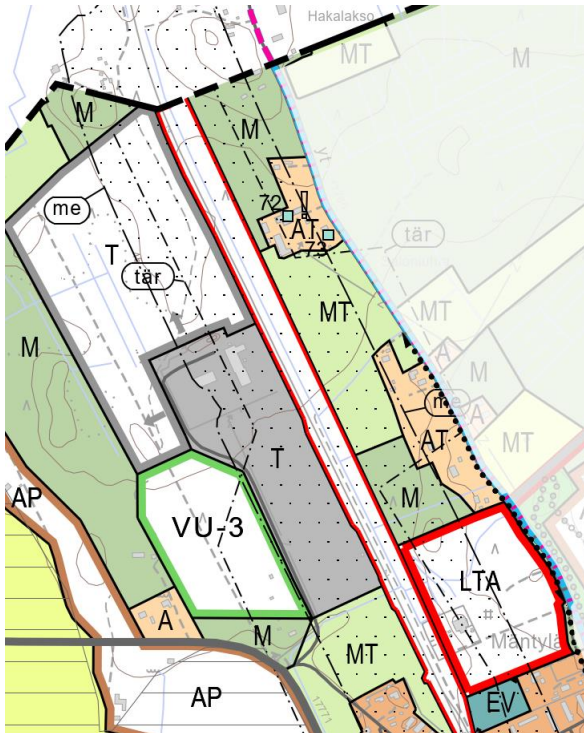
Pienempiä, perinteisiä maatilakeskuksia AM on Kettulassa 6, Perälässä 3, Somppi-Pelkolassa 11, Jylhä-Juusola alueella 5 kpl, Ruotsala-Hautalassa 7, Ojutjärven Arveenperukalla 6, Tornimäellä 1, Vähä-Passissa 2, Matsomppi-Näykki 9, pohjoisrannalla 11 ja luoteiskulmalla 2+1 eli yhteensä 64 kpl. Näissä useimmissa toiminta on melko pientä ja työvälineet mahtuvat perinteiseen pihapiiriin.

Tuotanto- ja varastoalueet T, TY

Vanhimmat tuotantoalueet sijoittuvat läntisen yhdystien varteen Fräntilään ja Nahkalaan. Fräntilässä on hieman laajenemismahdollisuuksia rautatien varteen ja Nahkalassa Läntisen yhdystien pohjoispuolelle Perälään 15,6 ha. Alueelle sopii yritystoiminta TY, joka ei aiheuta häiriötä ympäröivälle asutukselle. Alueelle sopii esim. pienimittakaavainen verstaustyypinen toiminta.

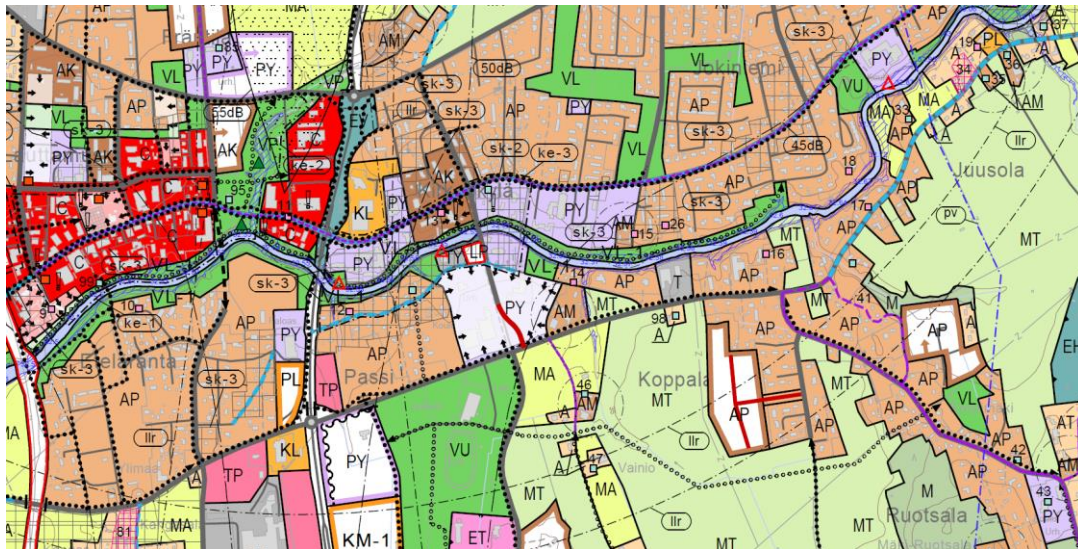
Isohko teollisuustoimintojen T laajenemisalue on rautatien varressa Riihimäen pohjoispuolella, minne voidaan sijoittaa hieman isompaa tuotanto- ja varastotoimintaa, koska lähellä ei ole asutusta. Alueelle tulisi ohjata toimintoja, jotka voivat hyödyntää rautatien läheisyyttä – lastausraidetta, joka sijoittuu radan itäpuolen terminaali-alueeseen LTA.

Suurimmat teollisuusaluevaraukset T on osoitettu Vähä-Passin jo asemakaavoitetulle teollisuusalueelle. Laajentamisalueita on osoitettu sen eteläpuolelle kantatien varteen olevien yritysten viereen neljälle pienemmälle alueelle, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 33 ha. Suurin alue on osoitettu logistiikkayrityksille ja se sijoittuu lähelle valtatie 19:aa. Alueelle voi sijoittua yritysten halli- ja korjaamotiloja. Näitä on jo syntynyt lentokentän alueen halleihin, joten nämä alueet kilpailevat samoista toimijoista.

Jos tontin keskikooksi lasketaan 0,5 ha, em. uusille teollisuusalueille mahtuu 97 yritystä eli yli kolminkertainen määrä tarpeeseen (29) nähden. Koska toiminnot sijoittuvat pääteiden ja rautatien var-sille, rakentamisen tapaan ja ympäristön siisteyteen tulee kiinnittää asemakaavoituksessa erityistä huomiota, sillä alueet antavat kuvan kaupungin ympäristön laadusta.

7.3.5 Palvelut

Julkiset palvelut PY

Julkiset palvelut keskittyvät vanhaan keskustaan kantatien itäpuolelle Kauppakadun varteen. Alueelle sijoittuu kirkko, sairaala, vanha meijeri ja työväentalo, kirjasto, nuorisoseuratalo, yrittäjäopisto ja palvelutalo. Etäämmälle itään sijoittuu Nahkalan koulu ja lännessä keskustan koulu ja päiväkoti. Ydinkeskustan pohjoispuolella Lauttamuksessa on lisäksi terveydenhuollon ja vanhuspalvelujen yrityksiä. Joen eteläpuolelle sijoittuu paloasema ja uusi koulukeskus sekä päiväkoti kirkon eteläpuolelle. Länsiosalla Kosolanmäen koululle on osoitettu hieman laajenemisaluetta. Myös Ruotsalan koulu on merkitty julkisten palvelujen alueeksi. Kaikki toiminnot on merkitty oleville paikoille ja uusia alueita ei ole osoitettu.

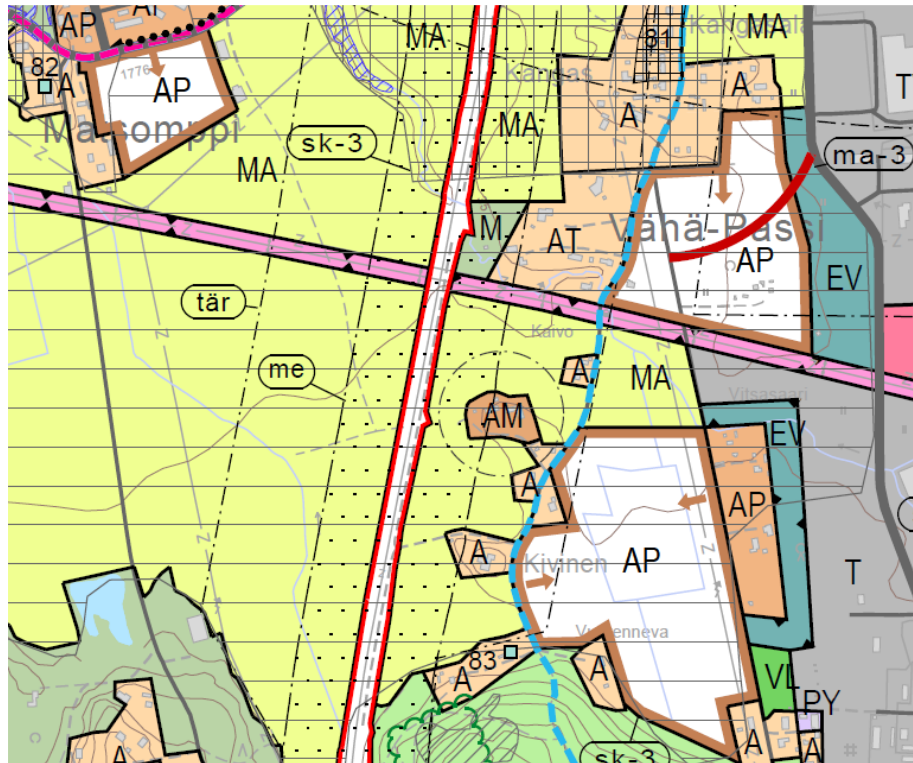
Terveys- ja sosiaalipalveluille on osoitettu uusi alue kantatien varteen Jylhäntien risteykseen liikuntakeskuksen viereen, pienentämällä kauppa-alueita KM-1.

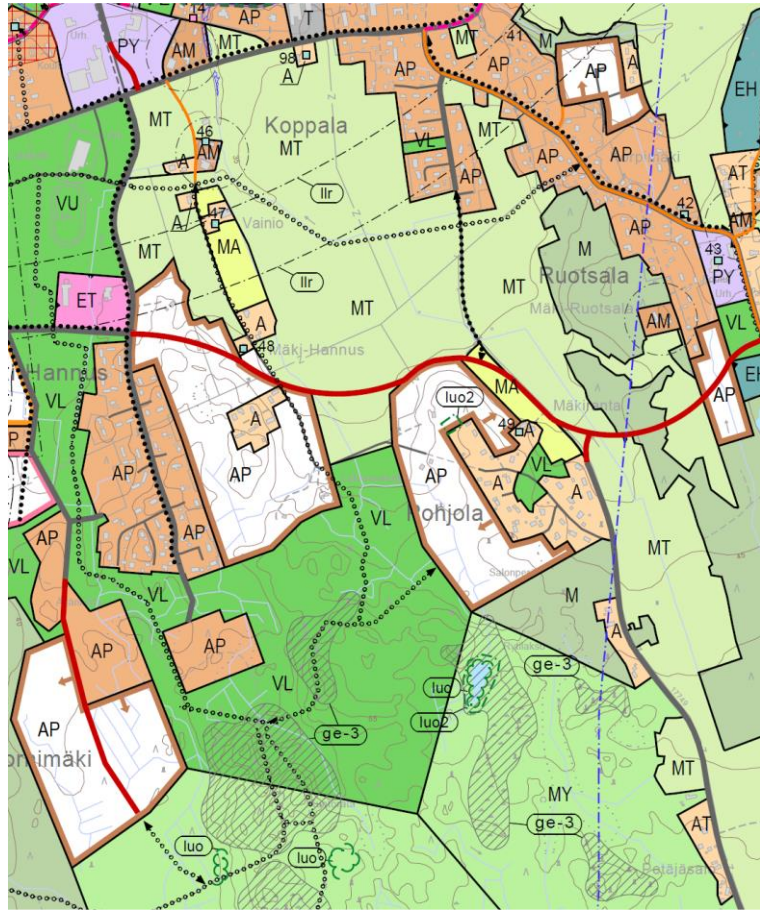
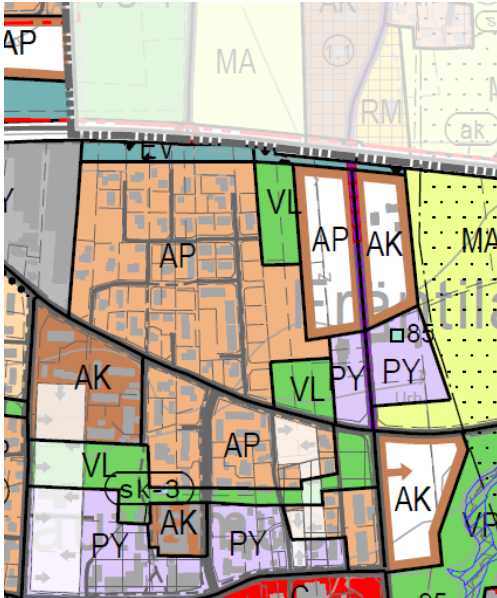
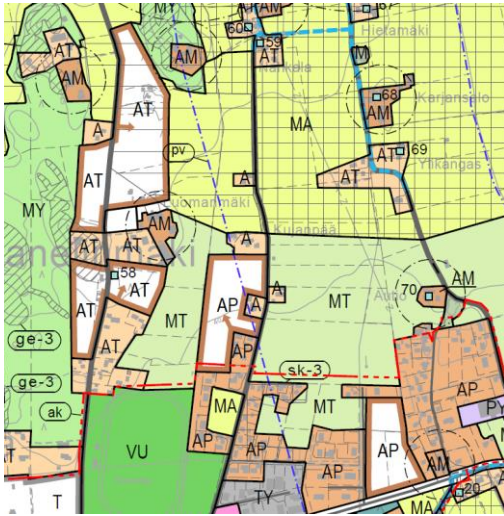
7.3.6 Asutus

Asumisen laajenemisalueet on sijoitettu ensisijaisesti kaupungin omistamille maille. Ne painottuvat joen eteläpuolelle Matsomppiin 3,7 ha, Vähä-Passiin 20 ha, Tornimäelle 17,5 ha, Pohjolaan 32 ha, Koppalaan 5,5 ha ja Ruotsalaan 4 ha laajennusalueet. Joen pohjoispuolelle alueita sijoittuu Airassaloon ja Riihimäkeen yhteensä 13 ha ja Tanelinmäkeen 19 ha.

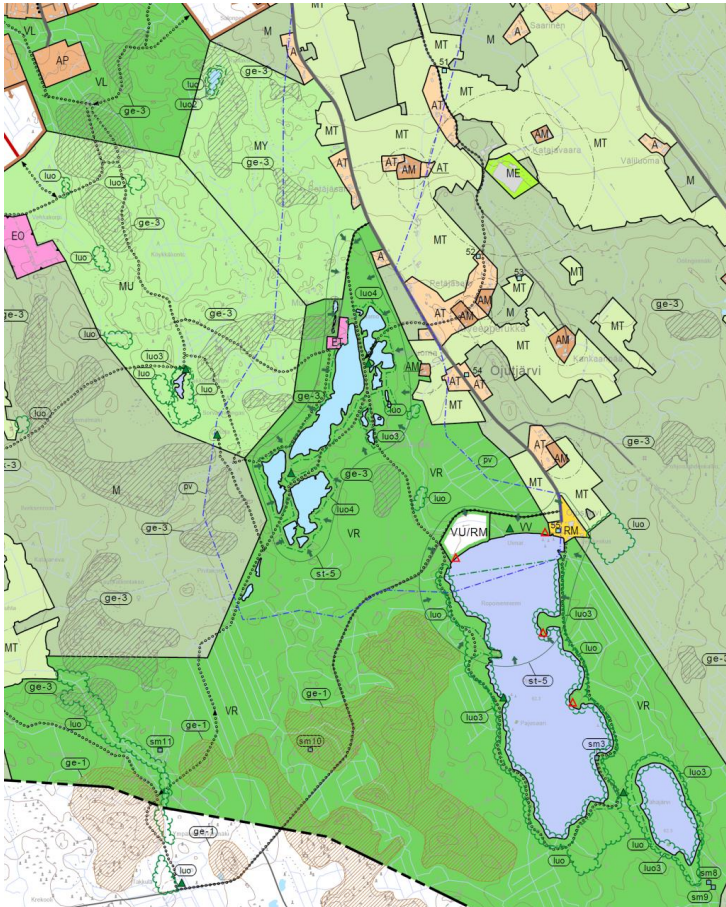
Yhteensä pientaloasutuksen laajenemisalueita on noin ja jos yksi tontti katu- ja viheralueeseen vie 0,4 ha, alueille mahtuu 292 tonttia eli yli kaksinkertainen määrä tarpeeseen (140) nähden. Määrä tarjoaa riittävästi vaihtoehtoja laajenemissuuntien valintaan asemakaavoitusta varten. Myös rakentamisen tiheys ja rakennustyytit voivat vaihdella eri alueille tarkempien selvitysten ja kulloisenkin kysynnän mukaan.

Keskustaan osoitetaan lisää kerrostalorakentamista ja rakenteen tiivistämistä keskustan kehittämissuunnitelman mukaisesti. Alueella kehitetään mm. uusia palveluasutuksen konsepteja.

7.3.7 Virkistyspalvelujen kehittäminen

Virkistystoimintojen kehittämisen tärkeimpiä painopisteitä ovat:

- Keskustan kulttuuripalvelut: kirjasto, auditoriot, museo, seuroentalot, urheilusalit, kesäteatteri, tori ... Huolehditaan palvelujen säilymisestä ja kehittämisestä, jotta kaupungin vetovoima säilyy. Nämä palvelut ovat erityisen tärkeitä ikääntyville kaupunkilaisille.

- Vääräjoen sekä Kauhavanjokivarren keskuspuiston / ulkoilupuiston kehittäminen (reitit, kentät, kahvilat). Asia suunnitellaan tarkemmin asemakaavoituksen ja puistosuunnittelun yhteydessä.

- Viheralueiden väleille jatkuva ulkoilureitistö, hyödyntäen kevytliikenteen verkkoa, historiallisia teitä, olevia viljelys- ja metsäiteitä.

Aiheesta laaditaan yleiskaavan liitekartta – virkistys – jossa olevat yhteydet ja uudet yhteystarpeet näytetään.

- Jylhäkosken ympäristön kehittäminen ulkoiluun ja matkailuun.

Alueen vanhaa, suojeltua rakennuskantaa

voidaan kehittää palvelemaan matkailua ja erilaisia kulttuuritoimintoja. Jokirannan hienoon kal-liomaastoon tulisi rakentaa näköalapaikkoja ja ulkoilureitti jokilaaksoon.

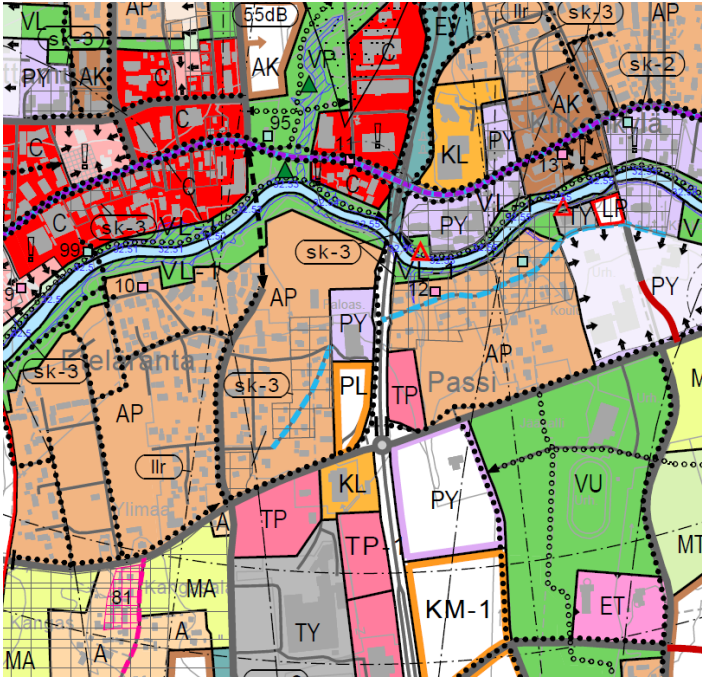
- Urheilukeskus Mäki-Hannukseen keskuskoulun läheisyyteen.

Alueesta tulisi kehittää kaunis urheilupuisto, missä kenttien väliset alueet istutetaan puistomaisiksi ja reittien varsille rakennetaan istuskelupaikkoja. Kehittämissuunnitelmassa alueelle ideoitiin myös pientä maauimalaa, joka laajentaisi alueen käyttäjäkuntaa.

- Ojutjärven hyödyntäminen ulkoiluun ja virkistykseen, palvelurakentaminen sekä reitit keskustasta ja Ruotsalasta Ojutjärven suuntaan. Kehitetään matkailupalveluja olevan seurakuntakeskuksen pohjalta ja parannetaan uimarannan palvelutasoa ja rakenteita kuten vesileikkipuisto.

- Sorvarinkankaan maisemointi virkistysalueeksi, reitistö- ja maankäyttösuunnitelma. *Vihervyöhykkeen laajenemis- ja kehittämistarve. Tarkemmassa suunnittelussa aluetta tulee kehittää monipuolisiksi virkistys- ja matkailupalvelujen alueeksi.* Koska alue sijoittuu pohjavedeottamon lähelle, alueen rakentaminen edellyttää tarkempaa suunnittelua ympäristöviranomaisen ohjauksessa.

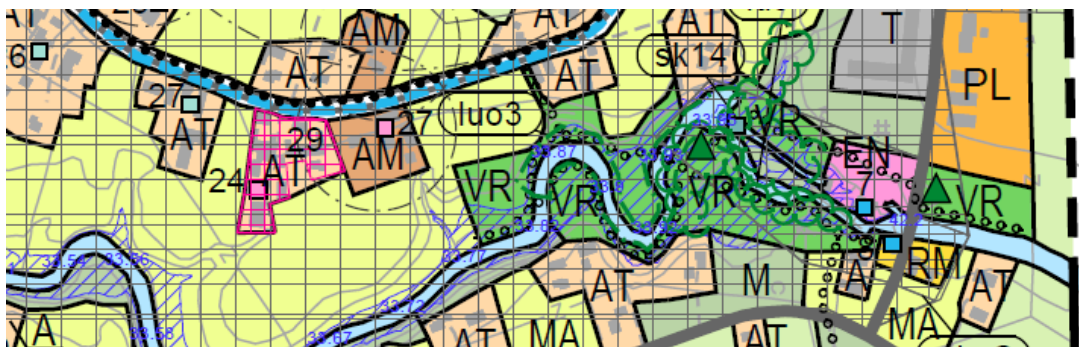
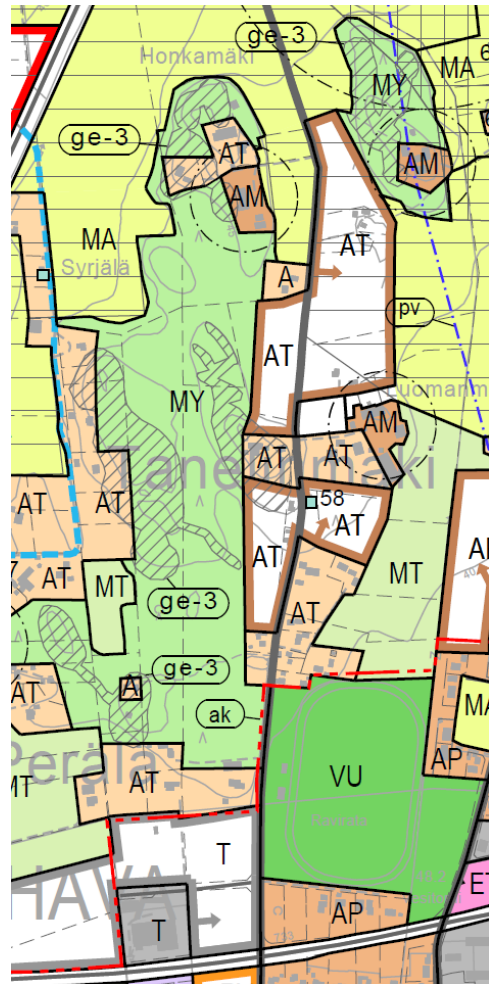
- Osa vähäliikenteisistä vanhoista kyläteistä kaavan eteläosalla kuten Ojutjärventien alkuosa, Juusolantie, Rytiläntie, Pajuluomantie, Sorvarantie ja Kärppämäentie sekä Pihlajämäentie-Matsompintie sopivat painotetusti retkeily- ja maastopyöräilykäyttöön. Pohjoispuolella vastaavia teitä ovat Peräläntie ja Kettulantie. (katso teemakartta virkistys)

Yllä Mäki-Hannuksen liikuntakeskus ja Vääräjoen keskuspuisto.

Oikealla Perälän ravirata ja Tanelinmäen hieno kallio- maasto olevan ja uuden asutuksen potentiaalisena lähivirkistysalueena.

Alla Jylhänkosken potentiaalinen retkeily- ja matkailuympäristö.

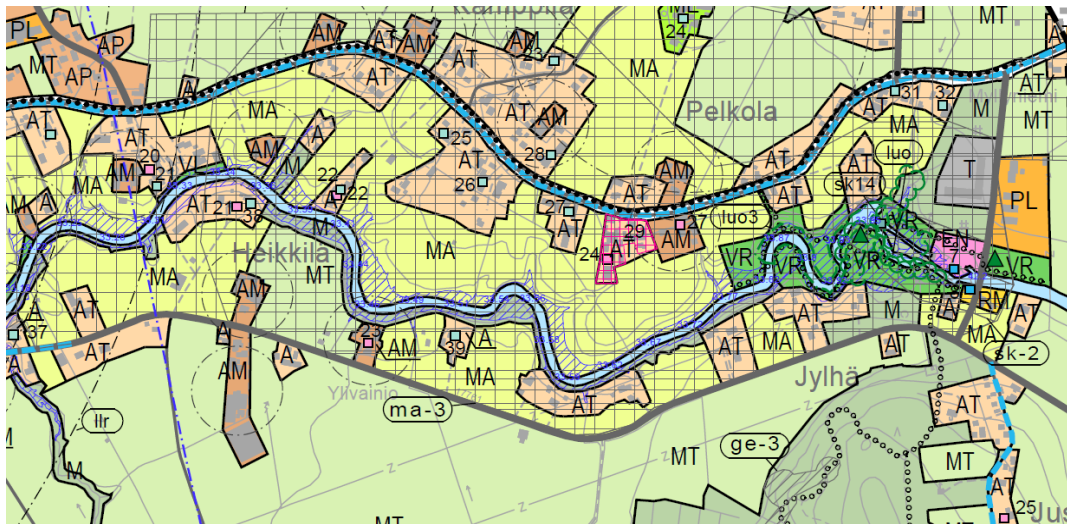
7.3.8 Erityisominaisuudet ja ympäristönsuojelu

Suunnittelun lähtökohtia perusselvitysten perusteella ovat olleet:

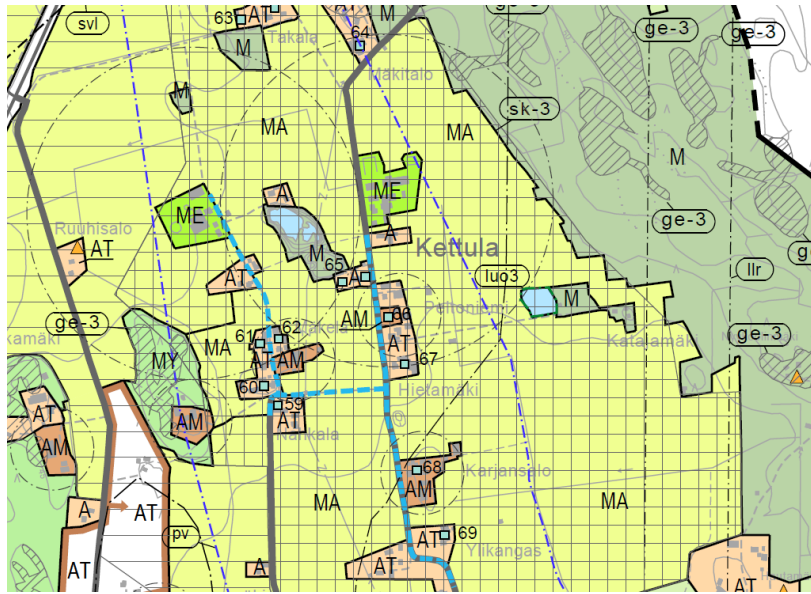
- Jokivarren vanhoihin kulttuurimaisemiin taajaman itä- ja länsipuolelle ei osoiteta täydennysrakentamista, jotta avara maisema säilyy ja arvokkaat rakennukset nousevat esiin.

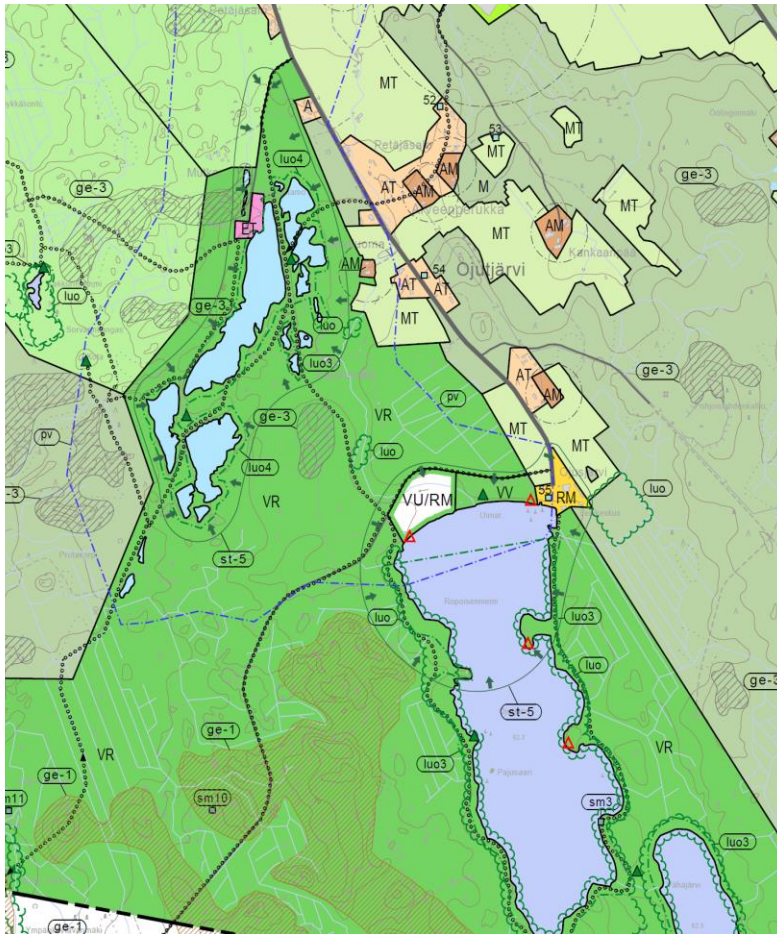
Vanha keskusta on tärkeä kehittämiskohde esim. matkailu- ja kulttuurikäyttöön. Uudempi 60-luvun rakennuskanta on ristiriidassa vanhan rakenteen kanssa. Alla jokivarren itäosan kulttuurimaisema.

Kaavoitusta varten tehtiin laaja rakennusinventointi, jonka pohjalta arvokkaat pihapiirit ja aluekokonaisuudet on selkeästi merkitty kaavakartalle (numeroidut vihreät neliöt, punainen ja harmaa ruuturasteri) jolloin muutostöiden tarkempi arviointi ja valvonta voidaan kohdistaa juuri näille alueille. Samoin on kartoitettu ja merkitty kartalle muinaisjäännökset ja vanhat asuinpaikat (sm ja numeroidut pinkit neliöt). Suojelumerkintä sr on jätetty kartalta pois tilapuutteen takia, kun kohteen nimen osoittavaa numeroa on pidetty tärkeämpänä. Suojelutasoon merkinnällä ei ole vaikutusta.

- Pohjavesialueelle ja maatilojen suojavyöhykkeille Kettulaan, Ruotsalaan ja Sorvarinkankaalle ei osoiteta uusia toimintoja. Sorvarinkankaan monttialueelle esitetään kehittämistoimia.
- Kallioiset metsät säilytetään metsätalousalueina M, joita hoidetaan metsälain mukaan huomioiden asutuksen läheisyys ja luonnon monimuotoisuus. Ne toimivat myös lähiulkoilualueina ja marjastusmaina.

- Vesialueita eli Kauhanvanjoen ja Oijusjärven rantojen yleistä virkistyskäyttöä ja matkailua kehitetään, luo- ja ge-alueita rajataan virkistysalueille, jolloin niiden metsien käsittely voi olla varovaisempaa. Näin arvokkaat luontokokonaisuudet voivat paremmin säilyä ja luoda laajahkoja elinympäristöjä uusillekin lajeille, kun metsiä hoidetaan varovaisemmin.

7.3.9 Kaavamääräykset

Kaavamääräykset ovat aiempien Mäki-Hannuksen, Alahärmän ja Lentokentän yleiskaavojen mukaisia. Tavoitteena on, että koko kaupungin alueella yleiskaavoissa käytetään samoja merkintöjä ja määräystekstejä, mikäli lainsäädäntö ei ole välissä muuttunut.

Kaavamerkinnot ja -määräykset ovat kaavakartan liitteenä omalla karttalehdellä.

1. Osayleiskaavaa voidaan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena MRL 44 §:n ja 72 §:n mukaisesti AT-alueilla. Alueet on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi, minne voidaan rakentaa olevaa asutusta täydentäviä, enintään kaksiasuntoisia asuinrakennuksia ja maatalous- rakennuksia (MRL 137§). Alueelle saa rakentaa asumisen lisäksi sellaisia työ- ja liiketiloja, jotka eivät aiheuta haittaa ympäröivälle asutukselle tai maa- ja metsätalouden harjoittamiselle. Rakennuspaikan vähimmäiskoko on 3000 m². Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla 20 % rakennuspaikan koosta, kuitenkin enintään 600 m².
2. Alueelle rakennettavien tai peruskorjattavien asuintilojen rakenteiden ääneneristävyyden tulee olla sellainen, ettei sisätilojen melutaso ylitä päiväaikaan 35 dB ja yöaikaan 30 dB. Vaatimus ei koske suojeltavia rakennuksia. Tielikenteen teoreettiselle melualueelle (päivämelu >55 dB) sijoittuvien alueiden yksityiskohtaisessa maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston antamat ulko- ja sisämelua koskevat ohjeistukset.
3. Kauhavanjoen ja Vääräjoen jokivarsien kasvillisuus on säilytettävä mahdollisimman luonnonmukaisena. Alueen puustoa voidaan varovasti harventaa. Aluetta voidaan käyttää virkistystarkoituksiin sitä varten laaditun tarkemman suunnitelman mukaan.
4. Maankäyttöalueiden sisäiset kadut ja johtokäyrät esitetään laadittavassa asemakaavassa.
5. Hulevesien kokoaminen ja imeytys uusilla alueilla on järjestettävä paikallisesti siten, että hulevesien johtamistarve Kauhavanjokeen on mahdollisimman vähäinen.
6. Kostuessaan vaurioituvia rakenteita ei saa sijoittaa kaavakartalla Kauhavanjoessa näytetyn korkeustason alapuolelle +30.69...+42.20 mpy (N2000).
7. Alueella on runsaasti sulfaattimaita, jonka käsittelyn huomioimiseen ja suunnitteluun pitää valmistautua ennen rakennus-, tie- ja kuivatushankkeiden aloittamista. Hankkeeseen ryhtyvän tulee olla yhteydessä alueen ympäristöviranomaiseen sekä paikalliseen ELY-keskukseen ajantasaisen ohjeistuksen ja toimenpiteiden suunnittelu varten. Maa- ja metsätalousalueiden ojituksia ja salaojituksia ei tule sallita ilman riittäviä selvityksiä maaperän sulfaattien esiintymisestä.
8. Koko yleiskaava-alue on varalaskupaikan suojavyöhykettä. Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon lentoliikenteen varalaskupaikasta johtuvat maankäytön rajoitukset. Alueelle sijoittuvista rakennushankkeista, joissa rakennuksen tai rakenteen korkeus on suurempi kuin 30 metriä, tulee pyytää puolustusvoimien lausunto.

7.4 Vertailevat tarkastelut

7.4.1 Muutos nykytilanteeseen

Suurimmat muutokset nykytilanteeseen tulevat näkymään ydinkeskustassa, missä kaupan toiminnot ja asumisen keskittyminen ovat murroksessa. Samoin julkiset palvelut ovat muuttumassa ja vanhat

palvelurakennukset uusimistarpeessa. Terveyskeskus eli hyvinvointikeskus on siirtymässä näillä näkymin kantatien varteen Mäki-Hannukseen urheilupuiston laidalle, jonka pohjoispuolelle sijoittuu myös uusi koulukeskus. Näin nykyiselle keskustalle syntyy kilpailija joen eteläpuolelle, kun suuri osa asiainnista siirtyy sinne. Hyvinvointipalvelujen sijoittuminen nykyiseen keskustaan palvelisi paremmin mm. vanhuksia, joiden toivotaan muuttavan torin ympäristön uusiin kerrostaloihin. Vaihtoehtoinen paikka hyvinvointikeskukselle tai vanhustalvaluilla voisi olla Yhdystien tai Fransuntien varrelle osoitetuille PY-alueille.

Avoimna on myös kysymys mitä vanhoille paikoille tulee, kun olevat palvelut niistä poistuvat – hajautuuko yhdyskuntarakenne liikaa? Jokirannalla alueita voitaisiin osin palauttaa virkistyskäyttöön.

Uusi omakotirakentaminen hajautuu olevan asutuksen liepeille metsäsaarekkeisiin alle 4 km etäisyydelle keskustasta. Se painottuu joen eteläpuolelle ja erityisesti Ojutjärvelle ja Sorvarinkankaalle johtavan viherakselin ympärille.

Teollisuus taas keskittyy kantatien varteen Passiin ja Tornimäelle - Roppiin edeten valtatie-19 suuntaan sekä radan varteen Riihimäellä. Lentokentän molemmiin puolin on varaukset logistiikkakeskuksille, joka mahdollistaa monipuoliset kuljetukset lentokentältä raiteille tai maantielle ja päinvas-toin. Myös Perälään on osoitettu asemakaavan mukainen teollisuusaluevara Lntisen yhdystien pohjoispuolelle.

Matkailulle on kehittämismahdollisuuksia Ojutjärvellä ja Jylhäkosken ympäristössä.

Maatalous voi jatkua alueella entiseen tapaan.

Tieverkon suurin muutos on uusi kokoojatie kantatieltä Mäki-Hannuksen ja Pohjolan kautta Ruotsalaan, missä se toimii oikotienä koulu-, kauppa- ja työpaikka-alueille sekä Ojutjärven virkistysalueille ja näin rauhoittaa asuinalueet nykyisten kapeiden kyläteiden varsilla.

7.4.2 Valtakunnalliset ja seudulliset intressit

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä tai maisema-alueita. Aluetta sivuaa valtakunnallisesti merkittävä valtatie 19 ja kaava-alueen halkaisee pohjoiseen johtava kantatie-63. Niiden varteen ei ole osoitettu uutta toimintaa paitsi teollisuusaluetta. Myös valtakunnan pääraide etelästä pohjoiseen kulkee Kauhavan keskustan kautta ja useimmat junat pysähtyvät keskustassa. Rautatieasemalle onkin osoitettu yleiskaavamääräys matkakeskuksen kehittämisestä. Kauhavan lentokentän meluvaikutus ulottuu tämän kaava-alueen pohjoisosalle, mikä on jätetty pääosin maisemapelloksi, mikä on arvioitu sellaiseksi myös maisemaselvityksessä.

Kantatien eteläosan varsi ja Riihimäki rautatien varressa on merkitty teollisuuden kehittämisen kohdealueeksi, mitä ne ovat myös tässä yleiskaavassa. Uudet teollisuusalueet on keskitetty valtatie-19 itäpuolelle Roppiin.

Kauhavanjokivarsi on osoitettu matkailun vetovoima-alueeksi. Yleiskaavassa rannat onkin osoitettu keskeisellä osalla virkistysalueeksi ja Jylhäkosken ympäristö kehitettäväksi matkailupalvelujen alueeksi RM ja rannat laajalti virkistysalueeksi. Vanha kylätie on osoitettu säilytettäväksi linjaukseltaan ja leveydeltään vanhana kylätienä, joka palvelee myös matkailun vetovoimatekijänä. Sen varteen sijoittuu lukuisia paikallisesti arvokkaita pihapiirejä rakennuksineen ja peltonäkyminen.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on huomioitu seuraavasti:

- Aluerakenne säilyy pääosin ennallaan ja toimintoja laajennetaan olevien viereen tai lähistölle tukeutuen olevaan liikenneverkkoon ja lähelle kaukolämpölaitosta sekä vesihuoltoverkostoa. Uusikin asutus sijoittuu pääosin alle 4 km etäisyydelle palveluista, jotka ovat melko hyvin saavutettavissa. Lisätään kevytliikenteen yhteyksiä.
- Kulttuuri- ja luonnonperintö on inventoitu aiempaa tarkemmin ja osoitettu kaavakartalla erilaisilla suojelumerkinnöillä.
- Taajama sijoittuu elinvoimaisen maaseudun keskelle ja täällä harjoitetaan koko Suomen mittakaavassa merkittävän laajasti ja monimuotoisesti pientä ja keskisuurta yritystoimintaa. Alue on omavarainen monien perustarpeiden osalta ja palvelut ovat hyvin saavutettavissa. Uusia työpaikka-alueita on osoitettu runsaasti kehityksen turvaamiseksi.
- Energiaa tuotetaan resurssitehokkaasti kaukolämmöllä pääosin paikallisista puun jättemateriaaleista. Uusilla asuinalueilla on mahdollista hyödyntää talo- tai aluekohtaisesti maalämpöä ja aurinkoenergiaa.

7.4.3 Tavoitteet

Kauhavan strategiassa ja yleiskaavatyöryhmän workshopissa esitetyt tavoitteet on huomioitu yleiskaavassa. Aluevaraukset mahdollistavat kaupan, palveluiden ja yritystoiminnan kehittämisen. Keskustaajaman rakennetta voidaan tiivistää ja uudet asuinalueet on osoitettu taajaman eteläpuolelle.

Työpaikka-alueiden laajenemissuunta on osoitettu Tornimäkeen ja kantatien varteen kohti vt-19 risteysaluetta. Asemanseutua kehitetään matkakeskuksena ja keskustan kl-reittiverkostoa parannetaan.

Kauhavanjokivartta voidaan kehittää virkistysalueena ja vesialueita voidaan kunnostaa sekä laadittiin koko aluetta kattava virkistysreittisuunnitelma (virkistys-teemakartta).

Kauhavan kehittämissuunnitelman keskeiset tavoitteet on osoitettu yleiskaavassa erilaisilla kehittämismerkinnöillä.

Mitoitustavoite on keskiarvo väestökasvutavoitteesta ja viimeisten 15 vuoden toteutuneesta rakentamismäärästä.

7.5 Virallinen nähtävillepano, lausunnot ja muistutukset

Ehdotus oli nähtävillä 11.12.2019 – 24.1.2020 välisen ajan ja siitä saatiin 10 lausuntoa ja 8 osallisen muistutusta.

ELY-keskus huomautti kaavamääräysten ristiriidasta kartalla ja selostuksessa sekä meluselvityksen vanhoista tilastoista. Molemmat asiat tarkistettiin. Etelä-Pohjanmaan liitto huomautti vt-19 merkitsemisestä merkittävästi parannettavaksi tieksi, mikä korjattiin kaavakartalle. Selostusta päivitettiin vaihemaakuntakaava II osalta ja tarkistettiin selostusta uusimman rky-selvityksen osalta (joulukuulta 2019). Rautatiealuetta ei levennetty, koska Väylävirasto eri kommentoinut asiaa ja muu maankäyttö ei estä kaksoisraidehanketta.

Maakuntamuseo kommentoi selostusta, johon tulee mm. lisätä vaikutusten arviointia kyläkuvan, maiseman ja rakennetun ympäristön osalta. Kohteet esitetään tallennettavaksi inventointijärjestelmä Kioskiin. sr-tunnuksen puuttuminen kartalta tulisi perustella. Lisäksi esitetään suojelumää-

räyksen täydentämistä myös paikallisesti arvokkaiden kohteiden osalta: ”Museoviranomaiselle tulee tarvittaessa varata tilaisuus lausunnon antamiseen ennen suojelukohteita koskevien lupahakemusten ratkaisemista. Kunnostuksessa tai peruskorjauksen yhteydessä tulee noudattaa entistävää peruskorjaustapaa.” Punaisella on esitetty kunnan tavoite asiassa.

Luontoyhdistys Valokki piti vastauksia ympäripyöreinä, mutta vedenlaatuun ja metsien käsittelyyn liittyvät määräykset eivät yleensä kuulu kaavoituksen piiriin.

Kaupungin lautakunnilla ja naapurikunnilla ei ollut huomauttamista.

Yksityisten huomautukset olivat pieniä omaan lähiympäristöön liittyviä reittejä ja kohteita. Niitä ei ole muutettu, koska ne ovat periaatteellisia linjauksia tai yhteystarpeita, joiden tarkka paikka määrittyy tarkemmassa jatkosuunnittelussa; reittisuunnitelmassa ja asemakaavoituksessa.

Ympäristöpäällikön mielipiteessä kritisoi nykyistä kaavoitustapaa ja toivottiin systeemimuo-
tosta, jotta kestävä kehitys olisi mahdollinen.

8 YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

Kaavan vaikutuksia arvioidaan maankäyttö- ja rakennuslain yleisten säädösten sekä erityisesti 39 § (yleiskaavan sisältövaatimukset) edellyttämällä tavalla. Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua.

Selvitykset tehdään koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia.

Jos vaikutukset ulottuvat toisen kunnan/valtakunnan alueelle, tulee kaavan vaikutuksia selvitetessä olla tarpeellisessa määrin yhteydessä vaikutusten kohteena olevalle alueelle.

Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta tehtyihin selvityksiin, olemassa olevaan perustietoon, maastokäynteihin, osallisilta ja viranomaisilta saataviin lähtötietoihin ja palautteeseen, sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

8.1 VAIKUTUSALUE

Osayleiskaavan välittömät vaikutukset kohdistuvat pääasiassa suunnittelualueelle sekä sen lähialueille.

8.2 Ympäristövaikutukset

8.2.1 Vaikutukset kylä- ja taajamakuvaan, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön

Ydinkeskustan rakenne on murroksessa, johtuen kaupan muutoksista. Vanha rakenne on murentunut ja alueelle nousee korkeita asuinkerrostaloja, jotka ovat mittakaavaltaan erilaisia kuin vanhat liikerakennukset. Alueen tyylistä voi tulla sekava ja hajanainen ilman tarkempaa rakentamisen ohjausta. Tätä varten on laadittu kaavarunkotasoinen keskustan kehittämissuunnitelma, jota yleiskaavamääräys edellyttää noudatettavaksi. Siihen pohjautuu kehittämismerkintä Alueen eheyttämis- ja tiivistämistarve: Tarkemmassa suunnittelussa aluetta tulee tiivistää ja kehittää kaupunkikuvallisesti korkeatasoiseksi, kävelypainotteiseksi alueeksi ... Tämän lisäksi asemakaavoissa tulee antaa tarkempia määräyksiä mm. yhtenäisistä julkisivumateriaaleista tai väryksestä, sillä rakennusten mittakaavasta voi tulla hyvin vaihteleva ja sekava riippuen kasvutarpeista ja toteutusresursseista.

Uudet asuin- ja teollisuusalueet sijoittuvat laajennuksina luontevasti nykyisten viereen metsäisille alueille, joten ne eivät merkittävästi muuta taajaman yleisilmettä. Maaseutualueet säilyvät pitkälti

nykyisellään laajoine peltoaukeineen, jota taloryhmät täplittävät. Nämä alueet soveltuvat maalaismaisemaa arvostaville.

Rakennussuojelukohteet ja yhtenäiset aluekokonaisuudet voidaan säilyttää paremmin, kun ne on kattavasti inventoitu ja merkitty kaavaan. Nämä lisäävät asuinympäristöjen taajamakuvallista monimuotoisuutta ja viihtyisyyttä, sekä tarjoavat erilaisia asuntotyyppejä eri aikakausilta. [Kun alueilla sijaitseville rakennuksille haetaan rakennuslupia muutoksiin, on tärkeää hahmottaa kohteen suojeluperiaatteet tai taajamakuvalliset arvot. Korjauksella tulee varmistaa kohteelle / ryhmälle tyypilliset rakennusten sijoitteluperiaatteet, rakennusmateriaalit, värit ja laudoitustapa sekä ikkunoiden ja ovien sijainti, koko ja tyyppi. Taajamakuvan eli tyylin ja tunnelman säilyminen riippuu hyvin pienistä yksityiskohdista kuten räystäslaudoituksesta, portaista ja kaiteista. Uudistamiseen lähdetään usein kulloisenkin muodin mukaan, joka yleensä vanhenee nopeammin, kun taas alkuperäinen tyyli säilyttää paremmin arvonsa. Jos rakennus joudutaan kokonaan purkamaan, paikalle tulisi rakentaa ympäristön muotoihin, mittakaavaan, materiaaleihin ja väreihin mukautuva rakennus. Aluekohteiden lähiympäristö kuten peltoaukiot tulisi säilyttää viljelykäytössä, jolloin miljöö säilyttää alkuperäisen luonteensa. Mikäli näitä periaatteita rikotaan, alueiden ja taajamakuvan rakennus- ja kulttuurihistorialliset arvot rapautuvat eli rakennettu historia häviää. Taajamakuvallisesti tällä on suuri merkitys. Kestävämpää on hoitaa olevaa rakennuskantaa kuin purkaa ja rakentaa uutta.](#)

8.2.2 Vaikutukset luontoon, maa- ja kallioperään, veteen ja ilmastoon

Arvokkaat kohteet ja alueet on kartoitettu ja huomioitu kaavassa niin, että ne voivat säilyä. Luonnon arvokohteet sijoittuvat pääosin virkistys- ja metsäalueille, mikä tarjoaa asukkaille elämyksiä kotiseudulla. Pohjavesialueelle ei ole osoitettu uusia toimintoja ja oleva monttualaue on esitetty kunnostettavaksi. Pilaantuneet alueet ovat tiedossa ja niille on annettu selvitysmääräys. Erityistä huomiota tulee kiinnittää hulevesien käsittelyyn ja johtamiseen, eli varata niille riittävästi viheralueita, joihin niitä voidaan imeyttää tai mistä johtaa suurempiin vesistöihin.

Suuri osa kaava-alueesta on pelto- ja metsäalueita, jotka voidaan hyödyntää lähiruoan ja energian tuotantoon, jolloin paikalliset luonnonvarat tulevat maksimaalisesti hyödynnettyä.

Lisätyönä tehtiin selvitys sulfaattimaista ja suurin osa kaava-alueesta on riskialuetta. Yleiskaavaan lisättiin kaavamääräys 8, joka edellyttää valmistautumista ja yhteistyötä viranomaisen kanssa ennen rakennus-, tie- ja kuivatushankkeiden aloittamista. Asia on merkittävä, sillä sulfaattimaat tuottavat enemmän päästöjä Suomessa kuin teollisuus.

8.2.3 Vaikutukset liikenteeseen

Liikenneverkko säilyy pääosin ennallaan. Merkittävin muutos on uusi kokoojatien yhteys kantatietä Ruotsalaan. Uusia kevytliikenteen yhteystarpeita tulee joen eteläpuolen kokoojatien varteen ja siitä Ruotsalaan. Samoin peltoalueen keskelle luoman varteen on varattu oikoreitti Ruotsalasta urheilualueelle ja koululle.

Kevytliikenteen ja julkisen liikenteen kehittäminen on painopisteenä. Juna- ja bussiliikenne yhtyvät matkakeskuksessa, joka kehitetään rautatieaseman viereen. Taajamarakenne on melko tiivis ja siten suuri osa matkoista voidaan tehdä polkupyörillä tai kävellen, mikä on tärkeää ilmastomuutoksen torjunnan ja energiansäästön kannalta. Uudet asuinalueet sijoittuvat alle 4 km etäisyydelle keskustasta ja ovat siten polkupyörälläkin tavoitettavissa.

Toimintojen siirtyminen Kantatien varteen joen eteläpuolelle voi lisätä liikennettä eri puolille taajamaa. Terveyskeskuksen sijoittuminen joen eteläpuolelle voi muuttaa merkittävästi asiointisuuntia ja lisätä merkittävästi liikkumisen määrää Mäki-Hannuksen alueelle. Erityisesti on huolehdittava tämän alueen kevytliikenteen verkostojen kehittämisestä ja siltojen riittävästä välityskyvystä. Nykyisen keskustan liikenne voi vastaavasti hieman hiljentyä.

8.3 Taloudelliset vaikutukset

Taajaman keskeisen osan ulkopuolisilla alueilla rakennuspaikkojen toteuttaminen on maanomistajien vastuulla, joten taloudelliset vaikutukset kohdistuvat maanomistajiin ja rakentajiin.

Tie- ja katurakentaminen kohdistuu kaupungille samoin kuin maanhankinta kaavoitusta varten. Tosin suuri osa laajenemisalueista on jo kaupungin omistuksessa. Vesi- ja viemäriverkoston rakentaminen katetaan rakentajien käyttö- ja liittymämaksuilla. Tiivis rakenne säästää investointikustannuksia ja materiaalien kulutusta.

Lisääntyvä asutus ja yritystoiminta lisää kunnan verotuloja ja siten ylläpitää ja parantaa kuntalaisten palveluja. Väestörakenteen muuttuessa on huolehdittava, ettei olevaa rakennetta jää vajaakäytölle tai tule kokonaan hylätyksi.

Jos asiointi suuntautuu vahvasti Mäki-Hannuksen alueelle Kauppakadun liikkeiden kannattavuus voi hieman heikentyä. Asiointi monella suunnalla voi edellyttää auton omistamista.

8.4 Sosiaaliset vaikutukset

8.4.1 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Alueiden kehittäminen parantaa nykyisten ja tulevien asukkaiden elinoloja ja kehittää elinympäristöjä. Lisääntyvän elinvoimaisuuden myötä palveluihin, maisemiin ja virkistystekijöihin tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota, millä on positiivinen vaikutus ihmisten elinympäristöihin ja viihtymiseen. Erityisesti viheralueiden kehittäminen ja reitistöjen perustaminen parantavat huomattavasti ihmisten hyvinvointia. Kantatien varteen sijoittuvat hyvinvointipalvelut tulee suojata hyvin melulta esim. rakennusten sijoittelulla ja rakenteilla.

Palvelujen merkittävä hajaantuminen joen molemmille puolille vaikeuttaa niiden saavutettavuutta erityisesti vanhusten, lasten ja vähävaraisten kannalta, joilla ei ole autoa käytettävissä.

Melu- ja värinäalueille ei ole osoitettu uutta asutusta.

8.4.2 Vaikutukset maa- ja metsätalouteen, yritystoimintaan ja palveluihin

Lisääntyvä elinvoimaisuus on mahdollista kaavaratkaisun myötä kun työpaikka- ja liiketontteja on lisätty. Tämä taas vaikuttaa siihen, että yritystoiminnalla ja palveluilla on paremmat menestymisen mahdollisuudet.

Kaava-alueella on jonkin verran maa- ja metsätaloutta, mikä on huomioitu kaavaratkaisussa. Alkutuotanto voi jatkua alueella tulevaisuudessakin.

Yritystoiminnalle ja tuotannolle on huomattavasti laajenemisalueita erityisesti kantatien varressa Mäki-Hannuksessa ja Tornimäellä sekä läntisen yhdystien varressa.

Julkiset palvelut säilyvät pääosin nykyisillä paikoillaan. Sosiaali- ja terveyspalvelut tulevat ehkä siirtymään joen eteläpuolelle, kantatien varteen Mäki-Hannukseen urheilupuiston ja keskuskoulun lähelle. Saavutettavuus paranee joen eteläpuolisilta asuinalueilta.

9 YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

9.1 Detaljikaavoitus, muu suunnittelu ja toteuttamistoimenpiteet

Yleiskaava ei ohjaa suoraan rakentamista vaan asemakaavoitusta, paitsi kylien AT-alueilla, missä voidaan rakentaa ilman asemakaavoitusta.

10 SUUNNITTELUN VAIHEET

29.5.2017 § 113 Kaavatyön käynnistäminen, konsultin valinta, kunnanhallitus
 19-21.6.2017 Biologin maastokäynti
 31.7.2017 Vireilletulosta ilmoitettu paikallislehdessä ja kunnan internet-sivuilla
 1.-31.8.2017 OAS nähtäville koko kaavaprosessin ajaksi kaavaehdotukseen saakka
 1.-31.8.2017 1. Tavoitekysely asukkailla
 21.9.2017 1. maankäyttötoimikunnan kokous Kauhavalla
 18.-21.9.2017 Kaavoittajan maastokäynti ja reuna-alueiden rakennusinventointi
 syksy 2017 Maanomistus, tekninen huolto, tulva, väestö, elinkeinot, liikenneselvitykset
 20.9.2017 1. Viranomaisneuvottelu
 28.9.2017 Kaupallinen selvitys
 31.10.2017 Maisemaselvitys
 10.11.2017 Luontoselvitys
 9.11.2017 Asukastilaisuus
 14.11.2017 Yrittäjätilaisuus
 13.-15.11.2017 asemakaava-alueen rakennusinventointi
 20.11.2017 reuna-alueiden rakennusinventoinnin arvotustilaisuus museoviranomaisen kanssa
 20.3.2018 Kulttuuriympäristöselvitys osa I
 24.3.2018 Kulttuuriympäristöselvitys osa II
 23.4.2018 Taajamakuvaselvitys
 4.- 9.2018 metsäkanalintuselvitys, pesimälintuselvitys, lepakkoselvitys
 02.5.2018 asemakaava-alueen rakennusinventoinnin arvotustilaisuus museoviranomaisen
 24.5.2018 skypepalaveri jatkotyön aikataulusta, workshopin järjestelystä sopiminen
 25.6.2018 workshop tilaisuus toimikunnalle suunnittelun / maankäytön tavoitteista
 30.11.2018 luonnoksen käsittely kaavatoimikunnassa
 7.3.2019 luonnoksen käsittely kaavatoimikunnassa
 27.3.2019 työneuvottelu ELY-keskuksen kanssa
 3.6.-5.7.2019 Valmisteluvaiheen kuuleminen: luonnos nähtävillä kaupungin teknisessä toimistossa
 Ylihärmässä, Kauhavan internet-sivulla ja pääkirjastossa.
 10.10.2019 työneuvottelu ELY:ssä
 11.12.2019-24.1.2020 Ehdotus nähtävillä
 17.03.2020 [hyväksymiskäsittely Kauhavan teknisessä lautakunnassa](#)
 15.06.2020 [Hyväksytty Kauhavan kaupunginvaltuustossa](#)

Oulussa, 19. helmikuuta 2020

Sweco Ympäristö Oy

Riitta Yrjänheikki

Arkkitehti, YKS-177

11 LÄHTEET

Kioski-tietokanta

Maaseudun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet. Ehdotukset Etelä-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi, osa 2. Päivitys- ja täydennysinventointi 2014. Etelä-Pohjanmaan liitto.

Museovirasto. Muinaisjäännösrekisteri. www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki (luettu 31.8.2018)

Niukko, Kirsi. *Etelä-Pohjanmaan maakunnallinen rakennusinventointi 2016-2017*. Etelä-Pohjanmaan liitto, julkaisu B:84, 2017. <http://www.epliitto.fi/rakennusinventointi> (luettu 5.2.2018)

Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö RKY.
http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_list.aspx